

VAKUUTUSTARKASTAJA.

SUOMEN VIRALLISTA TILASTOA.

XXII.

VAKUUTUSOLOT.

1.

Vakuutus-tarkastelijan alamainen kertomus vakuutus-
oloista Suomessa vuonna 1892.

Compte rendu de l'état de l'assurance en Finlande, en 1892.

HELSINGISSÄ,

KEISARILLISEN SENAATIN KIRJAPAINOSSA,
1893.

Sisällys.

Johdatus:	Sivu.
Määräyksiä vakuutuslaitosten valvomisesta. — Erinäisiä vastuunyhenteen perustuvia lai- toksia. — Veneläiset yhtiöt. — Vakuutus- tarkastelu	1.
I. Henkivakuutus:	
Henkivakuutuksen kehitys Suomessa vanhem- mista ajoista vuoteen 1892. — Vastaisen kehittymisen ehdot. — Vakuutustekniikin pääkohdat. — Henkivakuutus Suomessa vuonna 1892. — Tähän taulut 1—8.	10.
II. Tapaturmavakuutus:	
Historiallinen katsaus. — Tapaturmavakuutus Suomessa. — Tila 1892. — Tähän taulut 9—13	38.
III. Palovakuutus:	
Historiallinen katsaus. — Palovakuutus Suo- messa. — Tila 1892. — Tähän taulut 14—17.	48.
IV. Kuljetusvakuutus:	
Historiallinen katsaus. — Kuljetusvakuutus Suomessa. — Tila 1892. — Tähän taulut 18—21	56.
V. Lasivakuutus:	
Historiallinen katsaus. — Lasivakuutus Suo- messa. — Tila 1892. — Tähän taulu 22	61.
VI. Jälkikatsaus:	
Kotimaiset ja ulkomaiset yhtiöt. — Keskinäi- set ja osakeyhtiöt. — Kertomus vakuutus- tarkastelun tuloksista vuonna 1892	64.
Yleisesitys ranskaksi	I.

Table des matières.

Introduction:	Page.
Prescriptions légales relatives au contrôle de l'assurance. — Les sociétés russes. — Inspection de l'assurance	1.
Résumé français page	I.
I. Assurances sur la vie.	
Développement de l'assurance en Finlande jusqu'en 1892. — Assurances en 1892. (Voir les tableaux 1—8)	
Résumé français page	10.
II. Assurances contre les accidents:	
Assurances contre les accidents en Finlande.— Etat en 1892 (Voir les tableaux 9—13)	
Résumé français page	38.
III. Assurances contre l'incendie:	
Assurances contre l'incendie en Finlande. — Etat en 1892. (Voir les tableaux 14—17)	
Résumé français page	48.
IV. Assurances contre les risques de transports:	
Assurances contre les risques de transports en Finlande. — Etat en 1892. (Voir les tableaux 18—21)	
Résumé français page	56.
V. Assurances contre le bris des glaces:	
Assurances contre le bris des glaces en Fin- lande.— Etat en 1892. (Voir le tableau 22)	
Résumé français page	61.
VI. Récapitulation:	
Sociétés finlandaises et étrangères. — Sociétés mutuelles et par actions	
Résumé français page	64.
Sociétés finlandaises et étrangères. — Sociétés mutuelles et par actions	
Résumé français page	XIX.

Tilastolliset taulut.

I. Henkivakuutus:

1. A—C. Vakuutuskanta Suomessa.
2. A—B. Kuluja Suomessa. Vakuutusmaksu- ja vakuutuskirjalainat.
3. A—C. Suomessa toimivien yhtiöiden koko vakuutuskanta.
4. Vähennys vakuutuskannasta.
5. Osakkeenomistajain ja vakuutuksen ottajain voitto-osuudet.
6. Voitto- ja tappiolaskut.
7. Tilinasemat (bilanssit).
8. Kuolevaisuustaulut ja korkokanta. Odotettu ja todenperäinen kuolevaisuus.

II. Tapaturmavakuutus:

9. Vakuutuskanta Suomessa. Korvauksia ja kuluja Suomessa.
10. Vakuutusmaksu- ja vahinkoreservit.
11. Voitto- ja tappiolaskut.
12. Tilinasemat (bilanssit).
13. Koko vakuutusmaksutulot 1892. — Vakuutusmaksureservi ja kulut prosenttina siitä.

III. Palovakuutus:

14. Suomessa toimivien yhtiöiden koko vakuutussumma. Vakuutusmaksu- ja vahinkoreservit.
15. Voitto- ja tappiolaskut.
16. Tilinasemat (bilanssit).
17. Vakuutuskanta Suomessa.

IV. Kuljetusvakuutus:

18. Vakuutusmaksu- ja vahinkoreservit.
19. Voitto- ja tappiolaskut.
20. Tilinasemat (bilanssit).
21. Vakuutuskanta Suomessa.

V. Lasivakuutus:

22. Vakuutusolot Suomessa. — Erinäisiä yleisiä tietoja.

Liite. Armollinen julistus kesäkuun 11 päivästä 1891 niistä ehdoista, joilla ulkomaiset vakuutuslaitokset harjoittakoot Suomessa vakuutusliikettä.

Tableaux statistiques.

I. Assurances sur la vie.

1. A—C. Etat en Finlande.
2. A—B. Frais en Finlande. — Prêts sur polices.
3. A—C. Etat général des compagnies opérant en Finlande.
4. Extinctions.
5. Bénéfices des actionnaires et des assurés.
6. Comptes de profits et pertes.
7. Bilans.
8. Tables de mortalité et du taux d'intérêt. — Mortalité présumée et réelle.

II. Assurances contre les accidents:

9. Etat en Finlande. — Sinistres et frais en Finlande.
10. Réserves des risques et pour sinistres.
11. Comptes de profits et pertes.
12. Bilans.
13. Total des primes en 1892. — Expression des frais et de la réserve des risques en % de ce total.

III. Assurances sur l'incendie:

14. Sommes totales assurées par les sociétés opérant en Finlande. — Réserves des risques et pour sinistres.
15. Comptes de profits et pertes.
16. Bilans.
17. Etat en Finlande.

IV. Assurances contre les risques de transports:

18. Réserves des risques et pour sinistres.
19. Comptes des profits et pertes.
20. Bilans.
21. Etat en Finlande.

V. Assurances contre le bris des glaces:

22. Etat en Finlande. — Notice générale.

L'Appendice, contenant l'Ordonnance impériale du 11 juin 1891, sur les conditions accordées aux sociétés étrangères en Finlande, n'a pas été traduit en français.

Alamainen kertomus Suomen vakuutus- oloista vuonna 1892, vakuutus-tarkastelijan antama.

Johdatus.

Täysin vapaana ja lainsäädännön välittämättä tai järjestämättä on vakuutus-toimi alkanut Suomessa ja saavuttanut täällä ensimmäisen kehityksensä. Mitään yleistä asetusta, jossa olisi määräyksiä vakuutuslaitosten muodostamisesta ja vakuutustoimen harjoittamisesta, ei viime aikoihin saakka ole annettu, ja 14 §:ssä armollista asetusta elinkeinoista maaliskuun 31 päivältä 1879 sanotaan nimenomaan että yleiset säännökset oikeudesta kaupan ja muun elinkeinon harjoittamiseen eivät koske vakuutusliikettä. Tosin on, mikäli vakuutusliike on joutunut kotimaisen yrittelijäisyyden esineeksi, sitä varten perustettujen yhdistysten ja osakeyhtiöiden säännöt ja ohjesäännöt kulloinkin olleet erikseen Keisarillisen Senaatin tarkastettavina, jolloin on määrätty ne ehdot, jotka on katsottu tarpeellisiksi vakuutuksen-ottajain oikeuden turvaamiseksi ja vakuutusliikkeen harjoittamiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla, minkä ohessa on asetettu julkisia asiamiehiä pitämään silmällä kotimaisten vakuutusosakeyhtiöiden toimintaa. Mutta, vaikka niinmuodoin valvontaa ei olekaan puuttunut mitä näihin laitoksiin tulee, on suuri osa vakuutus-sopimuksia, nimittäin ulkomaisten yhtiöiden tekemät, päätetty ja jatkunut ilman mitään valvontaa valtion puolelta. Vaikk'ei tähän saakka olekaan syntynyt mitään vaikeampia selkkauksia eikä vallitseva vapaus tiettävästi vienyt järjestelmänmukaisiin väärinkäytöksiin, ovat kuitenkin samat syyt, jotka vaativat valtion puolelta kotimaisten vakuutuslaitosten toiminnan valvomista, yhtä suuressa ellei suuremmassakin määrässä varteen otettavat maassa toimiviin vieraisiin vakuutuslaitoksiin nähden, jotta vakuutuksen-ottajat saadaan, mikäli mahdollista, suojelluiksi vähemmän luotettavilta vakuutuksen-antajilta ja kaikissa tapauksissa voivat saada tiedon näiden laitosten järjestysmuodosta ja jatkuvasta hoidosta. Nämä näkökohdat käyvät sitä tärkeämmiksi kuta laveammalle vakuutusaate levenee ja laskeutuu yhteiskunnan

syviin kerroksiin, aukaisten avarampia aloja yksityisen yrittelijäisyyden vallattaviksi. Sillä samassa määrässä lisääntyy tyytymättömyyden mahdollisuus vakuutuksenottajissa pettyneiden toiveiden vuoksi ja sen mukana vaara että vakuutusasian raitis kehittyminen voi seisahtua taikkapa vielä taantuakin, jonka kautta se yleis-taloudellinen etu, minkä kansalaisten oma huolenpito toimeentulostaan tuottaa, saattaa joutua alttiiksi.

Nämä seikat ovatkin herättäneet valtiovallan huomiota. Sitte kun armollisella asetuksella erinäisistä muutoksista Keisarillisen Senaatin työjärjestykseen y. m. elokuun 9 päiväältä 1888 oli vakuutusta koskevain asiain käyttely siiretty Siviilitoimituskunnasta samalla asetuksella perustettuun Kauppa- ja Teollisuustoimituskuntaan, ryhdyttiin viimeksimainitussa Toimituskunnassa oitis valmistaviin toimiin niiden vakuutuslaitosten valvonnan järjestämiseksi, jotka harjoittivat maassa tointansa ilman mitään valvontaa. Kun sitten Toimituskunnan tekemä ehdotus tätä koskevaksi julistukseksi oli saavuttanut myöskin Keisarillisen Senaatin kannatuksen ja, alistettuna Keisarillisen Majesteetin tutkittavaksi, armollisesti vahvistettu, annettiin kesäkuun 11 päivänä 1891 armollinen julistus niistä ehdoista, joilla ulkomaiset vakuutuslaitokset harjoittakoot Suomessa vakuutusliikettä.

Mainitussa julistuksessa, joka kokonaan julaistaan eri liitteenä, on ensiksi säännöksiä, joiden tarkoituksena on saada todistetuksi että ulkomainen laitos, joka haluaa Suomessa harjoittaa vakuutusliikettä, on kotimaassansa perustettu siellä voimassa olevien lakien mukaan sekä vähintäänkin viisi vuotta harjoittanut ja yhä vieläkin harjoittaa senkaltaista vakuutusliikettä, jota laitos aikoo Suomessakin harjoittaa. Lisäksi vaaditaan että ulkomainen laitos sitoutuu kaikissa sen liikkeestä Suomessa syntyvissä oikeussuhteissa alistumaan Suomen lakien ja suomalaisen tuomioistuimen ratkaisun alaiseksi. Ulkomaisen vakuutuslaitoksen hakemus saada harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa on Keisarillisen Senaatin harkittava, ja on Senaatille pidätetty valta jokaisessa eri tapauksessa tutkia, voidaanko ulkomaisen vakuutuslaitoksen sallia harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa, sillä, vaikka mainittu selvitys onkin esiintuotu, saattaisi kuitenkin ilmestyä asianhaaroja, joko sitten laitoksen järjestysmuotoon taikka vakuutusliikkeen laatuun y. m. nähden, jotka vaativat kieltämään laitokselta sen hakeman luvan vakuutusliikkeen harjoittamiseen maassa. Muita pääkohtia puheina olevassa julistuksessa ovat määräykset semmoisten tietojen julkaisemisesta määräaikoina, jotka ovat tarpeen vakuutuslaitoksen tilan arvostelemiseksi, sekä julkisen asiamiehen asettamisesta näiden tietojen todenperäisyyden tarkastamista ja muutoinkin laitoksen täkäläisen toiminnan valvomista varten.

Helmikuun 11 päivänä 1892 määräsi Keisarillinen Senaatti allekirjoittaneen julkiseksi asiamieheksi valvomaan Suomessa toimivien ulkomaisten vakuutuslaitosten toimintaa. Helmikuun 25 päivänä 1892 sai allekirjoittanut määräyksen kotimaisten

henkivakuutusosakeyhtiöiden *Kalevan* ja *Suomen* sekä palovakuutusosakeyhtiön *Fennian* julkiseksi asiamieheksi, sitten kuin nämä asiamiehen-toimet olivat entisen viranpitäjän erottua joutuneet avoimiksi, kuin myös vastaperustetun palovakuutusosakeyhtiön *Pohjolan* julkiseksi asiamieheksi. Samalla määrättiin että allekirjoittaneen tulisi vast'edes ruveta muidenkin kotimaisten vakuutusosakeyhtiöiden julkiseksi asiamieheksi sikäli kuin ne toimet joutuisivat avoimiksi.

Näillä määräyksillä ja säännöksillä on tahdottu laskea perustus yhtenäiselle, koko maan vakuutusliikettä käsittävälle vakuutustarkastelulle. Tähän tarkoitukseen ei kuitenkaan voida heti päästä, kun toistaiseksi ei ole voitu välttää jonkunlaista hajaannusta ja epätäydellisyyttä, johon nähden mainittakoon seuraavat seikat.

Kotimaisten vakuutusosakeyhtiöiden joukossa ovat tapaturmavakuutusosakeyhtiö *Patria* ja merivakuutusosakeyhtiö *Triton* vuonna 1892 olleet erityisten julkisten asiamiesten valvonnan ja tarkastelun alaisina *). Mainittujen laitosten johtavien toimitsijain ystävällisellä avulla on minulle kuitenkin käynyt mahdolliseksi saada tauluiksi sovitettuihin tietoihin täydelliset numerot näiden laitosten toiminnasta vuonna 1892, jotenka tilastollinen aineisto käy arvokkaammaksi maan vakuutustilan yleiskatsauksena siltä vuodelta, jota tämä kertomus koskee.

Paisi osakeyhtiöitä, harjoittaa vakuutusliikettä suuri joukko vastuun-yhteyden pohjalle perustettuja kotimaisia yhtiöitä ja yhdistyksiä. Näiden joukossa ovat ensi sijassa paloapua antavat laitokset niinhyvin ikänsä kuin toimintansa laajuuden puolesta. Ensimmäisinä ovat *Kaupunkien yleinen paloapuyhtiö*, *Suomen maalaisten paloapuyhtiö*, sekä *Suomen kaupunkien paloapuyhtiö irtainta omaisuutta varten*. Näiden koko maassa toimivien yhtiöiden rinnalle on viime aikoina perustettu määrättylle alueelle rajoitettuja *paloapuyhdistyksiä* ja semmoisia laillistutettu, jotenka ikivanha laissa säädetty kihlakunnan tai pitäjän paloapuvollisuus on vähitellen pukeutunut uudenaikaisempiin muotoihin. Määrättyyn luokkaan kuuluvia vahingonvaaroja varten on vielä perustettu *Suomen sahanomistajain paloapuyhtiö*. Merivakuutuksen alalla on samankaltaisia vastuun-yhteyden pohjalle rakennettuja yhdistyksiä syntynyt. Niitä on nykyään olemassa: *Suomen merivakuutusyhdistys* ja *Toinen Suomen merivakuutusyhdistys*. Myöskin eläinvakuutuksen alalla on yritetty saada aikaan vastuun-yhteyden pohjalle perustuvaa vakuutusyhdistystä *Turun hevoisvakuutusyhtiön* muodossa. Kaikkien näiden vakuutusyhdistysten toiminnan tilastollinen vertaileminen ei kuitenkaan toistaiseksi ole mahdollinen, koska niiden liikkeen tulokset ovat ainoastaan muutamille julaistut ja ne eivät muuten yleensä ole julkisen valvonnan alaisina. Vaikk'ei tämä, mitä tulee tällaisiin tarkoin rajoitetulla alueella toimiviin ja vastuun-yhteyteen nojautuviin laitoksiin,

*) Sitteken Tritonin julkinen asiamies nyt on eronnut toimestaan, on tämäkin yhtiö asetettu vakuutus-tarkastelijan valvonnan alaiseksi.

olekaan yleisvaarallinen, täytyy kuitenkin pitää suotavana että jokainen laillistutettu vakuutusyhdistys olisi velvollinen antamaan toiminnastaan vakuutus-tarkastelijalle eräitä yleisiä tilastollisia tietoja, joista saataisiin aineksia maan vakuutuskannan täydelliseen selvitykseen kultakin vuodelta. Kun täydellistä selvitystä siltä vuodelta, jota tämä kertomus koskee, ei tähän nähden ole yksityisesti voitu saavuttaa, en ole katsonut voivani tällä kertaa mennä pitemmälle tällä alalla, joka ei vakuutus-tarkastelijalle annetun johtosäännön mukaan ole minun velvollisuutenakaan. — Vähän epäsuorassa yhteydessä, mutta kuitenkin jonkunmoisessa suhteessa vakuutus-oloihin ovat myöskin maahan perustetut *pääoma-* ja *elinkorkolaitokset*, joiden sijoina ovat Turku, Helsinki ja Nikolainkaupunki.

Paitsi ylempänä mainittuja vakuutuslaitoksia, harjoittaa suuri joukko *venäläisiä yhtiöitä* vakuutusliikettä Suomessa. Kun kesäkuun 11 päivänä 1891 niistä ehdoista, joilla ulkomaiset vakuutuslaitokset harjoittakoot Suomessa vakuutusliikettä, annetun armollisen julistuksen määräykset nimenomaan eivät koske venäläisiä vakuutuslaitoksia (12 §), ei niiden täällä harjoittaman toiminnan tuloksista voi antaa mitään tilastollisia tietoja. Odotettavissa kuitenkin on että se aukko, joka tämän vuoksi jää siihen ainehistoon mikä vakuutusasian levenemisen ja laajuuden arvostelemiseksi alempana annetaan, läheisessä tulevaisuudessa saadaan täytetyksi. Kauppa- ja Teollisuustoimituskunta on nimittäin valmistanut ehdotuksen säännöksiksi venäläisten vakuutuslaitosten toiminnan ehdoista Suomessa, jotka säännökset tarkoittavat tässä puheina olevan julkisuuden laajentamista.

Ei ole epäilemistäkään että ei se epätäydellisyys, joka haittaa alempana olevia tilastollisia vertailuja sen vuoksi että venäläiset yhtiöt on täytynyt jättää pois luvusta, ole hyvinkin haitallinen kun on saatava selvä kuva maan nykyisestä vakuutuskannasta. Venäläisten *palovakuutusyhtiöiden* joukossa on muutamilla jo pitkät ajat takaperin ollut toiminta-alue Suomessa ja ovat ne täällä saavuttaneet melkoisen vakuutussumman. Innolla ovat venäläiset ryhtyneet myöskin *henkivakuutusliikkeeseen* maassamme. Muissa vakuutustoimenhaaroissa lienevät tulokset sitävastoin vähemmät. Uudempien ja täydellisempien virallisten tietojen puutteessa, mainittakoot puheina olevien alojen valaisemiseksi ne ilmoitukset venäläisten vakuutuslaitosten toiminnasta, jotka Keisarillinen Senaatti vuonna 1889 Kuvernööreillä hankitutti vuoden 1888 vakuutusoloista. Viimeksisanottuna vuonna toimiskeli maassa seuraavat venäläiset vakuutuslaitokset.

Palovakuutusyhtiöitä.

Salamander (Pietari), jolla on agentteja maassa vuodesta 1850 alkaen; päätti vuonna 1888 vakuutuksia yhteensä Smk. 5,461,183 ja kantoi samana vuonna vakuutusmaksuja Smk. 29,593. Koko vakuutussumma vuosina 1884—1888 oli Smk. 30,268,587.

Venäläinen palovakuutusyhtiö vuodelta 1827 aloitti vuonna 1857 toimintansa Suomessa; päätti vuonna 1888 vakuutuksia yhteensä Smk. 42,220,450; tulot vakuutusmaksuista samana vuonna Smk. 262,601. Koko vakuutussummat vuosina 1884—1888 olivat Smk. 209,548,029.

Pietarin palo-, henki- ja pääomavakuutusyhtiö avasi vuonna 1859 asioimiston Suomessa. Vuonna 1888 oli vakuutuksia yhteensä Smk. 1,503,475 palo- ja henkivakuutuksien aloilla; mainittuna vuonna päätettiin uusia vakuutuksia Smk. 54,000; tulo vakuutusmaksuista oli Smk. 8,629. Näissä summissa ei kuitenkaan ole Wiipurin asioimiston määriä, koska sieltä ei ole saatu mitään tietoja.

Venäläinen palovakuutusyhtiö vuodelta 1867 sijoittui Suomeen vuonna 1871; oli tästä vuodesta alkaen aina vuoden 1888 loppuun antanut vakuutuksia yhteensä Smk. 10,073,754. Viimeksimainittuna vuonna tekivät vakuutusmaksut Smk. 7,438; sanottuna vuonna päätettyjen uusien vakuutusten arvoa ei ole ilmoitettu.

Nadeshda (Pietari) toimii maassa vuodesta 1881 alkaen; päätti vuonna 1888 vakuutuksia arvoltaan Smk. 8,322,093; sai vakuutusmaksuja samana vuonna Smk. 58,233.

Rossija (Pietari) aloitti liikkeen Suomessa vuonna 1881; päätti vuonna 1888 palovakuutuksia yhteensä Smk. 3,455,000; vakuutusmaksut Smk. 16,000; yhtiön täällä päättämien vakuutuksien koko arvo vuoden 1888 loppuun oli Smk. 22,322,000. Tiedot ovat kuitenkin vaillinaiset; varsinkin puuttuu tietoja maan itä-osissa toimivan Wiipurin asioimiston vakuutusmääristä. Tämän asioimiston kaikkien (palo- ja henki-) vakuutuksien summa ilmoitetaan olevaksi Smk. 2,601,957.

Henkivakuutusyhtiöitä.

Pietarin palo-, henki- ja pääomavakuutusyhtiö: vrt. ylempänä „palovakuutusyhtiöiden“ joukossa olevaa; tarkempia tietoja puuttuu.

Rossija (Pietari): vrt. ylempänä „palovakuutusyhtiöiden“ joukossa olevaa, erittäin mitä tulee Wiipurin asioimistoa koskevaan muistutukseen. Vakuutussumma vuoden 1888 loppuun saakka Smk. 2,071,000; sanottuna vuonna uusia vakuutuksia Smk. 211,000; vuosimaksuja Smk. 51,030.

Venäläinen seura pääomien ja korkojen vakuuttamista varten vuodelta 1835 perusti asioimiston Suomeen vuonna 1886 ja oli toukokuun 1 päivään 1889 saakka päättänyt vakuutuksia Smk. 4,050,500; sitäpaitsi oli voimassa useita vanhempia vakuutuksia Rupl. 283,600. Uusien vakuutuksien määrää vuodelta 1888 ei ole ilmoitettu, mutta vakuutusmaksut olivat Smk. 119,713.

Tapaturmavakuutusyhtiöitä.

Rossija (vrt. ylempänä olevaa) ja *Pomotsh* (Pietari) rupesivat antamaan tapaturmavakuutuksia vasta 1889 vuoden alusta, minkä vuoksi ei ole saatu mitään tietoja tästä liikkeestä.

Vaikka nämä numerot ovat vanhentuneita ja viimeisinä vuosina vielä muutkin venäläiset vakuutusyhtiöt ovat ulottaneet toimintansa Suomeen, ovat ne kuitenkin jonkunmoisena lähtökohtana sen menestyksen arvostelemisessa, millä venäläiset vakuutuslaitokset ovat ottaneet osaa kilpailuun vakuutuksen alalla maassamme. *Palovakuutusliikkeeseen* nähden on ensiksikin huomattava että vuonna 1888 päätetyt vakuutusmäärät ovat jotenkin lähellä koko vakuutusarvojen keskimääriä niiltä ajanjaksoilta, joista tietoja on saatu, minkä vuoksi, ja kun vielä otetaan varteen kotimaisen palovakuutusliikkeen rivakka kehitys viime vuosina, se oletus näyttää olevan lähellä totuutta, että venäläisten palovakuutusyhtiöiden toiminta täällä on joutunut pysähdystilaan taikka ett'ei se ainakaan suuremmassa määrässä laajene. Ylempänä olevien numeroiden avulla voidaan siis jonkunmoisella varmuudella päättää että venäläisten vakuutusyhtiöiden vuotuinen vastuusumma Suomessa on 60 jopa 65 miljoonaa markkaa sekä että vakuutusmaksuina siitä kannetaan 375 jopa 400 tubatta markkaa. Arvostettaessa venäläisten laitosten *henkivakuutuskantaa* Suomessa tarjoo 1888 vuoden tilasto ainoastaan niukalta johtoa, osaksi epätäydellisyytensä tähden, osaksi myöskin sen ajan lyhyiden vuoksi, jota se koskee. Jos oletetaan että vakuutusmäärä on etenevästi kasvanut 1888 vuoden jälkeen samalla tavalla kuin ennen tuota vuotta, tulisi vuosittain noin 1,6 miljoonaa markkaa lisäksi vakuutussummaan, jotenka vakuutusmäärä 1893 vuoden lopulla olisi yli 12 miljoonaa markkaa. Tätä lopputulosta voitane kuitenkin täydellä syyllä pitää liian korkeana ja oletetun vakuutussumman vähentämistä oikeutettuna. Yhtä vähäinen on varmuus vuotuisten vakuutusmaksujen summaa laskiessa; kuitenkin lienee varmaa että ne nousevat yli 250,000 markan. Näiden vakuutuksenhaarojen lisäksi, joista edellämainittu tilasto tekee selkoa, ovat venäläiset yhtiöt sittemmin ryhtyneet Suomessa, paitsi *tapaturmavakuutukseen*, myöskin *kuljetusvakuutukseen*, mutta tämän liikkeen laajuutta on jo ennen mainituista syistä mahdoton edes lähennellen arvata.

Vaikka vakuutus-tarkastelun laajuus on olojen pakosta ollut ylempänä huomautettujen melkoisten rajoitusten alaisena, ei sen sisäistä toimintaa ole sidottu milläkään seikkaperäisillä erikoismääräyksillä. Kotimaisen vakuutusosakeyhtiön julkisen asiamiehen johtosääntö sisältää että asiamiehen tulee pitää vaaria siitä että yhtiön hallintoa ja liikettä hoidetaan esivallan vahvistamien yhtiön sääntöjen mukaisesti, jota varten asiamies on oikeutettu pääsemään hallintotoimitsijain kokouksiin sekä varsinkin velvollinen olemaan saapuvilla vuositarkastuksissa ja yhtiökokouksissa. Mitä taas tulee maassa toimivien ulkomaisten vakuutuslaitosten silmällä-pitoon, sanotaan 8 §:ssä kesäkuun 11 päivänä 1891 annettua armollista julistusta niistä ehdoista, joilla ulkomaiset vakuutuslaitokset harjoittakoot Suomessa vakuutusliikettä, että niiden toimintaa valvomaan määrää Keisarillinen Senaatti virallisen edusmiehen (julkisen asiamiehen), jolle puheina olevat laitokset ovat velvolliset antamaan ne tililaskut ja asiakirjat, jotka hän tarvitsee tarkastaaksensa

että määrättyllä tavalla julaistaviksi aiotut ilmoitukset laitoksista ovat oikeat; ja on edusmiehelle (asiamiehelle) erittäin ilmoitettava ne oikeudenkäynnit, jotka laitoksia vastaan Suomessa nostetaan. Ne tiedot, jotka ovat virallisesti julaistaviksi annettavat, luetellaan ylempänä mainitun armollisen julistuksen 5 §:ssä, jossa sanotaan että maassa vakuutusliikettä harjoittavan ulkomaisen laitoksen asiamiehen (agentin) tulee vuosittain määräaikana antaa Keisarillisen Senaatin Kauppa- ja Teollisuustoimituskuntaan semmoinen kertomus laitoksen toimesta, että siitä selvästi näkyy vuoden kuluessa päätettyjen vakuutuksien laatu, luku ja määrä, näistä nostettujen vakuutusmaksujen summa, vuoden kuluessa maksettujen korvauksien määrä, kustannukset laitoksen liikkeestä Suomessa sekä laitoksen koko vastuumäärä tässä maassa, kuin myös sitäpaitsi ilmoitus laitoksen koko voitosta tahi tappiosta vuoden kuluessa sekä, erittäin henkivakuutuslaitoksilta, se määrä, mikä vakuutuksensaajia (-ottajia) varten on pantu säilyyn vakuutusrahastoon tahi vakuutusmaksureserviin.

Nämä julistuksen pykälät osoittavat kuitenkin, määräyksien niukkuudesta huolimatta, sen suunnan, mihin Suomen vakuutus-tarkastelu on johdettava. Sen tarkoitusperänä on vakuutusolojen saattaminen yleisön tiedoksi julkisuuden avulla ja maan vakuutustilan tuominen sen kautta siihen valoon, jossa vankka ja elinvoimainen olemus yhä vaurastuu, mutta heikko ja epäraitis kuihtuu. Kaikiällä, mihin vakuutus-tarkastelu-laitos on asetettu, on heti käännytty julkisuuden tielle. Ja kokemus on osoittanut että sikäli kuin tosiasioihin perustuva tieto vakuutus-toimen perusteista, järjestetyn ja asianmukaisen tilaston tukemana, on käynyt yleisemmäksi, ovat myöskin huijausyrietykset vakuutuksen alalta vähentyneet. Niin-kuin vakuutustoimi hakee kannatusta suurelta yleisöltä, on myöskin tämä yleisö saatettava tilaisuuteen seuraamaan asiain kehittymistä; yleisö on tehtävä oman asiomisliikkeensä tarkastajaksi. Suoranaista holhoojanvaltaa käyttää valtio ainoastaan silloin kuin on kysymyksenä luvan antaminen uudelle yritykselle tai ulkomaiselle laitokselle, joka hakee oikeutta toimia maassa — jota varten voimassa olevassa asetuksessa onkin määräyksiä —, mutta sitten supistuu valtion ryhtyminen asiaan semmoiseksi toimenpiteiksi, joiden tarkoituksena on luotettavien tietojen julkaiseminen eri laitoksista, elleivät nämä julkaisut saata esille seikkoja, jotka vaativat erityistä tointa. Tämänlaatuinen vapaus tuottaa kaikki raittiin kilpailun edut ja ehkäisee varmimmalla tavalla vallattomuuden ja vakuutusaatteen kääntämisen väärälle uralle.

Jos siis tärkeimpänä pidetään johdonmukaista julkisuutta, on se, jotta se tuottaisi sillä tavoitellun hyödyn, suunnattava vakuutuksenottajain suureen joukkoon. Ei riitä se, että numeroita vertaillaan toisiinsa, vaan tarpeen on vielä että niiden arvoja voidaan käsittää. Kokoontunut aineisto on niin järjestettävä ja sanoin valaistava, että vertailu eri laitosten välillä käy heti mahdolliseksi ja vakuutusolot semmoisen julkaisun kautta niinsanoakseni kansantajuisiksi. Kun sitten tällä alalla,

niinkuin kaikkialla missä tilastolliset tosiasiat ovat tienviittoina, lopullisia tuloksia ei voida saavuttaa ainoastaan yhden vuoden numeroista, vaan vasta pitemmästä yhtäjaksoisesta ilmoitusten sarjasta, on tarpeen sovittaa järjestelmä heti alusta niin, että maan vakuutusoloista annettavien kertomusten eri vuosikerrat mikäli mahdollista muodostavat yhtäjaksoisen kuvan eri laitosten liikkeestä sekä koko vakuutusasiasta. Ensimmäisenä tehtävänä oli siis allekirjoittaneella täydellisen kaavan valmistaminen, jonka mukaan julaistaviksi aiotut ilmoitukset ovat kuukin vakuutuslaitoksen annettavat. Etenkin oli tässä varteen otettava saavutetut kokemukset vakuutus-tarkastelun alalla niissä maissa, joissa jo on olemassa järjestetty tarkastus. Sitä varten ja samalla perehtyäkseni tarkastusvirastojen toimintatapoihin tein minä kesä- ja heinäkuun ajalla vuonna 1892 matkan ulkomaille, jolloin oleskelin pääasiallisesti Schweitsissä, missä sain suurimman osan matkaa varten määrättyä aikaa olla osallisena juoksevien tehtävien suorittamisessa „Das eidgenössische Versicherungsamt“ nimisessä virastossa Bernissä sekä opettavaisella johdatuksella kaikkiin erityiseseikkoihin saakka tutustua tämän arvossa pidetyn laitoksen työtapaan. Kun schweitsiläisellä vakuutustoimistolla niinhyvin täydellisen järjestysmuotonsa kuin myös ikänsä vuoksi on käytettävänä runsaampi aineisto valtion järjestämän vakuutus-tarkastelun tarkoituserän ja keinojen arvostelemiseksi kuin millään senlaatusella laitoksella Euroopassa ja koska myöskin tarkastuksen alaiset vakuutuslaitokset, kuten matkallani niissä käydessäni monasti sain kuulla, tunnustivat täällä keksityn järjestelmän hyvin perustelluksi ja rajoittuvaksi käytännölliseltä näkökannalta suotaviin kohtuullisiin rajoihin, olivat Bernistä saamani opit määräävinä suorittaessani minulle pantua tehtävää.

Niin valmistuneena ryhdyin minä kotimaahan palattuani valmistamaan ehdotusta kaavoiksi niitä alullistietoja varten, joiden pohjalle vakuutus-tarkastelu ja -tilasto ovat rakennettavat. Marraskuun 30 päivänä 1892 jätettiin nämä ehdotukset ynnä niiden perustelu Keisarillisen Senaatin Kauppa- ja Teollisuustoimituskunnan tarkastettaviksi ja saivat lähinnä seuraavan joulukuun 6 päivänä tuon Toimituskunnan vahvistuksen, minkä perästä ne heti toimitettiin painoon ja voitiin tammi-kuussa vuonna 1893 jakaa maassa toimivien ulkomaisten vakuutuslaitosten pääagentteille noudatettaviksi vuosikertomusta antaessa kunkin yhtiön toimesta vuonna 1892.

Nämä kaavat ovat laaditut eri muotoisiksi eri vakuutuslajeille, joita maassa harjoitetaan, nimittäin henki-, tapaturma-, palo-, kuljetus- ja lasivakuutukselle, ja on niissä eri vakuutusaloihin soveltuvia kysymyksiä, jotka sisällyksensä puolesta jakautuvat seuraaviin ryhmiin:

a) yleisiä kysymyksiä, jotka koskevat laitoksien pohjarahastoa, hallitusta, järjestysmuotoa y. m. s.;

b) voitto- ja tappiolasku ynnä vuoden bilanssi;

c) kysymyksiä laitoksien vakuutusteknisestä järjestysmuodosta, tarkoittaen etenkin sen matemaattis-tekniillisen perustuksen selvittämistä, jonka mukaan

vakuutusrahasto (vakuutusmaksureservi) lasketaan, ja tämän rahaston suhdetta vakuutustapaan ja vuosimaksujen määrään; sekä

d) kysymyksiä, jotka koskevat laitoksien tointa Suomessa, sikäli kuin asiasta voimassa olevan julistuksen 5 §:ssä sanotaan (kts. ylempää siv. 7).

Kaavoja suunnitellessa on koetettu saada niihin tilaa kaikille semmoisille tiedoille, jotka saattavat kysymykseen tulla, jotta asianomaisilla laitoksilla olisi tilaisuus yhdellä kertaa ja ilman laveata kirjeenvaihtoa täyttää velvollisuutensa vakuutustarkasteluun nähden. Siitä on ollut seurauksena että kaavoissa (varsinkin ylempänä mainitussa c luokassa) on otsakirjoituksia, joita ei olekaan jälempänä olevissa tilastollisissa vertailuissa. Se aineisto erikoistietoja, joka kaavojen kautta vuosi vuodelta keräytyy, on kuitenkin tärkeä sekä varmana perustuksena yleisten numeroiden tarkastamisessa että myöskin ohjaajana tutkittaessa näiden vaihteluita. Ainoastaan tarkoilla havainnoilla voidaan saada selville ne seikat, jotka vaikuttavat vakuutusasian kehittymiseen, ja täytyyhän tämmöisiin vaikuttaviin seikkoihin tutustumista ja vaarinpitämistä niistä pitää vakuutus-tarkastelun tehtäviin kuuluvana.

Vaikka puheina olevat kaavat ovatkin laaditut ensi sijassa Suomessa toimivien ulkomaisten laitosten valvontaa varten, on niitä kuitenkin käytetty myöskin kotimaisia vakuutusyhtiöitä koskevien tietojen kokoamiseksi, joka on ollut mahdollista kun näiden laitoksien julkisilla asiamiehillä on ollut tilaisuus saada käytettäväkseen kaikki sitä varten tarpeelliset ainekset. Niin esiintyvät kotimaiset ja ulkomaiset laitokset jälempänä olevassa selvityksessä toistensa rinnalla, minkä vuoksi taulut käyvätkin arvokkaammiksi, kun niiden avulla on mahdollinen tehdä samanmuotoisia vertailuja maan vakuutustoimen kaikilta aloilta.

Kun ne kertomusten kaavat, joiden mukaan asianomaisten laitosten piti antaa selvitys toiminnastaan vuonna 1892, kuten ylempänä on huomautettu, vasta tuon vuoden kuluttua on voitu levittää, ei tällä kertaa ole voitu saada täydellisiä tietoja kaikilta laitoksilta. Seurauksena siitä on ollut se, että tilastollisissa tauluissa on eräitä aukkoja. Ett'ei näitä puutteellisuuksia ole useampia eikä tärkeämpiä, sitä täytyy pitää ilahduttavana seikkana, joka osoittaa että kaavoja laatiessa noudatettu järjestelmä kyllä soveltuu hyvinjärjestettyyn vakuutusasioimiseen sekä että valvontaa ei ole otettu epäluulolla vastaan eikä pidetty turhamaisen tarkkuuden ilmauksena. Raittiin vakuutusasioimisen ei tarvitse salata mitään; kaikkiin erityiskohtiin saakka ulottuva julkisuus antaa sille voimaa.

Seuraavassa kertomuksessa käsitellään eri luvuissa eri vakuutuksenhaarat kuin myöskin annetaan selvitys vakuutus-tarkastelijan suoritettaviksi jätetyistä erityisistä toimista.

juhlalliseksi toimitukseksi ja liian uudenaikaisen taloudellisen vapaa-uskoisuuden osoitteeksi, jotenka siihen ei kuka hyvänsä uskaltanutkaan käydä. Helppotajuinen henkivakuutus-kirjallisuus ei vielä ollut versonut, vaan hankittiin tuota uutta liikettä koskevat tiedot milt'ei yksinomaan matemaattisista ja kansallistaloudellisista teellisistä kirjoituksista. Henkivakuutus-prospekteja eivät silloin vielä levittäneet matkustavat tarkastelijat ja agentit, joille silloisissa oloissa ei tosiaankaan moni ovi olisi auennut eikä monta edullista kauppaa sukeutunut.

1850-luvulla alkaa Suomen henkivakuutusoloissa uusi jakso. Useat ulkomaiset laitokset perustavat kiintoaisiä asiomistoja, jotka innolla ryhtyvät taivuttamaan yleistä mielipidettä asiansa puolelle ja jotka suurimmaksi osaksi ovat keskeyttämättä jatkaneet toimintaansa täällä aina viime aikoihin saakka. Niinpä asettuu tänne vuonna 1852 vakavarainen palo- ja henkivakuutusyhtiö *The Northern assurance company*, pää-asioimisto Helsingissä. Vuonna 1855 perustettiin Ruotsin ensimmäinen henkivakuutusosakeyhtiö, palo- ja henkivakuutusosakeyhtiö *Skandia*, ja ulotutti se jo seuraavana vuonna toimintansa Suomeen, joka on erityisen pää-asioimiston alueena; vuonna 1859 esiintyy *Pietarin palo-, henki- ja pääomavakuutusyhtiö*, perustaen asiomistoja eri osiin maatamme. Tosin näyttää paloavun antaminen olleen näiden laitoksien tärkeimpänä toimialana, mutta epäilemätöntä on että ne ovat voimakkaasti avustaneet henkivakuutus-asian harrastuksen herättämistä maassamme ja, niin sanoakseni, vakavan kannan hankkimista sille. Onko vielä muitakin henkivakuutusyhtiöitä toiminut Snomessa 1850- ja 1860-luvuilla, sitä en ole toistaiseksi saanut selville; en myöskään mainittujen laitosten liikkeen laajuutta. Lähennellen arvioiden saanee kuitenkin olettaa että maamme koko henkivakuutuskanta ei vielä vuonna 1870 noussut yli 4 miljonan markan vakuutettua pääomaa.

Tältä aikakaudelta on mainittava ensimmäinen askel kotimaiseen henkivakuutustoimintaan päin, nimittäin *Turun elinkorkolaitoksen* perustaminen vuonna 1856. Sen tarkoituksena oli talteenpanoksia vastaan vakauttaa osallisille, jotka jaetaan eri ikä- ja sisäänkirjoitusluokkiin, panoksien koroista sekä vuosiseurailuokasta kuolevien osallisten jälkeen jäävistä perinnöistä johtuva elinkorko. Lähes samaan tapaan järjestettyjä laitoksia on vielä sittemminkin muodostettu: vuonna 1874 *Helsingin pääoman- ja elinkoronvakuutuslaitos* ja *Waasan elinkoron- ja pääomanvakuutuslaitos* sekä vuonna 1876 *Turun koron- ja pääomankasvatustuloslaitos*, joiden kaikkien tarkoituksena on pienten säästöjen saattaminen tuottaviksi varsinkin edullisten elinkorkojen muodossa. Mainittuani nämä laitokset, jotka osaltansa myöskin ovat olleet avullisina elinkorko-aatteen saattamisessa tutuksi ja siten vakuutusasian edistämässä, en minä enää ota niitä puheeksi, kosk'ei niitä kuitenkaan käy asettaminen nykyaikaisten vakuutuslaitosten rinnalle. Niiden välipuheet, vaikka ovatkin kuolevaisuussuhteiden vaikutuksen alaisia, eivät perustu määrättyihin vakuutusmaksuihin eivätkä sisällä säännöksiä ennakolta määrättyistä

suorituksista, vaan ovat luonteeltaan paremmin säästökassa-sitoumuksia, joihin liittyy perintösuhteihin perustuvan edun lupaus.

Kun henkivakuutusasia oli aikaisemmin ollut pääasiallisesti ylempien yhteiskunnankerrosten kannattamana, alkaa se 1870-luvulla tunkeutua alaspäin ja käy siten tärkeäksi kansallistaloudessa. Sittekun tuon aatteen ensimmäiset raivaajat olivat ankaralla työllä murtaneet kulon, käy yleinen mielipide yhä suosiollisemmaksi heidän pyrintöilleen, jotka saavat vuosi vuodelta aina laajemmalta suosiota, eikä niitä enää pidetä uutisrikkamana eikä keinona rahan vetämiseksi pois maasta. Vakuutustarve on vihdoinkin ilmestynyt. Tätä edistysaskelta jouduttaa myöskin aikaisempien vakuutus sopimusten tulokset, jotka vihdoin, luonnon järjestyksen mukaisesti, yhä useammin osoittavat vakuuttajain huolenpidon hedelmiä ja poistavat epäilyksen vakuutuksen todellisuudesta. Huomattava on myöskin tämän yhteydessä kauppa-, teollisuus- ja talousoloihin tullut suurempi liikkuvaisuus ja sen vaikutuksesta lisääntyvä käteisen rahan kierto. Tämän kehityksen ilmeisenä todistuksena on se into, jolla uudet ulkomaiset henkivakuutuslaitokset ryhtyvät toimimaan maassamme. Täällä avasivat asioimistoja ruotsalaiset henkivakuutusosakeyhtiöt, vuonna 1872 tukholmalainen *Nordstjernan*, vuonna 1874 niinikään henkivakuutusosakeyhtiö *Thule* ja vuonna 1875 göteborgilainen palo- ja henkivakuutusosakeyhtiö *Svea*.

Huomattavin tapaus Suomen vakuutusoloissa mainitun vuosikymmenen ajalla on kuitenkin kotimaisen henkivakuutusosakeyhtiön *Kalevan* perustaminen. Tämän laitoksen johtokunta on Helsingissä, ja sai sen yhtiöjärjestys asianomaisen vahvistuksen kesäkuun 2 päivänä 1874. Kotimaisen yrittelijäisyyden kääntyminen henkivakuutuksen alalle oli ratkaisevan tärkeä asian vastaiselle edistymiselle Suomessa: luottamus vakuutusaatteeseen vakaantuu sen kautta että kotimaista pääomaa pannaan sen takeeksi, ja kun sitoumusten täyttämiseksi kokoontuneita rahasummia ei enää viedä pois kotimaisilta rahamarkkinoilta, haihtuvat viimeisetkin pääomavakuutuksen muodossa teytyjä säästöjä vastaan vallinneet epäilykset. Myöskin käy pian näkyviin mikä vaikutus on sillä että vakuutusyriyksellä on maassa keskushallitus, joka, käyttäen hyväkseen laveata ihmistuntemusta, kykenee ulottuttamaan toimintansa kaikkiin osiin maata. Jo viiden vuoden perästä on Kalevan vakuutuskanta lähimmiten 10 miljonaa markkaa ja kolme vuotta myöhemmin nousee yhtiön vastuumma noin 12 miljonaa markkaan. Jos tätä summaa verrataan kaikkien täällä toimineiden laitosten sen aikaisten vakuutussummien koko määrään, esiintyy sen kansantaloudellinen arvo täydessä valossa. Siihen nähden ansaitsee mainitsemista niitä aloja koskeva tilastollinen selvitys vuodelta 1881. Vuonna 1882 julaistun arvion*) mukaan nousi kaikkien henkivakuutuslaitosten vastuumma 1881 vuoden lopussa noin 20 miljonaa markkaan, josta siis noin 60 % olisi luettava Kalevan

*) *Axel Lille*. Försäkringsväsendet, dess historiska utveckling och nationalekonomiska betydelse. Akademisk afhandling 1882. Sivv. 99 ja 100.

osaksi. Vaikka 20 miljonan määrä onkin paremmin liian pieni kuin liian suuri yhteissummaksi, huomataan kuitenkin että kotimainen yrittelijäisyys oli menestyksellä ryhtynyt kilpailuun ulkomaisen kanssa ja loistavalla tavalla osoittanut turhiksi kaikki epäilykset kansallisen vakuutustoimen mahdollisuudesta.

Omituista kaikelle henkivakuutusliikkeelle on sen taipumus laventamaan aluettaan ja, sittekun ensimmäinen sato on korjattu kotimaassa, hakemaan uusia työaloja omaan rajain ulkopuolelta, jolloin huomio luonnollisesti ensi sijassa kääntyy semmoisiin maihin, joiden vakuutusolot ovat vähemmin kehittyneet kuin kotimaan. Suuremmoisimpana ilmestyy tämä amerikkalaisten vakuutuslaitosten 1880-luvulla tekemissä innokkaissa ponnistuksissa Euroopan mantereen valloittamiseksi. Tämä taipumus ilmenee luonteenomaisena myöskin Suomen vakuutusoloissa jälkeen vuoden 1880. Niinpä on jo vuonna 1881 kolme uutta vakuutuksenantajaa rekisteröitävänä Suomessa, nimittäin yksi venäläinen, yksi saksalainen ja yksi englantilainen (vuosi epävarma) sekä vuonna 1882 ensimmäinen amerikkalainen yhtiö maassamme. Vuonna 1884 tulee lisäksi yksi ruotsalainen yhtiö, vuonna 1885 taas yksi ruotsalainen ja yksi amerikkalainen sekä vuonna 1886 yksi venäläinen yhtiö. Vuonna 1889 asettuu vieläkin yksi ruotsalainen ja yksi amerikkalainen yhtiö maahamme, minkä perässä seuraa vuonna 1890 yksi ranskalainen ja yksi amerikkalainen, 1891 yksi englantilainen, 1892 ja 1893 yksi saksalainen yhtiö kumpanakin vuonna. Näistä 22 venäläisestä ja ulkomaisesta vakuutuslaitoksesta, jotka niinmuodoin olivat Suomessa hakeneet toiminta-alaa, on kaksi, nimittäin yksi englantilainen ja yksi amerikkalainen peräytynyt, saavutettuaan ainoastaan muutaman kymmenen tuhannen markan suuruisen vakuutussumman. Muiden joukosta on myöskin yksi ruotsalainen ja yksi amerikkalainen, sittekun kesäkuun 11 päivänä 1891 annettu ulkomaisten vakuutuslaitosten toimintaa koskeva asetus astui voimaansa, lakannut antamasta uusia vakuutuksia, jotenka laillisella oikeudella nykyään täällä liikettä harjoittavien ulkomaisten vakuutusyhtiöiden luku, kun jätetään pois joukosta venäläiset laitokset, joihin sanottu julistus ei koske, on vaan 15, nimittäin 6 ruotsalaista, 4 saksalaista, 2 englantilaista, 1 ranskalainen ja 2 amerikkalaista.

Lisäksi tulleiden uusien työvoimain vaikutus näkyy maamme vakuutusolojen yhä jatkuvassa rivakassa kehittämisessä vuosi vuodelta lisääntyvien vakuutusten kautta. Valaisevia ovat ne tiedot maan vakuutusoloista, jotka Keisarillisen Senaatin Kauppa- ja Teollisuustoimituskunta hankki vuonna 1889 ja jotka tässä historiallisessa katsahduksessa ovat erittäin tärkeät ensimmäisenä yrityksenä julkisen tilaston aikaansaamiseksi tällä alalla. Vuonna 1888, jota numerot koskevat, harjoitti 3 venäläistä ja 12 ulkomaista laitosta vakuutusliikettä maassa. Niiden saavuttamat vakuutussummat olivat tuon vuoden lopussa:

venäläisten yhtiöiden (vrt. siv. 5)	6,121,500 mk.
ulkomaisten „	23,058,058 „
	Yhteensä 29,179,558 mk.
Kalevan vastuusumma 1888	25,923,207 „
	Koko maan vakuutuskanta 55,102,765 mk.

Vuonna 1888 venäläisissä ja ulkomaisissa yhtiöissä tehtyjen uusien vakuutus-sopimusten summa arvataan 5,296,627 markaksi ja Kalevassa tehtyjen 3,391,500 markaksi eli yhteensä 8,688,127 markaksi, ja oli se siis yhtenä ainoana vuonna enemmän kuin toisen verran suurempi kuin koko vakuutuskanta vuonna 1870 ja lähes puoli 1881 vuoden vakuutuskantaa. Tosiaankin ilahduttava edistys! — Vakuutusmaksuina suoritettiin vuonna 1888 venäläisille ja ulkomaisille vakuutus-laitoksille 775,272 markkaa ja Kalevalle 933,892 markkaa, jotenka pääoma-, henki- ja elinkorkovakuutuksien muodossa oli tehty säästöjä yhteensä 1,709,164 markkaa. Mainittakoon vielä että tässä tilastossa oletetaan kaikkien vuoteen 1889 saakka maassa selvitettyjen, noihin luokkiin kuuluvien vakuutus-sopimusten määrä 2,572,394 markaksi; kun tähän lisätään Kalevan selvittämien sopimusten summa, 1,663,600 markkaa, saadaan täytettyjen sopimusten yhteisarvoksi 4,235,994 markkaa. On kuitenkin nimenomaan huomautettava että mainittu tilasto on osittain epätäydelli-nen, osaksi myöskin sitä varten hankitut alullis-tiedot epätasaisia, kuten näkyy muutamien siinä mainittujen erien keskinäisestä suhteesta, eikä loppusummaa siis voida pitää täysin varmoina. Missäkään tapauksessa eivät ne kuitenkaan ole liian suuret, varsinkaan mitä tulee koko vakuutuskannan määräämiseksi mainittuun summaan, sillä huomattava on ett'ei yksityisiä semmoisten yhtiöiden kanssa, joilla ei ole asioimistoja Suomessa, sovittuja vanhempia vakuutuksia eikä myöskään matkoilla ulkomailla tehtyjä vakuutusvälipubeita, joiden mukaan vakuutusmaksut ovat suoritettavat maan ulkopuolelle, ole mainittuun tilastoon otettu.

Suomalaisen henkivakuutustoiminnan nopea vaurastuminen 1880-luvulla herätti luonnollisesti sen ajatuksen että kotimaista yrittelijäisyyttä olisi ehkä mah-dollista vieläkin kehittää tällä alalla. Kaleva-yhtiö oli menestyksellä kilpaillut ulkomaisten laitosten kanssa, mutta samalla kuin Kalevan vakuutussumma sää-nöllisesti kasvoi, oli ulkomaisilla agenteilla yhä vieläkin edullinen toiminta-ala maassamme. Nämä seikat kehoittivat uuden suomalaisen henkivakuutusyhtiön perustamiseen, ja sittekun sanotun ajanjakson viimeisenä vuonna oli saatu kokoon sitä varten tarpeellinen osakepääoma, perustettiin henkivakuutusosakeyhtiö *Suomi*, jonka säännöt saivat asianomaisen vahvistuksen joulukuun 19 p:nä 1889. Keväällä vuonna 1890 aloitti tämä uusi yhtiö toimensa ja on se, innokkaan johdon sekä hyvin järjestetyn ja yli koko maan levinneen agenttijoukon avulla, saavuttanut Suomen oloihin nähden loistavan menestyksen, joka näkyy siitä että yhtiöllä jo joulukuun 31 päivänä 1892 eli vajaan kolmen vuoden toiminnan perästä on lähim-

miten 24 miljonan markan suuruinen vastuusumma, joka tulos on sitä huomattavampi, kun melkoinen osa tuota vastuusummaa on kokoontunut alimpien yhteiskunnankerrosten keskuudessa tehdyistä vakuutus sopimuksista ja on siis kauniina todistuksena vakuutus-aatteen voimasta tunkeutua alespäin ja muodostua yleiseksi, kansalliseksi asiaksi.

Suomi-yhtiön synty osoittaa toisessakin suhteessa suomalaisen vakuutusyrittelijäisyyden kehkeytymistä. Kaleva on puhdas osakeyhtiö, mutta Suomen järjestyssuunnitelma edellyttää että laitos, sitte kun sen toiminnan pohjaksi kokoontunut osakepääoma aikaa myöten erä erältä kuoleutuu, muuttuu vähitellen puhtaaksi keskinäiseksi yhtiöksi, jonka osakkaina silloin ovat yksinomaan vakuutuksenottajat. Nämä molemmat kotimaiset vakuutuslaitokset edustavat siis toinen toista ja toinen toista järjestysmuotoon nähden ilmestynyttä pääsuuntaa, Kaleva vanhempaa, Suomi uudempaa eli uusinta. Arvostelun lausuminen toisen tai toisen suunnan paremmuudesta olisi vielä nyt liian aikaista, koska ratkaisun täytyy jäädä vielä kaukaisen kokemuksen varaan. Teoreettisesti on tosin puhdas keskinäisyys eli vastuun-yhteys edullisempi vakuutuksenottajille, kun ei tarvitse voitosta erottaa mitään osakkeenomistajain osingoiksi, vaan koko voitto voidaan jakaa vakuutuksenottajain kesken; mutta kun, kuten nykyään on jotenkin yleisesti ja myöskin Kalevan laita, henkivakuutusosakeyhtiöiden osakkaat saavat yhtiöjärjestyksen rajoittaman osingon, tasoittuu näiden molempain periaatteiden välinen eroitus melkoisesti. Kun jonkun semmoisen osakeyhtiön vararahasto on kasvanut niin suureksi että se yhdessä osakepääoman kanssa vastaa sitä korkoa tuottavaa pääomaa, joka on tarpeen korkeimman osinkomäärän saamiseksi, menee muu voitto, s. o. varsinaisesta henkivakuutusliikkeestä tuleva voitto kokonaan vakuutuksenottajille. Voidaan kyllä väittää että vararahasto on muodostettu vanhemmilta vakuutuksenottajilta pidätetyistä voittovaroista, jotka keskinäisessä yhtiössä olisivat tulleet näiden hyväksi, mutta tuota vertausta tehdessä on varteen otettava että keskinäisen yhtiön, jos se, kuten Suomi, on aloittanut toimensa osakepääoman pohjalla, täytyy saaduista voitoista ottaa osakepääoman kuolettamiseen tarvittavat varat. Kun väliaikaiset osakkeenomistajat, kuten luonnollista onkin ja Suomi-yhtiössäkin on laita, yhtiötä perustaessaan pidättävät itselleen, paitsi kohtuullisen koron osakepääomasta, erityisen hyvityksen (Suomi-yhtiössä $33\frac{1}{3}\%$ maksetusta rahamäärästä) osaketta lunastettaessa, kasvaa lopullinen kuoletussumma melkoiseksi määräksi, ja vasta kun tämä on täysin maksettu, saavat vakuutuksenottajat voitto-osinkonsa vähentämättöminä. Toinen eroavaisuus näiden kahden järjestelmän välillä ilmestyy laitosten hoidossa. Osakeyhtiön hallintoon vaikuttaa osakkaiden suoranainen rahallinen etu ja sen hoidon yhdenjaksoisuus on taattu, mutta keskinäisen yhtiön hallitus on vakuutuksenottajain käsissä. Ei tosin käy kieltäminen ett'eivät juuri nämä luonnollisista syistä paraiten barrastaisi liikkeen menestymistä, mutta toiselta puolen voidaan väittää että vakuutuksenottajan osallisuus yrityksessä rajoittuu vakuutusmaksujen

säännölliseen suorittamiseen ja hän, sen täytettyään, katsoo vapauttaneen itsensä kaikista muista huolista ja velvoituksista laitokseen nähden. — Mitä tulee noihin kahteen kotimaiseen henkivakuutuslaitokseen, mainittakoon että Kaleva on vuodesta 1888 alkaen maksanut voitto-osuuksia vakuutuksenottajille ja että nämä osuudet vuodelta 1892 olivat yhteensä 90,452 markkaa eli 1,44 % voiton saamiseen oikeutettujen vakuutuksien matemaattisesta arvosta mainitun vuoden lopulla. Suomi-yhtiön sääntöjen mukaan suoritetaan joka vuonna, jo ennenkin kuin osakepääoma on loppuun kuoletettu, määrätty osa vuosivoittoa vakuutuksenottajille, jotenka vanhempien ja uudempien vakuutuksenottajien edut saadaan mikäli mahdollista tasaisiksi. Tämän määräyksen nojalla luettiin vakuutuksenottajien hyväksi jo laitoksen ensimmäisessä tilinpäätöksessä voittoa 5,496 markkaa eli 1,8 % voiton saamiseen oikeutettujen vakuutuksien matemaattisesta arvosta, ja vuodelta 1892 annettiin voitto-osuuksina 25,358 markkaa eli 3,1 % sanotusta arvosta. Mitä sitten tulee tuohon puhtaasti keskinäisen yhtiön hoidon epätasaisuuteen, josta edellä on huomautettu, mainittakoon että se Suomi-yhtiössä näyttää vältetyn sillä, että on laitettu kolme toimitsijakuntaa eli virastoa ottamaan osaa yhtiön johtoon, nimittäin vakuutusneuvosto yhtiökokouksen ja toimeenpanovaltaa käyttävän johtokunnan välille.

Tärkeänä tuloksena Suomi-yhtiön osallisuudesta maamme henkivakuutusliikkeen kehittämisessä ilmestyy puhtaasti kotimaisten vakuutusten huomiota herättävä lisääntyminen sekä suoranaisesti että myöskin verrattuna ulkomaisten yhtiöiden tšekäläisiin vastuusummiin. Valaisevia ovat muutamat vakuutuskantaa joulukuun 31 päivänä 1892 osoittavista tässä järempänä olevista seikkaperäisistä tauluista otetut numerot. Sanottuna aikana oli maamme koko vakuutuskanta — henkivakuutuslaitosten kaikki sopimusmuodot siihen luettuina — tasaisin luvuin 120 miljoonaa markkaa, josta 63 miljoonaa tulee kotimaisten yhtiöiden, 12 miljoonaa venäläisten sekä 45 miljoonaa markkaa ulkomaisten laitosten osalle. — Uudet, vuoden 1892 ajalla päätetyt vakuutukset tekivät 23 miljoonaa markkaa, josta tulee 12,2 miljoonaa kotimaisten yhtiöiden, 1,6 miljoonaa venäläisten ja 9,2 miljoonaa markkaa ulkomaisten laitosten osalle. Verrattaissa näitä numeroita edellä mainittuihin 1888 vuoden numeroihin huomataan että kotimaisten laitosten vastuusumma on neljän vuoden väliajalla kasvanut noin 37 miljoonaa eli noin 142 % 1888 vuoden kannasta, jota vastoin venäläisten ja ulkomaisten laitosten yhteiset vastuusummat ovat lisääntyneet ainoastaan 28 miljoonaa eli noin 96 % 1888 vuoden kannasta. Maan koko vakuutuskannassa oli kotimaisilla yhtiöillä vuonna 1888 47 % ja 1892 53 %. Vastaavat luvut, jotka selvittävät kotimaisten yhtiöiden osallisuutta uusien vakuutuksien antamisessa mainittuina vuosina, osoittavat että ne vuonna 1888 antoivat 39 % ja vuonna 1892 53 % vuoden uusista vakuutuksista. Huomattava on kuitenkin että laskuja venäläisten yhtiöiden toiminnasta vuodelta 1892 ei käy perustaminen varmoihin numeroihin, vaan eräisiin oletuksiin, joista on edellä (siv. 6)

puhuttu. Mainittujen prosenttilukujen oikaiseminen saattaa senvuoksi olla tarpeen, mutta kun venäläisten yhtiöiden vastuusumma todennäköisesti on arvattu liian suureksi, ei täysin tarkan laskun tuloksena missään tapauksessa olisi kotimaisten yhtiöiden liikkeen kasvamista osoittavien lukujen vähentäminen, vaan paremmin päinvastoin niiden suurentuminen.

Tässä edellä olevalta esitykseltä, jossa on koetettu historiallisesti esittää maamme vakuutusolojen kehitystä, ei käy, kuten jo on huomautettu, tilastollisten alullistietojen riittämättömyyden vuoksi vaatiminen täydellisyyttä ja tarkkuutta kaikissa erityiskohdissa. Tutkimukseni tulokset ovat kuitenkin ohjaajina kuvatessa yleisin piirtein vakuutus-asian kehittymistä alkaen sen vireille panemisesta maassamme aina viime aikoihin saakka. Tämä kehitys käy vieläkin selvemmäksi jos lasketaan ne luvut, jotka osoittavat missä suhteessa vakuutuskanta on maan väkilukuun. Sitä varten on tässä alempana olevaan tauluun, johon on sovitettu tärkeimmät ylempänä mainitut luvut, pantu se määrä, joka kokonaisvakuutussummasta tulee jokaista maan asukasta kohden niinä aikoina, joita taulu koskee.

Vuonna.	Vakuutuskanta Suomessa. Smk.	Vastuusumma jakautuu		Vastuusumma jokaista maan asukasta kohden. Smk.
		kotimaisille yhtiöille.	venäläisille ja ulkomais. yhtiöille.	
1850	2,000,000	—	100 %	1,25
1870	4,000,000	—	100 „	2,27
1881	20,000,000	60 %	40 „	9,60
1888	55,000,000	47 „	53 „	23,90
1892	120,000,000	53 „	47 „	48,98

Viimeisen sarakkeen numerot ovat jossakin määrin todisteina maamme jatkuvasta kansantaloudellisesta kehittymisestä, joka ilmautuu kansassa lisääntyvästä huolenpitona taloudellisesta toimeentulosta. Ett'eivät Suomen olot kuitenkaan vielä ole joutuneet rajalle, jonka ylitse olisi mahdoton kehittyä, on varmaa; päinvastoin on säästämiskyvyn alituinen voimistuminen odotettavissa. Eivätkä nuo mainitut luvut ole suinkaan suuret muihin maihin verraten. Niinpä on henkivakuutuskannan (koronvakuutusta lukuun ottamatta) keskimäärä jaettuna koko väestön kesken vuonna 1891 Ruotsissa noin 100 mk., Saksan valtakunnassa noin 110 mk., Schweitsissä noin 160 mk. ja Englannissa (erään laskun mukaan) yli 300 mk. Vaikka meillä ei voidakaan saavuttaa näitä lukuja, osoittavat ne kuitenkin edistystä, joka kehoittaa yhä suurempiin ponnistuksiin henkivakuutuksen alalla Suomessa ja antaa aihetta toivomaan niistä hyviä tuloksia.

Kun ulkomaiset vakuutuslaitokset hakevat toiminta-alaa Suomesta, on suomalaisten yhtiöiden toimi tähän saakka tarkoittanut ainoastaan kotimaisia vakuutuksia, joita ovat välittäneet omassa maassa olevat asioimistot, sekä Pietarissa

oleskelevien kansalaistemme vakuuttamista. Vuoden 1893 alussa on tässä kuitenkin tapahtunut muutos, koska *Suomi*-yhtiö on ottanut asiamiehen Ruotsiin, jonka lisäksi on vuoden kuluessa vielä perustettu asioimisto Norjaan. Siltä ajalta, jota tämä kertomus koskee, ei siis ole ilmoitettavina mitään tuloksia kotimaisen vakuutusliikkeen ulotuttamisesta ulkopuolelle maata, mitä tulee suorastaan annettuihin vakuutuksiin. Kotimaisten yhtiöiden vastuusummissa on kuitenkin melkoisia määriä, jotka ovat näille tulleet ulkomaisten yhtiöiden kanssa tehtyjen *jälleenvakuutus-sopimusten* perustukselle. Useimpien henkivakuutuslaitosten säännöissä tai yhtiökokouksien antamissa ohjeissa on nimittäin säädetty korkein määrä, josta yksityinen henkilö saadaan vakuuttaa, minkä vuoksi, kun vakuutusvaara yhden hengen osalta menee näin määrätyn rajan ylitse, vähintäänkin tuon ylitsemenevän osan suuruinen määrä siirretään toiselle vakuutuslaitokselle, joka tehdyn sopimuksen mukaan ja suhteellisesta vakuutusmaksun-osasta vastaa tästä määrästä niinkuin omasta vakuutuksestaan. Vakuutuksenottajaan nähden on tietysti se laitos, joka ensiksi on tehnyt vakuutusvälipuheen, täydessä vastuussa koko vakuutussummasta, ja tapahtuu koko jälleenvakuutustoimi vakuutuksenottajan tai hänen vakuutuskirjansa haltijan millään tavalla siihen sekaantumatta. Tämä vakuutuslaitoksien vakavaraisuuden säilyttämiseksi välttämätön vakuutusvaarojen jakaminen on synnyttänyt laajalle ulottuvan yhteistoiminnan niinhyvin saman maan kuin myöskin eri maiden vakuutuslaitosten kesken, ja on se, kuten sanottu, tuottanut kotimaisille yhtiöille vastuumääriä ulkomailta. Kun kotimaiset yhtiöt ovat viisaan varovaisuuden vuoksi säättäneet korkeimmat vastuumääränsä niin pieniksi, että niihin eivät mahdu täälläkin sattuvat suuret vakuutussummat, on jälleenvakuutus käynyt niille välttämättömäksi, ja siten on syntynyt vuorovaikutus suomalaisten ja ulkomaisten vakuutuslaitosten kesken, jotka viimeksimainitut hakevat tšekäläisiltä laitoksilta jälleenvakuutusta. Ulkomaille täällä annettujen ja sieltä tänne tulleiden vakuutuksien keskinäistä suhdetta kotimaisten yhtiöiden liikkeessä valaisevat seuraavat numerot, jotka osoittavat asemaa jouluk. 31 p:nä 1892.

	Kaleva:	Suomi:
Korkein määrä omalle vastuulle	30,000 mk.	30,000 mk.
Ulkomaalta tullut määrä	1,618,961 „	108,600 „
Ulkomaalle siirretty	2,556,638 „	248,632 „

Tärkeä ehto henkivakuutusasian yleisentymiselle on sitä kannattava utterra ja yli koko maan levinnyt *asioitsijakunta*. Sen vaikutus näkyy selvästi kotimaisen vakuutuskannan kasvamisesta viimeisen vuosikymmenen ajalla, joka vaurastus melkoiseksi osaksi on innokkaasti ajetun asioitsijatoimen hedelmä. Mutta vakuutusaatteen saattamiseksi varmalle pohjalle kansassa on tarpeen, paitsi vakuutuksien antaminen, tehtyjen vakuutus-sopimusten säilyttäminen voimassaan siksi kun niiden aika luonnon määräämässä järjestyksessä kuluu loppuun. Siihen nähden on henkivakuutuslaitok-

sien päähallituksilla tärkeimmät edut valvottavina, ja täytyy niiden siinäkin turvautua tunnolliseen ja älykkääseen asioitsijakuntaan. Kun vakuutus annetaan, täytyy pikaisen luopumisen estämiseksi harkita vakuutussumman ja siitä riippuvien vakuutusmaksujen suhdetta vakuutuksenottajan varallisuuteen. Tämä harkinta, jota ei tietysti käy tekeminen julkiseksi eikä pakolliseksi, jää paikalla olevan asioitsijan älyn ja hänen piirissäänsä saavuttaman ihmistuntemuksen varaan. Valitettavasti on ollutkin tapauksia, jotka näyttävät että asioitsijat, suuremman vakuutuspalkkion viettelemänä, ovat usein kehoittaneet ottamaan tarpeettoman suuria vakuutussummia sen sijaan kun olisi pitänyt koettaa saada vakuutuksenottajan lopullinen sopimus sovitetuksi kohtuullisiin ja varmoihin rajoihin. Vielä on luopumisen syyksi mainittavat väärät luulottelut vakuutussopimuksien aikaansaamiseksi, koska tämmöiset sopimukset raukeavat, kun lupaukset tavattoman suurista voitto-osuuksista tai suurien lainojen saamisesta vakuutuskirjaa vastaan on huomattu perusteettomiksi. Johtukoonpa tämmöinen menettely asioitsijan vakuutusteknillisten tietojen vaillinaisuudesta hänen sitä aikomattaan tai olkoon hän siihen tahallisesti ryhtynyt ahneudesta ja ilkeästä voitonpyynnistä, on se kaikissa tapauksissa johtavien toimitsijain otettava varteen ja ehkäistävä. Toinen asioitsijatoimen moitittava kohta on nuo useinkin tehdyt yritykset saada vakuutuksenottaja siirtymään toisesta yhtiöstä toiseen, jotka yritykset myöskin perustuvat siihen luulotteluun että tuommoinen siirtyminen tuottaa voittoa. Vaikka vakuutuksen-ottaja joskus yksityisissä tapauksissa ja erityisissä olosuhteissa saattaakin tällä tavalla saada jonkun vähäisen edun, ei siirtymiseen kuitenkaan sovi kehoittaa, vaan pitää sitä voimakkaasti vastustaa, paitsi milloin entisen vakuutuksenantajan vararikko on pelättävissä. Sillä tämä väärä suunta tuottaa varmaan aikaa myöten pahoja haittoja vakuutustoiminnan raittiille kehitykselle. Rärkeimpänä ilmestyy mainittu keinottelu silloin kuin asioitsija suorastaan ostaa tuon siirtymisen siten että hän vakuutuspalkkiostaan suorittaa jonkun osan ensimmäisen vuoden vakuutusmaksua siirtymisen tuottamatta vakuutuksenottajalle muutoin mitään mainittavaa hyötyä vakuutusehtojen paremmuuteen tai suurempaan varmuuteen nähden. Tämänlaatuista siirtymistä on, paha kyllä, meilläkin tapahtunut, vieläpä vaikka asianomainen pääasioimisto on sen hyvin tietänyt. Mihinkään toimeen valtion puolelta tuon menettelyn ehkäisemiseksi ei vielä toistaiseksi voida ryhtyä, mutta, kun semmoisia väärinkäytöksiä on kerran julkisesti huomautettu, ei niitä enää voida jättää varteen ottamatta. Oikean kilpailun välikappaleet ovat pantavat vakavan ja yhteiselle asialle välttämättömän yhteisvaikutuksen alaisiksi, ja tulee siinä tarkoin pitää silmämääränä vakuutusasian tyyni kehittäminen tulevaisuudessa ja sen turvaaminen epäraittiilta vaikutuksilta, eikä suinkaan satunnainen voitto. Niinikään on koetettava saada aikaan tarkat ja selvät ohjeet matka-agenteille, joiden vakuutus-teknillinen kasvatuskin vaatii huolenpitoa.

Tämmöisen vakuutuksenantajain suoranaisten toimen ohessa sopii toivoa että yleisön selvenevä käsitys vakuutussopimuksien tietopuolisista perustuksista ja niiden

toteuttamisen käytännöllisistä mahdollisuuksista tekevät kevytmieliset asioitsemiset yhä harvinaisemmiksi ja saattavat vakuutusnottajat lujiksi torjumaan huijarien yritykset. Tosin ei tila nykyään ole kehuttava, joka käy ilmiin varsinkin vakuutuksien takaisinostosta ja vähentämisestä sekä myöskin mahdollisen voiton toiveiden arvostelemisesta. Reklaamit ja epäselvästi sepustetut prospekti-esimerkit näyttävät tässä vaikuttavan enemmän kuin terveen järjen tyyni arvostelu. Niille henkivakuutuslaitoksille, jotka meidän maassa tahtovat saada pysyväisen aseman, on senvuoksi edullista saada aikaan *helppotajuinen henkivakuutus-kirjallisuus* ja levittää sitä. Siihen menevät kulut tuottaisivat epäilemättä varmemman tulon kuin monikin ilmoitusprospekti, jota suuren yleisön on vaikea ymmärtää ja joka on täynnä selittämättä jätettyjä teknillisiä lausemia sekä höystetty useinkin äitelöillä ja epäilystä herättävillä vakuutuksilla niistä eduista, joita voipi vakuutetuille tarjota „maailman etevin“ yhtiö, joka „pitää kunnianaan taistelua ensi rivissä henkivakuutus- aatteen kehittymisen puolesta“. Tyyni arvostelu on aikaa myöten vaikuttava voimaakkaammin kuin kerskaileva reklaami.

Pitäen yhä välttämättömän tarpeellisenä ylempänä mainitsemaani varmaa yleistä henkivakuutuksen luonteen tajuntaa, olen koettanut heti tässä ensimmäisessä täydellisessä virallisessa kertomuksessa maamme vakuutusoloista antaa eri laitoksien toiminnan ja tilan arvostelemiselle tilastollisen pohjan semmoisessa muodossa, että tuon arvostelemisen pääehdot käyvät selvästi ilmiin. Kun tilastollisissa tauluissa kuitenkin on useita otsakirjoituksia, joilla on aivan teknillinen merkitys, olen katsonut välttämättömäksi antaa ennakolta opastavia selityksiä, joissa osoitetaan vakuutussopimuksien luonteen ja sisällyksen tärkeimmät kohdat sekä henkivakuutuslaitoksien voiton-laskun perustukset.

Luonnollisimmalta henkivakuutuslaitoksen muodolta tuntuu ensi silmäyksellä semmoinen liike, joka perustuu osallisten täydelliseen vastuun-yhteyteen siten että aina kuolemantapauksen sattuessa heidän keskuudessaan tai vakuutusvälipuheen muusta syystä loppuessa maksettavaksi joutunut rahanmäärä jaoitetaan jälellä olevien osallisten kesken kunkin vakuutussumman suuruuden mukaan ja määrätään heidän suoritettavakseen. Tällainen laitos kävisi, kuten näyttää, helpoimmaksi, koska ainoastaan todellinen tarve olisi täytettävä, voiton hankkiminen vältettäisiin ja varsinaisten rahastojen muodostaminen olisi luonnollisesti tarpeeton. Tätä järjestelmää vastaan on kuitenkin tehtävä varsin painavia muistutuksia, ensiksikin se, että vakuutusmaksut käyvät epätasaisiksi, joten vakuutusnottajat eivät voi ennakolta sovittaa niitä vuositulojensa mukaisiksi; että, ellei uusia, nuoria vakuutusnottajia niistä ikäluokista, joissa kuolevaisuus on vähäinen, tule alituisesti lisää, vanhempien vakuutusnottajien maksut kasvavat alituisesti ja vakuutussopimuksien säilyttämisen mahdollisuus vähenee samassa määrässä; että luopumiset siten käyvät välttämättömiksi ja vakuutusaate jää toteuttamatta. Nämä periaatteet eivät olekaan

semmoisinaan eikä muodostettuina saaneet yleistä kannatusta, varsinkaan ei Europassa, vaan on niitä mitä ankarimmin vastustettu. Käytännöllisen henkivakuutusliikkeen pohjaksi on ennen kaikkia pantava suuruudeltaan määrätyt vakuutusmaksut taikka, jos ne ovat muuttuvaiset, tulee niiden muutoksien olla ennakoita määrätyt, niin että vakuutuksenottajat voivat joka vuodeksi tarkkaan laskea velvollisuutensa vakuutuksenantajaa kohtaan, ja tämä puolestaan, kun tarjoo täysin selvät sopimuksenehdot, ei anna vakuutuksenottajille aihetta luopumiseen odottamattomien vakuutusmaksun-vaatimusten vuoksi eikä siis pane alttiiksi asioimisiikkeenä tasaista menoa. Heti kun ruvetaan pitämään määrätyitä vakuutusmaksuja, käy rahastojen muodostaminen välttämättömäksi, ja tämän velvollisuuden täyttäminen oikeiden perustuksien mukaan on henkivakuutuslaitosten vakavaraisuuden tärkein ehto.

Mainitun rahastojen-muodostamisen perustus käy selväksi seuraavasta katsahduksesta. Kaikilta vakuutuksenottajilta, jotka samaan aikaan tulevat laitokseen ja kuuluvat samaan ikäluokkaan, otetaan vuosittain heidän tulo-ikänsä ja vakuutusehtojen mukaan laskettu vakuutusmaksu. Olettakaamme tässä selvyden vuoksi että vakuutussopimukset koskevat pääomavakuutusta koko elinajaksi ja että vakuutusmaksua on suoritettava koko vakuutusaika. Ensimmäisen vuoden lopulla on laitoksella näitä vakuutuksenottajia varten kaikki vakuutusmaksut ynnä niistä tulleet korot, mutta tulee sen puolestaan maksaa ne vakuutussummat, jotka menevät vuoden ajalla kuolleiden vakuutuksenottajien oikeudenomistajille; näiden suoritusten perästä jällellä oleva summa siirretään seuraavan vuoden tiliin. Toisen vuoden lopussa on laitoksen pantava kirjaan puheina olevan vuosiluokan saatavaksi äskensmainitulla tavalla laskettu ylijäämä siltä vuodelta sekä edelliseltä vuodelta siirtynyt summa ynnä siitä tullut korko; j. n. e. Ensimmäisinä vuosina, jolloin luonnollinen kuolevaisuus on vähäisempi kuin vanhemmalla iällä — jos vakuutuksenottajat ovat tulleet laitokseen täysikasvuina ja heidän lukunsa on siksi suuri että yleiset kuolevaisuuslait heidän kesken vallitsevat, mikä kaikki oletetaan — ovat vakuutusmaksutulot pääomansuorituksia suuremmat, jotenka siis vuotuinen säästö on kasvamassa. Määrävuosien kuluttua, kun vuosiluokan luku on kuolemantapauksien vuoksi vähentynyt, joutuvat vuotuiset vakuutusmaksu-tulot ja pääomansuoritukset tasapainoon, minkä perästä viimeksimainittu erä alkaa säännöllisesti kasvaa edellistä suuremmaksi. Siten syntyvä vajaus on nyt täytettävä aikaisempina vuosina kokoontuneista säästöistä, joiden, jos vuosimaksut ovat olleet oikein sovitettut puheina olevan vuosiluokan kuolevaisuussuhteiden mukaisiksi, pitää viimeisen jäsenen kuollessa olla tasan tämän vakuutussumman suuruinen. Jos laitos jättäisi vakuutussopimusten voimassa-olon alkuvuosina tallettamatta vuosimaksujen ylijäämät sillä tavoin kuin on mainittu ja käyttäisi ne toisiin tarpeihin, olisi vararikko välttämätön heti kun vakuutussopimukset olisivat joutuneet määrättyjen vuosien vanhoiksi.

Mainitun pääoman-muodostuksen matemaattisten lakien tarkempi tutkimus, joka ei kuitenkaan voi tässä saada sijaa, osoittaa että, jos saman ikäluokan osallisten yhteenlasketut säästöt kunkin vuoden lopulla jaettaisiin silloin jälellä olevien osallisten kesken suhteellisesti heidän vakuutussummiensa suuruuden mukaan, jokaiselle tuleva osuus kävisi vuosi vuodelta suuremmaksi, ja olisi ikäluokan oletettuna loppuvuonna silloin viimeiseksi elävän osuus hänelle vakuutetun pääoman suuruinen. Sama on kaiken pääomavakuutuksen laita huolimatta siitä, maksetaanko vakuutussumma ainoastaan vakuutetun kuoltua vai myöskin hänen jouduttuaan määrättyyn ikään (yhdistetty vakuutus) taikka suoritetaanko vakuutusmaksuja koko vakuutusaika vai lakkaavtko ne sen kestäessä. Elinkorkojen vakuutuksessa on laita päinvastoin; niissä kuuletetaan erä erältä rahastossa olevaa säästöä elinkoron alkamisesta saakka. — Sitä määrää, jonka laitos niinmuodoin laskee ja tilinpäätöksessä panee erilleen kunkin voimassa olevan vakuutuksen varalle, sanotaan sen *matemaattiseksi arvoksi*. Kaikkien eri vakuutuksien matemaattisten arvojen summaa sanotaan *vakuutusrahastoksi* eli *vakuutusmaksu-reserviksi*.

Edellä olevasta selvityksestä käy ilmeiseksi se, että varmuus, minkä joku henkivakuutuslaitos tarjoo vakuutuksenottajilleen, on pääasiallisesti huolellisesti lasketun ja erilleen pannun vakuutusmaksu-reservin varassa, samoin kuin sekin että tuon reservin sekä välipuheiden säännönmukaisen purkumisen vaatimain vakuutusmaksujen arvioiminen lopullisesti perustuu oletettuun kuolevaisuusjärjestykseen eli *kuolevaisuustauluun* ja siihen *korkokantaan*, joka pannaan varojen kasvamisen perustukseksi.

Käytetyn *kuolevaisuustaulun* pitää niin läheltä kuin mahdollista vastata eri ikäluokissa vallitsevaa todellista kuolevaisuutta, ett'ei vakuutettujen maksuja tehtäisi tarpeettoman rasittaviksi eikä myöskään saatettaisi laitosta vararikkoon. Henkivakuutuksen syntymiselle ja menestykselle on senvuoksi luotettavien kuolevaisuustaulujen aikaansaaminen ollut välttämätön valmistava työ. Tämän tehtävän suorittaminen onkin jo kahden vuosisadan ajan ollut tilaston ja matematiikan esineenä. Ensimmäiset kuolevaisuustaulut johtuivat epätäydellisistä ja osittain epäluotettavista kuolemantapauksien luetteloista ja väenlaskujen tuloksista, mutta vähitellen on niitä oikaistu ja paranneltu sekä uudempien alullistietojen perustuksella että tehtävän suorittamisessa noudatettavien kehittyneempien tieteellisten periaatteiden avulla. Siinä on varsinkin henkivakuutusyhtiöiden saavuttama kokemus kuolevaisuusoloista päässyt käytäntöön ja esiintyy nykyään noudatetuissa kuolevaisuustauluissa. Missä vanhentuneet taulut vielä ovat vakuutusmaksujen laskemisen perustuksena (varsinkin ranskalaisissa yhtiöissä, jotka useimmat aina viime aikoihin saakka ovat käyttäneet ja yhä vieläkin käyttävät Duvillardin vuonna 1806 tekemää taulua), valmistellaan siirtymistä uusien, vakuutustekniikan ankarimpiakin vaatimuksia vastaavien taulujen käyttämiseen. Vuonna 1843 ilmestyi „17 englantilaisen komppanian“ taulu, joka, perustuen runsaaseen kokemukseksi hankittuun aineistoon,

on tullut laajalti käytäntöön ja, kuten alempana olevasta taulusta näkyy, on useimpien meidän maassa työskentelevien yhtiöiden toiminnan perustuksena. Vielä uudistettujen tutkimuksien esineenä on englantilainen aineisto ollut aiheena „20 englantilaisen komppanian“ taulun syntymiseen (1872). Saksalainen henkivakuutus-tilasto on esiintynyt „23 saksalaisen yhtiön taulussa“ (1883). Paitsi tässä mainittuja tauluja ovat henkivakuutuslaitokset ottaneet noudattaakseen useita muitakin kokemukseen perustuvia ja tieteen vaatimuksien mukaisesti tehtyjä kuolevaisuustauluja. Näitä tauluja on pari mainitussa luettelossakin, jonka sisällys ei anna aihetta mihinkään huomautukseen.

Kun määrättyihin vakuutusmaksuihin perustuva henkivakuutus-sopimus sitoo vakuutuksenantajan usein vasta kaukaisessa tulevaisuudessa tehtävään suoritukseen, ja tämän suorituksen mahdollisuuteen vaikuttaa, kuten edellä on osoitettu, kokoon-tuneiden varojen saattaminen korkoja kasvaviksi, on siinä noudatettava *korkokanta* määrättävä semmoiseksi että sopii olettaa pitkän vuosijakson ajalla voitavan todella-kin saada ajateltu korko. Korkokannan alentuminen vähentää vakuutusrahaston kasvamis-kykyä ja vaatii, jos tämä rahasto on pidettävä niin suurena kuin teoreetti-sesti on tarpeellista, avustamista muilta tahoilta. Kun vakuutusmaksut ovat kerran vakuutusehdoissa määrättyt ja niiden lisääminen ei siis käy päinsä, tulisivat niin-muodoin tuommoisissa epäedullisissa oloissa jatkuvat vakuutusvälipuheet vuosi vuodelta heikontamaan laitoksen vakavaraisuuden perustuksia. Jatkuvasta koron alenemisesta on siis vakuutuslaitosten pidettävä tarkka vaari ja ajoissa ryhdyttävä hankkimaan sitä vastaavaa tulojen lisäystä koroittamalla uusien vakuutuksenottajien vakuutusmaksuja. Eri taulussa osoitetaan alempana mitä korkokantaa mikin tässä kertomuksessa mainittu laitos noudattaa vuosimaksuja laskiessaan sekä kuinka suuren koron ne ovat todellisesti saaneet keskimäärin kaikista varoistaan, ja käy siitä selville että keskimäärin saatu korko on kaikkialla suurempi kuin oli laskettu. Korkoa tuottavien varojen sijoittamisesta antaa selvityksen toisessa paikassa oleva laitoksien bilansseista kokoonpantu taulu.

Vakuutusrahaston eli vakuutusmaksu-reservin synty (vrt. siv. 21) osoittaa mikä vakuutusteknillinen vaikutus sillä on. Vakuutusrahasto turvaa vakuutuksen-ottajien vakuutuskirjaan perustuvain toiveiden täyttämisen ja oikein eroitettu vakuu-tusmaksu-reservi on sen takeena vieläpä siinäkin tapauksessa että laitos täytyisi lakkauttaa, koska sen avulla on mahdollista toiseen samalla tavalla järjestettyyn laitokseen siirtää koko vakuutuskanta vakuutusehtojen muuttumatta. Tämä vakuu-tusrahaston merkitys vakuutuslaitoksien perustuksena onkin kaikkialla, missä valtio-valta on ryhtynyt järjestämään ja valvomaan vakuutusoloja, vaikuttanut määräyksiä, joiden tarkoituksena on turvata vakuutuksenottajien edut, jotka johtuvat oikein lasketusta vakuutusmaksu-reservistä ja siitä että laitoksella on sitä vastaavat varat. Onpa lausuttu sekin mielipide että vakuutusmaksu-reservi on vakuutuksenottajien yhteistä ja loukkaamatonta omaisuutta. Puhumatta asian yksityisoikeudellisesta

luonteesta, josta on ilmaantunut eri käsityksiä, on ainakin varmaa että henkivakuutuslaitoksen tilinpäätöksessä on vakuutusmaksu-reservi, laskettuna päätöksen edellisen päivän vakuutuskannan mukaan, pantava siirtoon vastattavien puolelle ja pidettävä laitoksen velkana, joka on syntynyt voimassa olevien vakuutussojimusten edustamista sitoumuksista. Vaikka tämä asia onkin niin luonnollinen, eivät henkivakuutusliikkeen harjoittajat kuitenkaan näy aina pitävän sitä selvänä. Kentiesi tietämättömyydestä, ehkä myöskin petollisesta reklaaminhalusta ilmoitetaan toisinaan vakuutusmaksu-reservi edesvastuun ulkopuolella kootuksi ylimääräiseksi vararahastoksi, jota sitten vielä vertaillaan toisten kilpailevien yhtiöiden vastaaviin eriin. Kuinka epäoikea tuommainen vertaileminen on, se käynee selväksi jo siitä mitä edellä on sanottu. Vakuutusmaksu-reserviä vaativat selvät matemaattiset lait, ja sen suuruus ei siis ole asioimisliikkeestä lähtevän voiton osoittajana, vaan määrää sen vakuutuksenottajain ikä, vakuutussojimusten sisältö ja vuosimäärä. Ainoastaan silloin kun kahdella laitoksella olisi näihin nähden yhdenmukainen vakuutuskanta on tuollainen vertailu oikeutettu, mutta kun ei ole niin laita, on se hyljättävä vääränä ja eksyttävänä. — Kuten mainittu, on vakuutusrahasto jokaista tilinpäätöstä varten laskettava. Poikkeuksia siitä on kuitenkin olemassa, sillä muutamat laitokset eivät tee vuosittain vaan 3-, 4- ja 5-vuotisten ajanjaksojen perästä täydellisen yleisen tilinpäätöksen ja myöskin ainoastaan silloin antavat osinkoja niinhysin osakkaille kuin vakuutuksenottajillekin. Niin on laita varsinkin muutamien englantilaisten yhtiöiden, etenkin Suomessa toimivien.

Useimpiin henkivakuutuslaitoksiin suoritetaan vakuutusmaksut välipuheen tekemisen ajasta johdettavina päivinä, vuosittain, puolivuositain, neljännesvuositain j. n. e., mutta huolimatta tilinpäätöksen päivästä. Seurauksena siitä on, että kun tilinpäätös tehdään, suuri osa vakuutusmaksuja, jotka aina suoritetaan ennakolta, on yhtiöllä etukäteen maksettuina varoina käytettävänä vakuutusmaksujen tarkoituksiin tilinpäätöksen päivän ja lähinnä tulevan vakuutusmaksun suorituspäivän välisenä aikana. Vakuutusmaksuja ei siis voida panna kirjoihin yhtiön jo ansaitsemina varoina, vaan ovat ne siirrettävät seuraavan vuoden tiliin vastattavien puolelle. Tätä erää sanotaan tauluissa *vakuutusmaksun-siirroksi*. Olettaen että vakuutusmaksujen suorituspäivät ovat jakautuneet tasaisesti yli koko vuoden, pidetään vakuutusmaksun-siirtona tavallisesti puolta vuosimaksujen summaa, vähentäen siitä kuitenkin joku prosentti hoitokuluja varten. Niinkuin tauluista näkyy, ei vakuutusmaksun-siirto aina ole erikseen ilmoitettuna, vaan on se yhdistettynä vakuutusrahastoon, jolloin noudatetaan mainittua taikka jotakin toista seikkaperäisempiin sääntöihin perustuvaa laskutapaa.

Tavallisesti pidetään vakuutusrahastona kaikkien vakuutussojimusten erikseen laskettujen vakuutusmaksu-reservien eli *matemaattisten arvojen* summaa (vrt. siv. 21). Niin tapahtuu sekä täysin luotettavan yleissumman saamiseksi että myöskin varman perustuksen hankkimiseksi niiden ehtojen arvostelemiselle, joita voidaan

tarjota vakuutuksenottajille *takaisinostossa* tai laitoksesta *erotessa*. Semmoisia suostumuksia tapahtuu milloin vakuutusehtojen vuoksi, niinkuin esim. vakuutuksenottajan joutuessa vakinaiseen sotapalvelukseen, lähtiessä matkoille eri seuduille ulkomaille j. n. e., milloin vielä vakuutuksenottajan omasta tahdosta, niinkuin esim. taloudellisen häviön vuoksi, toiseen laitokseen siirtymisestä toivotun voiton tähden j. n. e. Kaikissa näissä tapauksissa saa vakuutuksenottaja, joka jonkun aikaa — kaksi tai useampia vuosia — on suorittanut vakuutusmaksunsa, vakuutuksensa matemaattisen arvon mukaisen edun, tavallisesti pääomavakuutuksen siitä summasta, joka saadaan kun koko hänen varalleen laitokseen keräytynyt saatava luetaan kerran kaikkiaan suoritetuksi vakuutusmaksuksi, taikka myöskin rahana tuon saatavan tai jonkun osan sitä. Tämän saatavan määräävät eri yhtiöt eri suureksi; enintään voi se olla yhtä suuri kuin matemaattinen arvo, joka vakuutuksenottajalla on teoreettisesti yhtiöltä saatavana, mutta useimmiten vähennetään siitä joku prosentti, tavallisesti 20 jopa 25 %, joka myöskin on ilmoitettu vakuutusehdoissa. Tämä vähennys on, vaikka se ensi silmäyksellä näyttääkin epäoikeutetulta, täysin perusteellinen ja laitoksen vakavaraisuudelle välttämätön. Sillä jos oletetaan että laitoksesta eroaisi yksinomaan täysin terveitä vakuutuksenottajia, joka tavallisimpaan eroamisen syyhyn eli toiseen laitokseen siirtymiseen nähden on luultavaakin, niin eivät kuolevaisuusolot jällelle jääneiden keskuudessa enää olisikaan noudatettavan kuolevaisuustaulun mukaiset, vaan semmoiset että suhteellisesti pikaisempi pääomansuoritus kävisi välttämättömäksi. Tämän, jällelle olevien vakuudelle turmiollisen vaikutuksen estämiseksi ja uhkaavan tappion korvaamiseksi on vastike tarpeen. Kun nämä näkökohdat on huomautettu, ei ole tarpeen ryhtyä enempää selittämään kuinka perättömiä ovat nuo meillä varsin tavalliset arvelut, että muka kaikki vakuutusmaksut saadaan takaisin vakuutuksen loppuessa, jotka arvelut vaan osoittavat törkeätä tietämättömyyttä vakuutuksen perusaatteesta, joka lausutaan sanoilla: yhteinen edesvastaus kaikista vahingoista.

Edellä puheina olleet vakuutusmaksut ovat tieteellisesti lasketut *nettovakuutusmaksut*, jotka olisivat tarpeen jos vakuutussopimukset joutuisivat selvitettäviksi ennakoita oletetun kuolevaisuusjärjestyksen mukaan, koron pysyessä muuttumattomana, ilman mitään hoitokuluja ja voitonvaatimuksia osakkeenomistajain tai takaa-jain puolelta. Näillä aatteellisilla oloilla ei kuitenkaan ole vastinetta todellisuudessa. Varojen hankkimiseksi kuolevaisuudessa esiintyvien epätaşaisuuksien ja sattumuksien varalle sekä muiden välttämättömien menojen suorittamiseen, tarvitsematta ryhtyä vakuutusmaksureserviin pantaviin varoihin, täytyy nettovakuutusmaksuihin panna *lisäys hoitokuluja varten*, joka lisäys silloin on myöskin muitten edellämainittujen tarpeiden tyydyttämisen vakuutena. Panemalla nettovakuutusmaksuihin tämä lisäys, joka on 10 %, 15 % jopa 25 % niistä tai suurempikin, saadaan vakuutuksenottajain suoritettavat *brutto-* eli *tariffi-vakuutusmaksut*. Niiden laitosten, joita tämä kertomus koskee, todelliset hoitokulut vuodelta 1892 ovat

sovitettuina eri tauluun, joka osoittaa ne prosentteina saatujen vakuutusmaksujen koko määrästä. Nämä luvut eivät kuitenkaan käy yhteen ylempänämainittujen lisäysprosenttien kanssa, vaan ovat ne yleensä jonkun verran suuremmat, joka johtuu siitä että vakuutuskantaan vuotuisesti uusien vakuutus sopimusten kautta tullut lisäys on suurempi kuin sen luonnollinen vähennys. Ensimmäisen vuoden vakuutusmaksusta suoritetaan tavallisesti asioitsijan *vakuutus palkkio*, 1 tai 1,5 % vakuutussummasta, ja *lääkäripalkkio* vakuutuksenottajain tarkastamisesta, joihin menoihin ynnä juokseviin kuluihin menee lähes koko sen vuoden vakuutusmaksu, vieläpä erityisissä tapauksissa enemmänkin. Näitä ensimmäisen vuoden suurempia menoja korvaavat myöhemmät vakuutusmaksut, joista on suoritettava ainoastaan vähäiset juoksevat kulut. Kuta suurempi uusien, vuoden ajalla päätettyjen vakuutuksien määrä on verrattuna koko vakuutuskantaan, sitä suuremmaksi käy siis myöskin kuluja osoittava prosenti. Tässä on kuitenkin otettava varteen syyn ja vaikutuksen yhteys: suuri vakuutus palkkio kiihoittaa asioitsijoita toimeen ja sen vaikutus näkyy suurena määränä uusia vakuutuksia. Sillä tavallista on että suureen yleisöön vaikuttaa innokas asioitsija paremmin kuin puolueeton selvitys eri yhtiöiden tarjoamista eduista. Selvää on kuitenkin että vakuutus palkkio jääpi lopulta vakuutuksenottajain itsensä maksettavaksi, joko sitten suoranaisesti suurina tarifi-vakuutusmaksuina tai epäsuorasti voittoetujen vähentymisenä (vrt. seur. siv.), mutta tässä, niinkuin useimmissa muissakin seikoissa vakuutuksen alalla, on tyyni, todellisiin ietoihin perustuva harkinta vielä harvinainen maassamme.

Tärkeä tekijä henkivakuutusliikkeessä on prospekteissa tavallisesti ilmestyvä *voiton-osuuden* lupaus. Tämän arvostelemiseksi on välttämätöntä saada selville mistä lähteistä henkivakuutuslaitoksien voitto tulee, jota varten tulot ja menot ovat pantavat vastakkain. Tulot voidaan jakaa seuraaviksi pääluokiksi: vakuutusmaksut; korot ja muut tulot omaisuudesta, sekä omaisuuden myyntiarvon ja kirjoihin pannun arvon eroitus. Menot jakautuvat seuraaviksi eriksi: hoito-, hankinta- ja muut liikekulut; lisäys edellisen vuoden vakuutusmaksureserviin, vastaava vastuun lisääntymistä; loppuun kuluvien välipuheiden selvitykset sekä omaisuuden kirjaanpannun ja myyntiarvon eroitus. Jos nyt verrataan toisiinsa tulo- ja menoeriä, huomataan että voitoksi saattaa jäädä 1:ksi suurempi tulo omaisuudesta kuin määrätyn korkokannan mukaan on pantava erilleen vakuutusmaksureserviin; 2:ksi vakuutusmaksutulojen ylijäämä, sittekun nettovakuutusmaksuilla täytettävät tarpeet ovat tyydytetyt sekä hoito- ja muut liikekulut suoritettut; 3:ksi säästöt, jotka syntyvät sen kautta että kuolevaisuus on vähempi kuin noudatettavan kuolevaisuustaulun mukaan oli laskettu, sekä vakuutusmaksureserviin jäänyt säästö vakuutuksenottajain menettämistä vakuutuksista, sekä vihdoin 4:ksi voitto omaisuudesta, joka myydään kirjaanpantua arvoa korkeammasta hinnasta. Viimeinen näitä voitonlähteitä on laadultaan aivan satunnainen. Tärkein ja aina vaikuttava on 1:ksi mainittu, koska korkopääomana on vakuutusrahasto ja sitä vielä vahvistavat osake-

eli pohjarahasto sekä kokoontuneet erikoisreservit, jotapaitsi vakuutusrahaston kasvaminen teoreettisesti on laskettu tapahtuvaksi verrattain alhaisen korkokannan mukaan (vrt. taulua alemm.). Tärkeydeltään sitä lähinnä on 3:ksi mainittu erä, joka niinkään useimmiten tuottaa säästöä ja yleensä ainoastaan semmoisina vuosina, jolloin hävittävät kulkutaudit raivoavat, vaihtuu suorituksia varten laskettua pääomaa suuremmiksi menoiksi. Mitä lopuksi tulee 2:ksi mainittuun voitonlähteesseen, niin sopinee sitä kiihtyvän kilpailun ja kalliiden reklaamien vuoksi yleensä pitää kuivuneena. — Se voitto, minkä asianmukaisesti tehty tilinpäätös osoittaa, voidaan periaatteellisesti poistaa juoksevasta vakuutusliikkeestä. Käytännössä menetellään kuitenkin toisin; osia voitosta siirretään nimittäin sääntöjenmukaisiin eri tarkoituksia varten muodostettaviin pääoma- tai ylimääräisiin vararahastoihin, joiden kaikkien pitäisi lisätä laitoksen vakavaraisuutta. Mitä sitten jää jällelle, se on keskinäisissä yhtiöissä jaettava vakuutuksenottajain kesken sitä varten hyväksytyjen suunnitelmien mukaan, mutta osakeyhtiöissä on se osakkeenomistajain käytettävänä. Tätä osakasten oikeutta käytettiin ennen täysin määrin, mutta viime aikoina on kiihtyvän kilpailun vuoksi voitto-osinkoja useimmiten rajoitettu siten, että on määrätty kuinka suuren osinkoprosentin osakkeenomistajat korkeintaan saavat, ja niinmuodoin myönnetty etuja vakuutuksenottajille jättämällä heille osa voittoa. Vakuutuksenottajille luovutettu osa voittoa jaetaan heidän kesken tavallisesti vakuutuksien matemaattisten arvojen mukaan ja suoritetaan milloin vuosittain joko vakuutusmaksun vähennyksenä tai puhtaana rahana, milloin määrättyjen 3, 4, 5 tai useamman vuoden pituisten ajanjaksojen perästä, milloin vielä pidätetään uutena vakuutusmaksuna, jota vastaavassa määrässä entistä vakuutussummaa lisätään, j. n. e. Että osinkomäärien vaihtelut saataisiin vältetyiksi ja niitä voitaisiin koroittaa aina sen mukaan kuin vakuutuksien matemaattiset arvot kasvavat, muodostetaan tavallisesti eri nimillä erityisiä voitonjärjestelyrahastoja, joiden koroilla voidaan pitää vakuutuksenottajain voitto-osingot tasaisina. Kaikista näistä seikoista annetaan, mitä tulee Suomessa toimiviin vakuutuslaitoksiin, vuodelta 1892 yleisiä tietoja erinäisissä alempana olevissa tauluissa, joissa on mainittuina voitto- ja tappiotilien yhteenvedot, tilinasemat (bilanssit) sekä osakkeenomistajain ja vakuutuksenottajien voitto-osuuksien keskinäiset suhteet.

Kuinka vaikeata henkivakuutusyhtiöiden on taata vakuutuksenottajille varma ja ennakolta määrätty voitto niin pitkänä aikana kuin vakuutus sopimukset saattavat kestää, se käynee kylläkin ilmiin edellä olevasta niiden pääseikkain selvityksestä, joiden varassa vuoden säästö on. Valitettavasti eivät yleisön keskeen levitettyt prospektit aina ole kylliksi selviä siinä kohden; eivätkä vakuutuksenottajakaan näytä aina kyllin maltillisesti tutkivan sitä eroitusta, mikä on reklaamin tapaan prospektivihoissa julaistujen todellisuudessa muka selvitettyjen tapausten ja niiden toiveiden välillä, joita heillä saattaa olla useinkin paljoo myöhemmin ja toisissa raha-oloissa tehtyjen sopimusten kehittymisestä samalla tavalla. Yhtiöt, jotka

pitkien aikojen kuluessa ovat ennättäneet koota melkoisia erikoisreservejä, saattavat kyllä luvata jonkun vähimmän voitto-osuuden tai, milloin voittoa ei ole vaadittu, sitä vastaavan vakuutusmaksujen vähennyksen, mutta ne satumaiset voitot, jotka monenkin toiveissa kangastelevat, ovat pidettävät tyhjinä haaveiluina. Oikein ja kohtuullista on että liikamaksut menevät takaisin vakuutuksenottajille voitto-osinkoina, mutta kun niitä myöntäessä ei tarkoiteta kohtuullista jakamista vaan paremmin koetetaan useinkin liian suureksi arvatun voiton keskittämällä muutamille määrätuille vakuutuksenottajille saada aikaan voimakasta viekoituskeinoa vakuutuksenottajia hankkiessa, silloin on vakuutusasteeseen sekoitettu sille vieras aines, joka helposti viettelee osinkojen tavoittelemiseen ja suurempien vakuutussummien ottamiseen kuin mistä asianomainen kykenee suorittamaan vakuutusmaksuja. Selvimpänä esiintyy tämä voiton laskemisessa n. s. *tontinsysteemin* mukaan, jota on noudatettu etenkin pohjois-amerikalaisissa vakuutusyhtiöissä. Tämän järjestelmän periaate on se että kaikki voitonjako lykätään 10, 15 tai 20 vuoden päähän ja että aikaisemmin kuolleiden vakuutuksenottajain osaksi tulevan voiton perivät ne, jotka elävät tontin-aikakauden loppuvuoden ylitse. Järjestelmän käytännön ensiaikoina lisäsi tätä kasautumista vielä se määräys, että luopuminen ennen tontin-aikakauden loppua vaikutti kaikkien etujen (s. o. vakuutussumman matemaattisen arvon) menettämisen, ja joutuivat myöskin siten keräytyneet varat jällellä olevien perittäviksi. Yleisen mielipiteen pakoituksesta hylkäsivät kuitenkin amerikalaiset yhtiöt, jotka ensiksi olivat sen keksineet, tämän n. s. *täysitontinsysteemin* ja muodostivat sen vuonna 1883 n. s. *puolitontinsysteemiksi*, joka ei riistä aikaisemmin luopuvilta jonkunmoisen, heidän suorittamiensa maksuja vastaavan korvauksen saamisen mahdollisuutta. Tämän parannuksen vaikutusta ei vielä käy arvosteleminen, koska ensimmäinen tontin-aikakausi vasta tänä vuonna loppuu, jotenka ei vielä toistaiseksi ole tiedossa suoritettuja välipuheita, mutta nähtävästi on se melkoisesti vähentävä voittosummia. Ainakin on ilmeisen selvää että täysitontintapauksista johdetut prospektiesimerkit eivät sovellu selittämään mitä toiveita aivan toisissa oloissa tehdyistä puolitontinvakuutuksista saattaisi olla. Myönnettäessä toimintalupaa Suomessa niille amerikalaisille yhtiöille, jotka sitä ovat hakenneet, onkin Keisarillisen Senaatin resolutsiooneissa nimenomaan kielletty niitä antamasta tontinvakuutuksia.

Näitä yleisiä näkökohtia olen katsonut tarpeelliseksi huomauttaa ennenkuin ryhdyn seikkaperäisesti selvittämään vuonna 1892 maassa työskennelleiden yhtiöiden toimintaa, osaksi tässä alempana seuraavien tilastollisten taulujen selittämiseksi ja perustelemiseksi, osaksi myöskin sen suunnan osoittamiseksi, mihin henkivakuutusasian raitis kehitys on johdettava. Valtiovallan ryhtymistä järjestelemään siinä, missä epäkohtia on olemassa, en kuitenkaan, kuten ennen on mainittu, katso nykyään suotavaksi, vaan huomautan vieläkin, että karttuva tieto henkivakuutus-

aatteesta ja sen tärkeydestä on antava paraan ohjeen, ja että vakuutusta hakeva yleisö silloin on myöskin osaava eroittaa hyvän huonosta, rehellisesti aivotun tarjouksen pintapuolisen tai eksyttävän reklaamin kultaamista lupauksista.

Kesäkuun 11 päivänä 1891 niistä ehdoista, joilla ulkomaiset vakuutuslaitokset harjoittakoot Suomessa vakuutusliikettä, annetun julistuksen 9 §:n määräyksen mukaan piti laitoksen, joka siihen aikaan, kuin tuo armollinen julistus annettiin, Suomessa harjoitti vakuutusliikettä, jos laitos tahtoi jatkaa samaa liikettä, ennen kuuden kuukauden kuluttua mainitusta ajasta tehdä hakemus sillä tavoin kuin sanotussa julistuksessa määrätään. Kaikkiaan 17 ulkomaisella yhtiöllä oli vuonna 1891 täällä voimassa olevia sopimuksia, ja 15 näitä yhtiöitä anoi uuden asetuksen määräyksen johdosta alamaisesti oikeutta pitääkseen täällä yhä edelleen toimivaa asiointia. Kaksi vakuutuslaitosta, englantilainen yhtiö *Whittington* ja amerikalainen yhtiö *New-York* luopuivat jatkamasta liikettään täällä mitä tulee uusien vakuutuksien antamiseen. Tehtyjen hakemusten johdosta annettiin armollinen lupa 12 laitokselle, jota vastoin kolmelta kiellettiin maassamme toimimisen oikeus. Nämä viimeksi mainitut laitokset olivat *Allmänna Lifförsäkringsbolaget i Stockholm* ja niinkään ruotsalainen yhtiö *Norrland*, jotka olivat perustetut edellinen 1887 ja jälkimäinen 1890 ja siis siihen aikaan, kun hakivat lupaa täällä toimiakseen, eivät vielä olleet kotimaassansa harjoittaneet vakuutusliikettä viittä vuotta, joka on tätä asiata koskevassa asetuksessa pantu luvan saamisen ehdoksi, sekä amerikalainen yhtiö *Mutual Reserve Fund Life Association*, joka, kun se oli perustettu puhtaan vastuun-yhteyden ja vakuutusmaksujen tarpeenmukaisen taksoituksen pohjalle (vrt. siv. 20), ei täyttänyt julistuksen määräyksiä (1 § 3 kohta). — Sittemmin on tehdystä alamaisesta hakemuksesta annettu vielä kolmelle ulkomaiselle laitokselle lupa antaa täällä vakuutuksia, jotenka Suomessa nykyään harjoittaa henkivakuutusliikettä 2 kotimaista ja 15 ulkomaista julkisen valvonnan alla olevaa laitosta. Lisäksi tulevat vielä ne 3 venäläistä yhtiötä, jotka jo edellä johdatuksessa (siv. 5) ovat mainitut. Ne laitokset, joita seuraava selvitys koskee, luetellaan seuraavalla sivulla olevassa taulussa, jossa sitäpaitsi mainitaan: laitoksen perustamisvuosi, se vuosi kun liike Suomessa alkoi (josta tiedot vanhemmilta ajoilta näyttävät kuitenkin epävarmoilta), pääasioimiston haltija ja paikka, aika milloin Suomessa toimimisen lupa annettiin, sekä aika milloin pääasioitsijan valtuuskirja julaistiin virallisissa sanomalehdissä. Taulussa ovat laitokset järjestettyinä kotimaansa mukaan ja kussakin ryhmässä ikänsä jälkeen. Eri sarakkeessa osoitetaan vihdoin että laitos on osakeyhtiö (O), tai keskinäinen yhtiö (K), taikka perustettu osakepääomalle, joka vähitellen arvotaan suoritettavaksi niin että laitos muuttuu keskinäiseksi yhtiöksi (O+K).

Henkivakuutuslaitoksia Suomessa.

Laitos.	Osake- tai keskinäinen yhtiö.	Perustamisvuosi.	Antaa vakuut. Suomessa vasta.	Pääasioimisto.	Lupa myönnetty.	Pääasioimiston valtuuskirja julkaistu.
Suomalaisia yhtiöitä.						
Kaleva, Helsinki	O	1874	1874	Pääkonttoori, Helsinki.	18 $\frac{2}{5}$ 74	—
Suomi, Helsinki	O + K	1890	1890	Pääkonttoori, „	18 $\frac{1}{2}$ 89	—
Ruotsalaisia yhtiöitä.						
Skandia, Tukholma	O	1855	1856	Firma Schildt & Hallberg, Helsinki.	18 $\frac{2}{11}$ 91	18 $\frac{3}{12}$ 91
Svea, Göteborg	O	1867	1875	Hra J. N. Carlander, Helsinki.	18 $\frac{1}{2}$ 92	18 $\frac{5}{3}$ 92
Nordstjernan, Tukholma	O	1872	1872	„ K. Elmgren, „	18 $\frac{2}{11}$ 91	18 $\frac{3}{12}$ 91
Thule, Tukholma	O	1873	1874	„ O. Th. Widerholm „	18 $\frac{2}{11}$ 91	18 $\frac{3}{12}$ 91
Victoria, Tukholma	O	1883	1885	„ E. A. Hjelt, „	18 $\frac{3}{12}$ 91	18 $\frac{1}{1}$ 92
Skåne, Malmö	O	1884	1884	„ C. F. Carlander, „	18 $\frac{1}{2}$ 92	18 $\frac{2}{3}$ 92
Englantilaisia yhtiöitä.						
The Northern, London	O	1836	1852	„ C. L. A. Einighorst, „	18 $\frac{2}{11}$ 91	18 $\frac{3}{12}$ 91
Star, London	O	1843	1891	Vap.hra M. Stackelberg, „	18 $\frac{1}{12}$ 91	18 $\frac{2}{3}$ 92
Saksalaisia yhtiöitä.						
Deutsche Lebensversicherungs Gesellschaft in Lübeck	O	1828	1834	Hra F. H. Paersch, „	18 $\frac{1}{3}$ 792	18 $\frac{5}{5}$ 92
Victoria, Berlin	O	1853	1881	„ K. W. Saurén, „	18 $\frac{7}{4}$ 92	18 $\frac{1}{6}$ 92
Germania, Stettin	O	1857	1893	„ O. Klingström, „	18 $\frac{1}{10}$ 92	18 $\frac{9}{11}$ 92
Wilhelma, Magdeburg	O	1870	1893	„ R. Hertzberg, „	18 $\frac{2}{5}$ 93	18 $\frac{2}{7}$ 93
Ranskalainen yhtiö.						
l'Urbaine, Paris	O	1865	1890	{ „ R. Hertzberg, „ „ C. von Knorring, „	18 $\frac{2}{1}$ 93 —	18 $\frac{7}{8}$ 93 18 $\frac{1}{8}$ 93
Amerikalaisia yhtiöitä.						
Mutual Life Insurance Company, New-York	K	1842	1890	„ Alex. F. Lindberg, „	18 $\frac{2}{5}$ 92	18 $\frac{2}{5}$ 92
Equitable Life Insurance Company of the United States, New-York	O	1859	1885	„ Ernst Tollander, „	18 $\frac{2}{5}$ 93	18 $\frac{2}{5}$ 93

Yhtiöitä *Germaniaa* ja *Wilhelmaa*, jotka vasta vuonna 1893 ovat aloittaneet toimintansa Suomessa, ei tietysti ole otettu seuraavaan selvitykseen, joka koskee vakuutusliikettä vuonna 1892. Tauluista täytyy jättää pois myöskin yhtiöt *l'Urbaine* ja *Equitable*, koska niiden toimi, vaikka se oli jo aikaisemmin alkanut, pantiin julkisen valvonnan alaiseksi vasta siitä päivästä alkaen, kun ne saivat laillisen toimintaluvan täällä, joka tapahtui niin myöhään ett'ei ole ennätetty hankkia täydellisiä tilastollisia tietoja tätä kertomusta varten. Kuitenkin olen minä katsonut välttämättömäksi ottaa nämä kaksi yhtiötä 1892 vuoden tilastoon mikäli koskee esitystä vakuutuskannan suuruudesta, ja on sentähden asianomaisilta pääasioitsijoilta vaadittu tietoja heidän edustamiensa laitosten vastuusummista joulukuun 31 päivänä 1892 sekä sen vuoden vakuutusmaksutuloista ja selvitettyjen vakuutusten määrästä. Nämä erät osoittavat seuraavat luvut:

	Vastuusumma.	Saatuja vak.-maks.	Selvitettyjä vak.
<i>l'Urbaine</i>	5,180,000 Smk.	144,206 Smk.	— Smk.
<i>Equitable</i>	4,064,000 „	135,467 „	28,700 „
Summa	9,244,000 Smk.	279,673 Smk.	28,700 Smk.

Vuoden kuluessa on *l'Urbaine* antanut uusia vakuutuksia 4,1 miljonan markan määrästä. *Equitable* ei sitävastoin ole päättänyt yhtään uutta vakuutusta.

Vastaavaa selvitystä edellisellä sivulla mainituista ulkomaisista vakuutuslaitoksista, jotka 1891 vuoden jälkeen ovat lakkauttaneet asioimistonsa Suomesta, ei ole voitu hankkia, minkä vuoksi minun on ollut pakko tässäkin kohden turvautua osaksi viralliseen tilastoon vuodelta 1888, osaksi muutamiin yleisiin olettuksiin. Mainittuna vuonna oli New-York yhtiön vastuusumma 478,500 markkaa, josta 359,000 markkaa oli tullut v. 1888. Jos oletetaan että seuraavina kolmena vuonna tuli yhtä paljo uusia vakuutuksia, saadaan loppusummaksi noin 1,5 miljonaa markkaa. Tästä on kuitenkin vähennettävä mitättömäksi käyneiden vakuutuksien määrä, joka, sen mukaan, mitä alempana oleva taulu 1 A tähän nähden ulkomaisista laitoksista osoittaa, ja kun vielä otetaan varteen ne epäedulliset ulkonaiset olot, joissa tämä yhtiö on ollut niinhyvin laillisen asioimiston puutteessa kuin myös sanomalehdistössä ilmestyneiden julkisten lausuntojen vuoksi, voitaneen arvioida ainakin 50 %:ksi ylempänä suunnitelluista loppusummista. Allmänna lif-försäkringsanstalten i Stockholm nimisen laitoksen liikkeen tulos ei liene suurempi kuin kolme- tai neljäsataatuhatta markkaa, joka summa saadaan kun lasketaan sen suoranaisten vuosi-lisäyksen keskimäärä, minkä ruotsalaiset yhtiöt ovat täällä taulun 1 A mukaan saavuttaneet, ja otetaan varteen asioimiston lakkauttamisen perästä mitättömiksi käyneet vakuutukset. Ja vihdoin englantilaisen yhtiön *Whittingtonin* ja ruotsalaisen yhtiön *Norrlandin* saavuttamat ja tässä varteen otettavat vastuusummat voidaan todennäköisesti arvata ainoastaan muutamaksi kymmeneksi-

tuhanneksi markaksi. Huomautettakoon vielä että amerikalainen yhtiö Mutual reserve fund life association ei ole tiettävästi päättänyt yhtään vakuutusta maassamme. Siten saadaan kaikkien näiden laitoksien yhteiseksi vakuutuskannaksi korkeintaan 1,2 miljoonaa markkaa, johon summaan myöskin vanhemmat ulkomailla tehdyt suomalaiset vakuutussopimukset täydellä syyllä voidaan lukea.

Tehtyäni nämä muistutukset ryhdyn minä selvittämään niitä tilastollisia tauluja, jotka olen valmistanut valaistakseni maamme henkivakuutusoloja vuonna 1892.

Ensiksi on kolme taulua, 1: A—C, joilla on yhteisenä otsakirjoituksena *Suomen vakuutuskanta vuonna 1892*. Taulussa 1 A annetaan yleinen katsaus 1892 vuoden pääomavakuutukseen, johon kuuluu myöskin myötäjaisvakuutus. Lisäyksenä tähän tauluun liitetään taulu 1 B, osoittava 1892 vuoden joulukuun 31 päivän pääomavakuutuskannan jakautumisen eri vakuutuslajeihin. Taulussa 1 C vihdoin tehdään selkoa koronvakuutuksen määrästä ja laadusta. — Useimpien vakuutuslaitoksien alullistiedoissa ovat rahamäärät ilmoitetut suomen rahassa; missä ei ole laita semmoinen, on siinä muunnoksessa, joka on ollut tarpeellinen tauluja varten, oletettu: 1 kr. = 1,40 Smk., 1 P.Sterl. = 25 Smk. ja 1 Rmk. = 1,24 Smk.

Kaikkissa näissä tauluissa tarkoittavat kotimaisia yhtiöitä koskevat tiedot niiden koko vastuusummia. Kotimaisen vakuutuskannan oikein arvostelemiseksi on siis tarpeellista vähentää taulujen luvuista ne määrät, joista nämä yhtiöt vastaavat niille sekä toisiltaan että ulkomaisilta laitoksilta tulleiden jälleenvakuutuksien perustuksella. Kun tämä otetaan varteen, saadaan kotimaisten yhtiöiden täällä tekemiin ja joulukuun 31 p:nä 1892 voimassa oleviin vakuutussopimuksiin perustuvien vastuusummien arvot seuraaviksi:

	Kaleva:	Suomi.
Pääomavak. (vrt. taulu 1 A sar. 6)	39,353,811: 02 Smk.	23,920,480: 09 Smk.
Koronvak. (vrt. taulu 1 C sar. 5)	185,249: 65 „	15,168: 89 „
	<hr/>	<hr/>
Koko vastuu	39,521,060: 67 Smk.	23,935,648: 98 Smk.
Vähennys jälleenvakuutuksia	1,835,961: 15 „	476,600: — „

Suurastaan annettuja vakuutuksia 37,685,099: 52 Smk. 23,459,048: 98 Smk. eli yhteensä 61,144,148: 50 Smk. — Kun maassa toimivat ulkomaiset vakuutuslaitokset tšekäläisten asioimistojensa kautta antavat ainoastaan suoranaisia vakuutuksia, ei tuommoinen vähennys ole tarpeen niihin lukuihin nähden, jotka osoittavat noiden laitosten tšekäläisiä vastuusummia. — Osoittamaan maamme koko vakuutuskantaa jouluk. 31 p:nä 1892 saadaan siis lopullisesti, yhdistämällä ylempänä mainitut luvut ja taulujen 1 A ja C ulkomaisia laitoksia koskevat summat, seuraava tulos *):

*) Yleisessä katsauksessa siv. 16 ja 17 ei ole jälleenvakuutuksia vähennetty, vaan on kotimaisten yhtiöiden vastuusumat otettu taulusta 1 A.

Suomalaiset yhtiöt	61,144,148: 50 Smk.
Venäläiset ”	12,000,000: — ”
Ruotsalaiset ” taul. 1 A ja C muk. 29,141,740: 27 Smk.	
Englantilaiset ” ” ” ” 2,108,825: — ”	
Saksalaiset ” ” ” ” 2,492,320: 50 ”	
Amerikalaiset ” ” ” ” 1,075,900: — ”	
Siv. 31 main. ” ” ” ” 9,244,000: — ”	
” 31 ” ” ” ” 1,200,000: — ”	45,262,785: 77 ”

Suomen koko vakuutuskanta jouluk. 31 p:nä 1892 118,406,934: 27 Smk.

Taulussa 2 A ovat eri laitosten kulut tšekäläisestä liikkeestä ilmoitetut. Niistä huomautettakoon että se epätasaisuus, joka ilmestyy ulkomaisten laitosten neljännessä sarakkeessa mainituissa „muissa menoissa“; johtuu siitä, onko laitoksilla ollut erityisiä matkustavia tarkastelijoita, jotka ovat saaneet palkkaa enemmän kuin tavallisen vakuutuspalkkion. Tähän tarkastukseen käytettyjen menojen vaikutus näkyikin uusien vakuutuksien suuremmasta määrästä, joka seikka jossakin määrin oikeuttaa sen johtopäätöksen että meikäläiset vakuutuksenottajat eivät tavallisesti ilman innokasta muokkaamista ole valmistuneet tekemään vakuutus-sopimuksia.

Taulussa 2 B ovat niiden lainojen summat, joita laitokset ovat myöntäneet vakuutuksenottajille vakuutuskirjojen panttausta vastaan. Näitä lainoja on kahta lajia, osaksi semmoisia, jotka ovat syntyneet päätettäessä vakuutuksia, joista vakuutusmaksu on suoritettu kerran kaikkiaan taikka lyhemmän ajan kuluessa siten että ainoastaan osa vakuutusmaksua on suoritettu rahana ja loppu jäänyt velaksi vakuutuskirjaa vastaan, osaksi myöskin vanhempien vakuutuksenottajain saamia, joiden suuruus on määrätty joksikin prosentiksi vakuutuksen matemaattisesta arvosta. Taulussa olevat summat ovat suuremmaksi osaksi jälkimäiseen luokkaan kuuluvia lainoja; poikkeuksena on kuitenkin Skåne yhtiön lainasumma, jossa on melkoinen osa ensiksimmäitunlajisia vakuutusmaksulainoja. Taulun muoto osoittaa selvästi tämmöisten lainojen merkityksen niukkarahaisina aikoina. Lainasumman lisäännys vuonna 1892 on noin 440 tuhatta markkaa eli noin 41 % siitä mitä jouluk. 31 p:nä 1891 oli kaikkiaan lainattuna.

Suoritettujen vakuutusmaksujen ja selvitettyjen vakuutuksien yleissummaan nähden antavat taulu 1 A sarakkeet 7 ja 8, taulu 1 C sarakkeet 6 ja 7 sekä 29 sivulla olevat tiedot seuraavat tulokset:

Vakuutusmaksuja: kotimaisilla yhtiöillä	Smk. 2,129,402: 21
ulkomaisilla ” taul. 1	Smk. 1,230,449: 05
” ” siv. 31 ”	279,673: — ” 1,510,122: 05
	Summa Smk. 3,639,514: 26

on noissa summissa melkoisia määriä tavallisia henki- ja pääomavakuutuksia, joista on eri maksumäärät jos vakuutuskirja ei tuota voitonosallisuutta. Eri sarakkeissa mainitaan sitten vuoden vakuutusmaksutulot, vähennettyä se osa mikä niistä menee jälleenvakuuttajille, sekä vihdoin selvitetystä vakuutuksista maksetut pääomat, joihin ei kuitenkaan ole luettu takaisinostojen määriä eikä muita ennen määräaikaa rikkoutuneista vakuutus sopimuksista johtuneita suorituksia. — Taulu 3 C kuvaa maassa toimivien laitosten koronvakuutuksen laajuutta ja on muodostettu pääasiallisesti samalla tapaa kuin taulut 3 A ja B. — Osoittamaan mistä syistä vakuutuksenottajat eroavat niistä laitoksista, joiden kanssa ovat tehneet vakuutus sopimuksen, on taulu 4 laadittu. Kun tässä on otettava ensisijassa varteen pääomavakuutukset kuolemantapauksen varalle, ovat myötäjäs-, tilapäis- ja muut erikoisluonteiset vakuutukset jätetyt taulusta pois; siten saavutetaan myöskin mahdollisen suurin yhdenmukaisuus eri yhtiöiden kesken. Huomattavat ovat keskeneräisiksi jääneiden vakuutuksien suuret määrät. Kun tilastoa on vasta yhdeltä vuodelta, ei toistaiseksi voida tehdä mitään varmoja johtopäätöksiä näiden eroamisien syistä. Kuitenkin käynee jotenkin varmasti olettaminen että niihin on vaikuttanut yllytyksenä harjoitettu asioitsija-toimi. Taulu 5 valaisee osakkeenomistajain ja vakuutuksenottajain suhdetta voitonjaossa kuin myös juoksevien vuosikulujen suhdetta vuoden vakuutusmaksutuloihin. Edellisestä seikasta on kuitenkin huomattava että täysin tarkkoja numeroita ei ole voitu saada, koska taulussa olevat eri yhtiöitä koskevat luvut perustuvat oleellisesti erilaisiin voitonlaskujärjestelmiin. Selvitys näistä olisi siis liitettävä tauluun. Mutta kun sitä varten tarvittavat tiedot eivät ole tulleet kaikilta laitoksilta täydellisinä ja kun eivät kaikki tänä vuonna maassa toimintaluvan saaneet henkivakuutusyhtiöt edes ole mainitut tauluissa (vrt. siv. 29), en ole ryhtynyt laveammin selvittämään voitonjaonperiaatteita, vaan olen lykännyt sen lähinnä seuraavaan kertomukseeni maamme vakuutusoloista. Vielä on noita ilmoituksia tarkastaessa vaariinotettava että muutamien vakuutuslaitosten toimi käsittää myöskin muita vakuutuksenhaaroja, joista on tullut voittoa osakkeenomistajille, jotenka näiden osingot ovat suuria verrattaessa henkivakuutusosaston vakuutuksenottajain voitonosuuksiin. Ja osakkeenomistajain voiton eroittaminen eri vakuutuksenhaaroissa ei ole käynyt laatuun. Tauluihin liittyvissä eri muistutuksissa mainitaan mitkä laitokset harjoittavat yhdistettyä liikettä, ja viitataan joka kerralla näitä koskeviin erikoisselvityksiin. — Samassa taulussa ovat juoksevien vuosikulujen ja vakuutusmaksutulojen summat sekä edelliset prosentteina jälkimäisistä. Näitä lukuja verrattaessa otettakoon vielä, edellä (siv. 25 ja 26) mainituista syistä, varteen laitoksien ikä sekä vuoden uusien vakuutuksien ja edelliseltä vuodelta siirrettyjen vastuusummien suhde.

Taulu 6 on omistettu laitoksien voitto- ja tappiolaskuille vuodelta 1892 ja taulu 7 tilinasemille (bilansseille) jouluk. 31 p:ltä 1892. Kaikki edelliset koskevat nimenomaan kunkin laitoksen henkivakuutusliikettä, mutta niiden laitoksien

tilinasemat, jotka harjoittavat muutakin vakuutustointia, käsittävät koko asioimisen. Kuinka vaikeata on samojen otsakirjoitusten alaisiksi sovittaa peräti erilaisista kirjanpitojärjestelmistä johtuneita lukuja, se näkyy kyllä näistä tauluista. Alullistietojen epätäydellisyys on vielä sekin puolestaan haitannut yhdenmuotoisuutta. Enemmän silmiinpistävät ovat epätasaisuudet vakuutettujen voitto-osuuksien laskeamisessa ja selvittämättömien vakuutusten laskussa, jotka eivät kaikkialla anna kyllin selviä tietoja noihin tarkoituksiin käytettävänä olevista rahamääristä. Vakuutusliikkeen useampia eri haaroja harjoittavien laitosten tilinasemissa eivät voittoa tappiolaskun loppusummat tietysti vastaa 6 taulussa olevia loppusummia, jotka koskevat ainoastaan henkivakuutusta. Noissa tilinasemissa on melkoisia määriä otsakirjoituksella „erityisreservejä“, johon erään on luettu mainittua laajaperäistä liikettä varten muodostetut reservit ja vakuutusrahastot. Huomautettakoon lopuksi ett'ei ainoankaan tauluissa mainitun yhtiön varojen joukkoon ole tarvinnut panna „järjestämiskulujen“ laskua, joka erä on jo nuorimmankin, vasta kolmannella vuodellaan olevan Suomi yhtiön kirjoista kokonaan poistunut.

Taulussa 8 annetaan tietoja vakuutusmaksujen laskemisen vakuutusteknillisestä perustuksesta ja sen tuloksista todellisuudessa. Kunkin laitoksen hyväksymän ja nyt noudatettavan kuolevaisuustaulun ja korkokannan oheen on pantu luvut, jotka osoittavat kokoontuneen pääoman koronkasvua ja suhdetta selvitettyjen vakuutusten nojalla tapahtuneen pääomansuorituksen ja kuolevaisuustaulun nojalla odotettujen suoritusten välillä. Mennyt vuosi on tähän nähden ollut suotuisa kaikille yhtiöille, sillä liikaa kuolevaisuutta ei ole ollut, vaan on säästöjä syntynyt kun kuolevaisuus on ollut vähempi kuin tieteellisesti oli laskettu.

Tämän luvun lopuksi sallittanee minun esittää eräs yleinen huomautus asianomaisten varteenotettavaksi. Eri laitoksien koko liikkeestä tekemäni taulut sisältävät ainoastaan semmoisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä ja suotavia vakuutuslaitoksien tilan sekä niiden liikkeen kehityksen ja menestyksen arvosteluniseksi; paremmin saattaisi väittää että selvitykseni on liian summittainen kuin että se ulottuu vähäpätöisiin yksityisseikkoihin. Mutta jos näitä tietoja verrataan useimpien yhtiöiden tavanmukaisissa vuosikertomuksissa oleviin, täytyy myöntää että minun antamani tiedot ovat paljoa laveammat kuin laitoksien itsensä painattamat, jotka ovat aiotut laitoksien liikettä harrastaville henkilöille, niinhyvin osakkaille kuin vakuutuksenottajillekin, selvittämään liikkeen menoa. Erittäinkin tuntuu arveluttavalta puutteelta vuosikertomuksissa se, että niissä tavallisesti annetaan peräti niukkoja tietoja voiton jakamisen periaatteista ja niistä eduista, jotka ovat vakuutuksenottajien valvottavina. Henkivakuutusasian ilmeiseksi eduksi olisi la-
veampi esitys näistä seikoista suotava, niinkuin myöskin moni summittaisten tietojen

väärinkäsitys tai erehdyttävä tulkitseminen oikealla tavalla ehkäistäisiin vuosikertomuksilla, jotka tehtäisiin liikkeen menestymistä harrastavien enemmistöä, s. o. juuri vakuutettuja, varten. Eikä tuollaisen kertomuksen mallista ole puutetta. Tässä kertomuksessa mainittujen laitosten joukossa antaa Deutsche Lebens-Ver-sicherungs-Gesellschaft in Lübeck huomioon otettavan esimerkin siitä.

II. Tapaturmavakuutus.

Tapaturmavakuutuksen alku liittyy kulkuneuvojen kehittämiseen sitte kun höyryä oli ruvettu käyttämään liikevoimana ja etenkin siihen liikenneolojen pikaiseen parantumiseen, joka seurasi ensimmäisten rautateiden perustamista. Osaksi tapahtuneet, osaksi peljätyt tapaturmankohtaukset vaikuttivat että ruvettiin kaipaamaan aineellista korvausta matkoilla sattuneissa tapaturmissa tulleista ruumiinvammoista, josta johtui tapaturmavakuutuksen ensimmäinen muoto, matkavakuutus. Tämänlaatuisista sopimuksista kehittyi aivan luonnollisesti n. s. yksityinen tapaturmavakuutus siten, että sopimus ulotutettiin määrätyksi ajaksi ja sitouduttiin vastaamaan myöskin muista vahingontapauksista kuin matkalla sattuvista tapaturmista. Tällaisia vakuutuksia sopii luonteeltaan verrata lyhytaikaisiin henkivakuutuksiin. Aivan uudelle kannalle joutui tapaturmavakuutus kun ruvettiin ottamaan vastattaviksi kokonaan erikoisluonteisia teollisuuden alalla uhkaavia vahingoita vakuuttamalla yhteisesti kaikki saman ammatin tai saman teollisuuslaitoksen työntekijät. Tämä uusi aihe, joka tarjosi tapaturmavakuutukselle itenäisen ja laajaperäisen toiminta-alan, johtui alkujaan niistä lainsäädöstoimista, jotka tarkoittivat työntekijäin turvaamista ammattivaaran vaikuttaman työhönkykenemättömyyden seurauksilta ja jotka ovat yhteiskuntapolitiikan nykyaikaisen suunnan omituisia ilmiöitä. Lainsäädännön kehittyessä on tapaturmavakuutukselle muutamissa maissa vieläkin lisätty aineksia säätämällä korvausvelvollisuus eräissä tapauksissa semmoisistakin vammoista, joita liike tai ammatti saattaa tuottaa sen ulkopuolella oleville henkilöille (esim. raitiotieyhtiöiden korvausvelvollisuus ylitseajoista y. m. s.).

Kun olojen kehittyminen tällä alalla on vieroittanut tapaturmavakuutuksen yhä kauemmaksi henkivakuutuksesta ja kääntänyt sen omaan omituiseen suuntaansa, on se myöskin saattanut erityisen teknillisen järjestyksen välttämättömäksi tapaturmavakuutukselle. Sen perustuksena on tapaturmatilasto, joka tässä täyttää saman tehtävän kuin kuolevaisuustilasto henkivakuutuksessa ja jonka kehittyminen on tapaturmavakuutuksen edistymisen tärkeimpänä ehtona. Sille ei kuitenkaan tapaturmavakuutuksen ensi aikoina ollut tarpeellista pohjaa. Tosin pantiin Englannissa jo v:sta 1840 saakka luetteloihin rautatieliikenteen tuottamat ruumiinvammat ja merkittiin eri luokkiin ratahenkilökunta, matkustava yleisö ja muut henkilöt; samaan aikaan aljettiin myöskin tehdä tilastoa tapaturmien vaikuttamista kuolemantapauksista, jotenka silloin kuin vuonna 1849 ensimmäinen yhtiö rautatie-

vakuutusta varten ja vuonna 1856 ensimmäinen yleinen tapaturmavakuutusyhtiö siellä perustettiin, oli melkoinen tilastollinen aineisto niiden käytettävänä. Mutta työntekijäin yhteisvakuutuksiin nähden oli varsin vähä johtoa saatavissa, kun ei siihen saakka oltu tarpeellisella johdonmukaisuudella ja kyllin laajalti valmistettu tarkkaa tilastoa eri teollisuudenhaaroissa sattuneista tapaturmista. Eikä tämä vakuutuksenhaara, joka etenkin on lainsäätäjän pakoittavan vallan varassa, saavuttanutkaan yhtä paljoa suosiota, ja olikin se kauan aikaa Englannissa vähäisessä arvossa. Aikaisimmin pääsi se käytäntöön Ranskassa, missä jo tämän vuosisadan alusta saakka on ollut lainsäätöessä lausuttuna periaatteena vastuunalaisuus toiselle henkilölle tulleesta ruumiinvammasta, joko tämä henkilö sitten on ollut palkattuna työssä tai siihen kuulumaton (code civil art. 1382—86), ja missä tuota lainsäätöä on vuosi vuodelta yhä ankarammin käytetty. Vuonna 1861 perustettiin ensimmäinen ranskalainen tapaturmavakuutusyhtiö, ja sen jälkeen syntyi joukko uusia samanlaisia. Muutamia vuosia myöhemmin noudatetaan esimerkkiä Belgiassa. 1870-luvulla aljetaan liike Saksassa, missä „Deutsche Haftpflichtsgesetz“ vuodelta 1871 herätti laajaperäisen toiminnan tällä alalla, koska teollisuudenharjoittajain täytyi säännöllisellä vakuutuksella turvata itsensä niiltä odottamattomilta ja arvaamattomilta tappioilta, joita tuon lain määräys työntekijöitä kohdanneiden tapaturmien seurauksien korvaamisesta tuotti. Laeilla vuosilta 1875 ja 1877 säädettiin sama korvausvelvollisuus Schweitsissä ja vuonna 1881 annettiin Englannissa laki, jonka vaikutukset olivat pääasiallisesti samanlaiset. Ruotsissa perustettiin ensimmäinen tapaturmavakuutusyhtiö vuonna 1881, ja on niitä senperästä ilmestynyt koko joukko. Siihen aikaan alkoi liike myöskin Venäjällä.

Kun tapaturmavakuutus oli ulkonaisten olojen vaikutuksesta syntynyt, ei sillä, levetessään edelläkerrotulla tavalla, ollut tukenaan vähitellen edistyvän kehityksen tuottamia kokemuksia eikä se siis voinut varmasti selvittää ja määrätä elinehtojaan. Edellämainittu tilaston vaillinaisuus saattoi tietysti mahdottomaksi vakuutusmaksujen tarkan määräämisen, ja pian huomattiin että yhtiöiden, jotka olivat määränneet vakuutusmaksunsa pysyväisiksi, täytyi, huolimatta asiainsa hoidon tarkkuudesta, koroittaa maksujansa melkoisessa määrässä, jopa 4—6-kertaisiksi alkujaan määrättyihin verraten. Yhtä suuria vaikeuksia oli vastuun-yhteyden (keskinäisyyden) ja vuodentarpeiden taksoituksen pohjalle perustetuilla yhtiöillä voitettavina. Niin ollen jäi vuosivoitto pieneksi tai sitä ei tullut ensinkään, ja tapaturmavakuutuslaitosten pakollisia suorituksia tai vapaaehtoisia purkamisia tapahtui usein. Erehdykset ja vastoinkäymiset laajensivat kuitenkin vihdoin entisiltä ajoilta perittyä kokemusta sen ohessa kun tilastollinen aineisto kasvoi kasvamistaan tapaturmavakuutusyhtiöiden omasta liikkeestä sekä huolellisesti ja seikkaperäisesti järjestettynä muodostui siksi pohjaksi, jota liikettä aljettaessa kaihattiin. Vaikutukset ilmestyvät pian siten että tapaturmavakuutus muodostuu levollisemmaksi ja vakuutusmaksujen vaihtelut lakkaavat. Ensimmäiset koetus-

vuodet ovat kestetyt, ja tapaturmavakuutusaate on raivannut itselleen tien ja saavuttanut pysyväsien sijan uudelle renkaalle yhteiskunta-taloudellisten laitosten ketjussa.

Epäkiitollinen työnala tarjoutui Suomessa tapaturmavakuutukselle kun se täällä ensiksi ilmestyi. Maamme yksinkertaiset liikenneolot eivät suurinkaan yllytäneet matkavakuutukseen, eikä siis oltu valmistuttu laajaperäisempään yksityiseen (itsekohtaiseen) tapaturmavakuutukseenkaan. Ei myöskään lainsäädännön ankaruus jouduttanut teollisuus- ja ammattityöntekijäin yhteisvakuutuksen yleisentymistä. Ja vielä tänäkin päivänä on tapaturmavakuutus Suomessa samalla kannalla: sen on nojaututtava yksityisten henkilöiden huolenpitoon itsestään ja valistuneen työnantajan vapaaehtoiseen toimeen yleisinhimillisten aatteiden toteuttamiseksi. Että tämä vakuutuksenhaara on voittanut alaa tässä maassa ja saavuttanut huomiota ansaitsevia tuloksia, sen lienevät, mitä yksityisiin vakuutuksenottajiin tulee, vaikuttaneet varsinkin selvitettyjen vakuutus-sopimusten tarjoamat esimerkit, joista noiden sopimusten tuottamat taloudelliset edut ovat käyneet ilmiin. Yhteisvakuutuksen levenemiseen sitten lienee paraana syynä vanhoista ajoista saakka tavaksi tullut työnantajain ja työntekijäin kesken vallitseva patriarkallinen suhde, joka, vaikk'ei lainsäädänteesämme olekaan mitään varsinaista pakkoa pantu, on muodostanut säännöksi sen, että työnantaja antaa apua tapaturman vuoksi työhönkykenemättömäksi joutuneen työntekijän elatukseen sekä pitää huolta tapaturmasta kuolleen työntekijän omaisista. Tämän perusaatteen toteuttaminen käy työntekijäin yhteisvakuutuksella tapaturman varalle säännöllisemmin ja varmemmin kuin yksityisten työväenapukassain kannattamisella.

Vuonna 1879 laittoi Suomeen ensimmäisen asioimiston tapaturmavakuutusta varten elinvoimainen ja alallaan tienraivaaja *Schweizerische Unfallversicherungs Actiengesellschaft in Winterthur*; vuonna 1881 asettui tänne *Victoria zu Berlin, Allgemeine Versicherungs Actiengesellschaft*, harjoittaen henkivakuutusliikkeen ohessa vuodesta 1884 myöskin tapaturmavakuutusta. Lähinnä seuraavien vuosien kuluessa tuli näiden lisäksi vielä kolme ulkomaista yhtiötä, nimittäin yksi schweitsiläinen (1885), joka kuitenkin sittemmin on lakannut antamasta tapaturmavakuutuksia, sekä ruotsalaiset yhtiöt *Skandinavien* (1887) ja *Norden* (1888). Siihen aikaan alkoivat myöskin venäläiset yhtiöt *Rossija* ja *Pomotsh* toimia maassamme. Ensimmäiset tilastolliset tiedot näiden laitoksien toiminnasta Suomessa ovat vuodelta 1888 siinä selvityksessä maan vakuutusoloista, joka Keisarillisen Senaatin toimenpiteestä vuonna 1889 laadittiin. Sanottuna vuonna oli kaikilla näillä laitoksilla yhteensä

vakuutusmaksuja tapaturmavakuutuksista	Smk. 53,063: 19,
maksettuja korvauksia	„ 12,191: 16,

joita lukuja ei kuitenkaan käy pitäminen täysin tarkkoina.

Vaikk'eivät nämä tulokset olekaan loistavia, osoittavat ne kuitenkin ett'ei tapaturmavakuutus ollut turhaan hakenut jalansijaa maassamme. Tuo menestys käänsi myöskin kotimaisen yrittelijäisyyden tälle alalle, saattaen perustamaan ensimmäisen ja toistaiseksi ainoan suomalaisen tapaturmavakuutusosakeyhtiön *Patrian*, jonka säännöt saivat armollisen vahvistuksen helmikuun 15 päivänä 1888. Syyskuun 15 päivänä samana vuonna aloitti Patria toimintansa ja oli ennen vuoden loppua saanut 19,558 mk. vakuutusmaksuja ja suorittanut 77 mk. vanhinkorvauksia.

Jos näitä numeroita verrataan alempana mainittaviin vastaaviin lukuihin vuodelta 1892, huomataan liikkeen melkoisesti laajentuneen, ja olettaa sopii ett'ei se vielä ole ylimpään määräänsä ehtinyt huolimatta nykyisestä työväenvakuutusoloissa vallitsevasta vapaudesta. Ja kun vihdoin kysymys työnantajain velvoittamisesta eräissä tapauksissa antamaan korvausta työnteossa vahingoittuneille työntekijöille nyt on lainsäädännössä pantu vireille ja asian tähänastisessa valmisteluvassa käsittelyssä saavuttanut voimakasta kannatusta, näyttää tapaturmavakuutusasia Suomessa herättävän uusia toiveita sekä saavan suuren alinomia kasvavan joukon vakuutettavia.

Varsinaisen, sitä varten perustettujen laitosten tapaturmavakuutusliikkeen rinnalla harjoittavat ja ovat vanhastaan harjoittaneet melkoista avunantotoimintaa useat työväenapukassat, joiden tarkoituksena on sairauden ja ohitsemenevien ruumiinvammojen kohdatessa antaa jäsenillensä raha-apuja. Voidakseni kaikin puolin selvittää niitä uhrauksia, joita tässä maassa tehdään työväenluokan turvaamiseksi ammattivaaran seurauksilta, olisi tarpeen luoda yleissilmäys tuohon avunantotoimintaan alempana olevan työntekijäin yhteisvakuutusta koskevan selvityksen täydentämiseksi. Mutta kun ei ole käytettävänäni siihen tarvittavaa aineistoa, täytyy minun jättää tämä tapaturmavakuutuksenlaji käsittelemättä, huomauttaen ainoastaan sitä yksipuolisuutta, joka siltä kohden haittaa seuraavaa katsahdusta maamme tapaturmavakuutuskantaan vuonna 1892 *).

Kesäkuun 11 päivänä 1891 niistä ehdoista, joilla ulkomaiset vakuutuslaitokset harjoittakoot Suomessa vakuutusliikettä, annetun julistuksen määräyksien johdosta anoivat tuon julistuksen voimaan astuessa kaikki ylempänä luetellut ulkomaiset tapaturmavakuutuslaitokset alamaisesti lupaa yhä edelleen pitää toimivia asioimistoja täällä. Samanlaisen anomuksen tekivät vielä *Preussische National-Versicherungsgesellschaft* Stettinistä sekä *Svenska Olycksfallförsäkringsaktiebolaget*

*) Selvitys mainituista oloista on täällä toiminen työväenvakuutuskomitean vuosina 1892 ja 1893 julaistuissa mietinnöissä, ja sisältää mietintö IV, jonka on tehnyt komitean tilastontutkija Tohtori *Aug. Hjelt*, Suomen tapaturmatilaston sekä mietintö I saman tekijän laatiman esityksen Suomen työväen ja käsityöläisten sairas-, hautaus- ja eläkekassoista.

Tukholmasta. Neljään näihin hakemuksiin annettiin armollinen myöntymys, mutta kaksi hyljättiin, nimittäin viimeksimainitun yhtiön ja niinkään ruotsalaisen *Norden* yhtiön, jotka olivat perustetut, *Svenska Olycksfallförsäkringsaktiebolaget* vuonna 1891 ja *Norden* 1888 eivätkä siis siihen aikaan, kun lupaa täällä toimimiseen haettiin, olleet kotimaassaan harjoittaneet liikettä viittä vuotta, joka on mainitussa julistuksessa pantu luvan antamisen ehdoksi. Norden yhtiölle, joka perustamisestaan alkaen oli antanut vakuutuksia maassamme, myönnettiin kuitenkin oikeus toistaiseksi vanhojen vakuutuksien uudistamisella pitää tšekäläinen vakuutuskantansa. — Tapaturmavakuutusta Suomessa harjoittavat niinmuodon laillisella oikeudella alempana olevassa taulussa luetellut kotimaiset ja ulkomaiset laitokset, jotka kaikki ovat osakeyhtiöitä. Taulussa ovat laitokset järjestetyt kotimaansa mukaan ja jokaisessa ryhmässä ikänsä jälkeen. Eri sarakkeissa mainitaan joka yhtiöstä sen perustamisvuosi, vuosi milloin asioimisto perustettiin Suomeen, pääasioitsija ja pääasioimiston paikka, sekä aika milloin toimintalupa annettiin ja milloin pääasioitsijan valtakirja juliaistiin maan virallisissa sanomalehdissä. — Jo johdatuksessa mainituista syistä (vrt. siv. 4) ei venäläisiä vakuutuslaitoksia ole otettu seuraaviin tauluihin.

Tapaturmavakuutuslaitokset Suomessa.

Laitokset.	Perustamisvuosi.	Antaa vakuutuksia alkaen vuodesta	Pääasioimisto.	Toimintalupa annettu.	Pääasioitsijan valtakirja juliaistu.
Suomalainen yhtiö. Patria, Helsinki	1888	1888	Pääkonttoori, Helsinki.	18 $\frac{1}{2}$ 88	—
Ruotsalainen yhtiö. Skandinavien, Tukholma	1886	1887	Herra J. N. Carlander, Helsinki.	18 $\frac{1}{2}$ 89	18 $\frac{3}{4}$ 92
Saksalaisia yhtiöitä. Preussische National Versicherungs-Gesellschaft, Stettin	1) ¹⁾ 1845	1891	„ F. H. Paersch, „	18 $\frac{1}{1}$ 79	18 $\frac{1}{1}$ 39
Victoria, Berlin	2) ²⁾ 1853	1884	„ K. W. Saurén, „	18 $\frac{7}{4}$ 92	18 $\frac{6}{6}$ 92
Schweitsiläinen yhtiö. Schweizerische Unfall Versicherungs-Actiengesellschaft, Winterthur	1875	1879	„ C. L. A. Einighorst „	18 $\frac{1}{1}$ 91	18 $\frac{1}{1}$ 39

1) Tapaturmavakuutusta alkaen v:sta 1860.

2) Tapaturmavakuutusta alkaen v:sta 1883.

Varmin määrä jonkun maan tapaturmavakuutuskantaa arvostellessa saadaan kun vakuutettujen henkilöiden luku, saadut vakuutusmaksut ja suoritettut korvaukset verrataan toisiinsa. Vähempiarvoinen on vastuun yleissumma, jossa on peräti erilaisia eriä, nimittäin kuolemantapauksessa suoritettava vakuutussumma ja päivärahat ohitse menevän työhönkykenemättömyyden kohdatessa, ja josta siis ei saa yksinkertaista ja selvää arvostelun perustusta. Otettakoon vielä huomioon että vakuutus sopimukset ovat lyhytaikaisia, tavallisesti yksivuotisia, ja että niiden nojalla on ainoastaan määrättyillä ehdoilla suoritettava sovittu pääoma. Vakuutusmäärät eivät siis, kuten pääoma- ja henkivakuutuksien vakuutussummat, edusta säästettyjen varojen arvoa eikä niitä senvuoksi voi noihin verrata. Näiden seikkain vuoksi mahtuvat tapaturmavakuutuksen selvittämistä koskevat tilastolliset tiedot yhteen ainoaan tauluun, 9:nteen, jossa mainitaan vakuutettujen henkilöiden luku, vakuutusmaksujen summa ja maksettujen korvauksien määrä. Nämä summat ovat tauluissa jaettuina kahteen pääluokkaan: a) vakuutukset, joita ovat ottaneet yksityiset henkilöt tai useammat yhteisesti, mutta niin, että vakuutusmaksut ovat määrättyt jokaiselta nimitetyltä vakuutuksenottajalta erikseen, ja jotka sisältävät sopimuksen että tapaturmasta johtuvan kuoleman kohdatessa on suoritettava korvausta ja työhönkykenemättömyyden sattuessa määrätty vahingonpalkinto, joka lasketaan päivittäin milloin työhönkykenemättömyys on ohitsemenevä, mutta suoritetaan elinkorkona tai sitä vastaavana pääomana milloin vakuutuksenottaja joutuu ainaiseksi työhönkykenemättömäksi, sekä b) työntekijäin yhteisvakuutukset, joiden tarkoituksena on samalla tavalla suojella tehdasteollisuudessa tai ammateissa työskenteleviä työntekijöitä. Jälkimäiseen luokkaan kuuluvat vakuutus sopimukset tarkoittavat osaksi pelkästä varsinaisesta ammattivaarasta johtuvia tapaturmia, osaksi myös näiden ohessa yleensä tapaturmia, siis muitakin kuin työnteossa kohdanneita. Korvausmäärät määrätään yleensä suhteellisiksi vakuutettujen keskimääräisten päiväpalkkain kanssa ja suoritetaan ne, tapaturman kohdattua, jonkun ennakoita määrätyn odotus- eli karenssiajan perästä; tämä aika on kolme päivää tai pitempi-kin, ja sen kuluessa ei makseta mitään vahingonkorvausta. Näistä vakuutus sopimusten erilaisuuksista ei kuitenkaan voida tässä antaa mitään erikoistilastoa, vaan täytyy tiedot supistaa mainittuihin pääluokkiin.

Kun kaikki maassamme toimivat yhtiöt antavat ainoastaan suoranaisia vakuutuksia ja kotimainen yhtiö työskentelee yksinomaan omassa maassa, saadaan taulussa 9 olevista loppusummista lähtökohta Suomen tapaturmavakuutuksen laajuudesta vuonna 1892. Taulussa on seuraavat luvut:

	Yksityisiä vakuutuksia.	Yhteisvakuutuksia.
Henkilöitä	3,588	9,160.
Vakuutusmaksuja Smk.	106,886: 15	71,476: 57.
Keskimääräinen vak.-maksu jok. henkilöltä	„ 28: 12	7: 80.
Korvauksia	„ 50,369: 66	48,822: 13.
Keskimäärin jokaista henkilöä kohden	„ 14: 04	5: 33.

Nämä luvut eivät osoita vakuutuksien määrää jonakin erityisenä päivänä, vaan jatkuvaa liikettä koko vuoden ajalla. Katsoen siihen että vakuutuksia on jätetty uudistamatta, joka tällä alalla ei ole harvinaista, ei taulussa oleva henkilöiden luku osoittane vakuutettujen todellista lukua vuoden lopulla, vaan lienee luultavasti jonkun verran suurempi tätä. Kun saadut vakuutusmaksut johtuvat kaikista vuoden vakuutuksista, sopii kuitenkin keskimääräisiä vakuutusmaksuja ja keskimääräisiä korvauksia pitää tarpeeksi tarkkoina.

Erityisen tärkeä on yhteisvakuutusta koskeva tilasto, joka tarjoaa runsaan aineiston käytettäväksi arvostellessa työntekijäin tapaturmavakuutuksen tilaa maassamme. Jos maamme teollisuus- ja ammattityöntekijäin koko määrä oletetaan 40,000 henkilöksi, joka luku ei ole liian vähäinen, havaitaan että yhteisvakuutuksissa olevien, mainittavitta poikkeuksitta yksinomaan teollisuus- ja ammattityöntekijäin luokkiin kuuluvien jäsenten luku on noin 23 % näistä luokista, joka asiantaita on tosiaan kauniina todistuksena vapaaehtoisen, kaikesta lainpakosta vapaan toiminnan voimasta. Toiselta puolen todistaa tämä tulos, jonka pääasiallisesti on tuottanut työnantajain huolenpito alustalaisistaan, että yleinen tajunta on jo melkoisessa määrässä hyväksynyt ne periaatteet, joiden pohjalle tätä asiata koskeva lainsäädä on rakennettava, nimittäin juuri se periaate että työnantaja on veloitettava antamaan eräissä tapauksissa korvausta työntekijöille, jotka työtä tehdessään saavat ruumiinvamman. — Kulut näistä suojeluskeinoista, sikäli kuin niihin käytetään vakuutusta sitä tarkoitusta varten olevissa yksityisissä vakuutuslaitoksissa, ovat, kuten ylempänä on mainittu, keskimäärin jokaista vakuutettua henkilöä kohden Smk. 7: 80; jos tästä vähennetään jokaista henkilöä kohden lasketun korvauksen keskimäärä eli Smk. 5: 33, saadaan jäännös Smk. 2: 47 osoittamaan sitä netto-vuosimenoa, joka on tarpeen ammattityöntekijäin turvaamiseksi ammattivaaran seurauksilta. Näitä lukuja, vaikka ne ovat saadut yhden ainoan vuoden oloista, ei voida jättää vartenottamatta lopullisesti ratkaistessa päiväjärjestyksessä olevaa kysymystä pakollisen työntekijäin tapaturmavakuutuksen säätämisestä.

Edellä olevassa katsahduksessa ei ole ensinkään otettu huomioon niitä sopimuksia, joita ovat tehneet venäläiset vakuutuslaitokset sekä ruotsalainen yhtiö Norden (vrt. siv. 42). Edellisiin nähden ei ole olemassa mitään ainehistoa tilastoja varten. Norden yhtiöstä on tiedossa seuraavat numerot: joulukuun 31 päivänä 1892 oli voimassa 130 henkilövakuutusta ja 18 yhteisvakuutusta (henkilöiden luku tuntematon); edellisessä luokassa saatiin v. 1892 vakuutusmaksuja 5,247 markkaa ja jälkimäisessä luokassa 6,654 markkaa 63 penniä. Vuoden kuluessa suoritettujen korvauksien määrää ei asioimistossa tapahtuneiden useiden henkilövaihdoisien vuoksi voida tarkkaan ilmoittaa; ajalta elokuusta 1892 huhtikuuhun 1893 oli tämä erä 8,979 markkaa 55 penniä. Jos nämä yleismääriin vaikuttavat seikat vielä otetaan huomioon, lisääntyy vapaaehtoisen, yksityisten yhtiöiden harjoittaman tapaturmavakuutuksen tärkeys työväenvakuutuskysymykseen nähden.

Arvostellessa tapaturmavakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta on, kuten henkivakuutuslaitoksiinkin nähden, ensisijassa otettava huomioon liikkeen teknillisten periaatteiden edellyttämät erityisreservit. Osakepääoman suuruudella on vähäinen merkitys verrattuna siihen, mitä runsaat vararahastoihin siirrot vaikuttavat; vararahastoihin nojautuu liike ja ne takaavat sen tasaisen juoksun; osakepääoma on vaan jonkunmoisena tasoittajana: sen korot tuottavat vuosittain käytettäväksi rahamäärän, jolla voidaan selvittää satunnaiset, ennakolta arvattuja suuremmat vahingot, ja saattavat varmat ennakolta määrätyt vakuutusmaksut mahdollisiksi. Tapaturmavakuutusliikkeessä tarpeelliset erikoisreservit ovat vakuutusmaksu-, vahinko- ja korkoreservit.

Vakuutusmaksureservi syntyy tilintekoajan ulottamisesta toisesta tilivuodesta toiseen. Olettakaamme että vakuutus sovitaan vuodeksi ja että se alkaa jonakin päivänä, joka ei ole tilivuoden ensimmäinen päivä, niin ennakolta ja koko vuodelta suoritettu vakuutusmaksu tulee korvaamaan sopimuksesta johtuvan, kuluvan vuoden jälellä olevana osana sekä sen lisäksi vuoden vaiheessa vielä kulumattomana, seuraavaksi vuodeksi jäävänä vakuutuksen voimassaolon aikana uhkaavan vahingonvaaran. Saatua vakuutusmaksua ei siis voida lukea kokonaan sen vuoden tuloksi, jonka kuluessa se on suoritettu, vaan ainoastaan sikäli kuin vastaa tilivuoteen kuuluvaa osaa koko vakuutusajasta. Loppu on tilinpäätöksessä pidettävä laitoksen velkana ja siirrettävä seuraavaksi vuodeksi vastattavien joukkoon. Sillä tavoin laskettujen määrien summa on vakuutusmaksureservi. Tätä yleiskaavallista laskutapaa vastaan voidaan teorian kannalta väittää että se edellyttää tapaturmat yhtä lukuisiksi kaikkina vuoden osina, jota ei kuitenkaan ole todistettu. Ajateltakoon vaan merivahinkojen luonnollista epätasaisuutta kesän ja talven aikana; tätä vastaan voidaan toiselta puolen väittää että todennäköisesti on ammattivaara suurempi pimeänä vuodenaikana, j. n. e. Käytännössä ei tietysti voida ottaa huomioon näitä ja muita samankaltaisia vahingonvaaran eroavaisuuksia, vaan on edelläkerrottua perusaatetta noudatettava ja siis vakuutusmaksureservi laskettava *pro rata parte temporis*. Tarkasti noudatettaessa vaatii tämä menettelytapa laveata ja jokaista eri vakuutusta käsittelevää laskemista. Sen välttämiseksi on laskut useimmissa tapauksissa tehty yksinkertaisemmiksi. Edellyttäen että uudet vakuutus sopimukset jakautuvat tasaisesti joka kuukautena, lasketaan kaikki saman kuukauden ajalla suoritettut vakuutusmaksut yhteen ja katsotaan suoritetuiksi yhdestä ainoasta, kuukauden 15 päivänä tehdystä vakuutuksesta, minkä perästä tämä summa jaetaan *pro rata parte temporis*, s. o. kaikiksi vakuutusajan-osiksi luetaan yhtä paljon. Kaikista tammikuun kuluessa suoritetuista vuoden vakuutusmaksuista siirretään niinmuodoin seuraavan vuoden vakuutusmaksureserviin neljäskolmatta osa niitä, helmikuussa suoritetuista kolme neljättäkolmatta osaa j. n. e. Tätä menettelytapaa sanotaan neljännekolmatta-osan järjestelmäksi. N. s. kahdennentoista-osan järjestelmässä menetellään pääasiallisesti samalla tavalla muutoin, paitsi että kuu-

kauden vakuutusmaksujen summa oletetaan suoritetuksi kuukauden viimeisenä päivänä. Näiden, teoreettisesti oikeampien pro rata parte temporis-jakoon perustuvien järjestelmien rinnalle on oleellisesti toisenlainen vakuutusmaksureservin määräämisen järjestelmä muodostunut ja, kokemuksen tukemana, myöskin saanut jonkunmoisen käytännöllisen oikeutuksen; sen mukaan pannaan vuoden koko vakuutusmaksutuloista yleisesti „en bloc“ määrätty osa, 25 % tai enemmän, erilleen vakuutusmaksureserviin. Kun tapaturmavakuutuksesta johtuvat kulut ovat suurimmaksi osaksi sopimusta tehdessä suoritettavia asioitsijanpalkkioita, voidaan ne vähentää vakuutusmaksureserviä määrätessä; samoin eräät yleiset kulut. Pro rata jaossa perustukseksi pantu vakuutusmaksujen summa on senvuoksi määrättyjä prosentteja pienempi kuin niiden bruttomäärä. Taulussa 10 selvitetään niitä periaatteita, joita maassamme toimivat yhtiöt tässä asiassa noudattavat.

Vahinkoreservinä ovat ne varat, jotka tilinpäätöksessä pannaan erilleen vuoden aikana tapahtuneista tapaturmista johtuvien mutta vielä tuntemattomien tai täysin selvittämättömien korvausvaatimusten tyydyttämistä varten.

Korkoreservinä on se pääoma, joka pannaan erilleen niiden elinkorkojen turvaamiseksi, joiden saamiseen vakuutus sopimus oikeuttaa täydellisen tai osittaisen alituisen työhönkykenemättömyyden kohdatessa. Tämän rahaston määrän laskeminen toimitetaan samojen perustuksien mukaan kuin tavallisen henkivakuutuksen vakuutusmaksureservin lasku ja nojautuu se siis hyväksytyyn kuolevaisuustauluun ja korkokantaan (vrt. I lukua siv. 22). Tavallisesti koettavat kuitenkin vakuutusyhtiöt päästä elinkorkojen maksamisesta siten että ottavat suorittaakseen jonkun sovittun summan kerran kaikkiaan, jota varsinkin yksityisvakuutusten selvittämisessä voidaan pitää yleisenä sääntönä. Sitä vastoin kielletään useinkin yhteisvakuutuksien nojalla suoritettavan elinkoron muuntaminen pääomaksi; samoin muutamien maiden lainsäätöissä edesvastauksesta tapaturman tuottamisesta (Haftpflicht). Tämän yhteydessä mainittakoon että 1892 vuoden lopulla kaikkien maassa toimivien tapaturmavakuutusyhtiöiden joukossa ainoastaan Patrialla oli suoritettava työhönkykenemättömyydestä johtuneita elinkorkoja, nimittäin kolmelle invaliidille yhteensä 444 markkaa 17 penniä.

Kun, kuten edellisestä käy ilmiin, ei voida saada täysin varmaa teoreettista perustusta kaikkien näiden reservien laskemiselle ja koska vielä käytännölliset syyt vaativat summittaista menettelyä tapaturmavakuutusyhtiöiden hoidon helpoittamiseksi, on pidettävä sitä tarkempaa vaaria eri reservien riittäväisyydestä niiden todellisten menojen suorittamiseen, joihin ne ovat aiotut. Sitä varten mainitaan 10 taulussa vuoden alussa olleiden vahinko- ja korkoreservien sekä vakuutusmaksureservin tilien yhteissummat, joissa on ilmoitettu erilleen pantujen rahastojen määrät, niistä vuoden kuluessa selvityksiin menneet summat, vuoden lopulla vielä ratkaisemattomien vakuutuksien varalle pantu määrä sekä vihdoin reservien voitto tai tappio. Taulu osoittaa että kaikkien täydellisiä tietoja antaneiden laitosten

vahinko- ja korkoreservit ovat olleet riittävät. (Victoriasta ei ole saatu täydellisiä tietoja.) Vakuutusmaksureserveihin nähden ei käy antaminen yleistä arvostelua, koska tietoja vuodelta 1892, jolloin valvontakaavat ensiksi lähetettiin, ei voitu antaa tässä kohden täydellisinä.

Taulussa 11 on Suomessa toimivien tapaturmavakuutusyhtiöiden voitto- ja tappiolaskut vuodelta 1892 ja taulussa 12 joulukuun 31 päivänä 1892 tehtyihin tilinpäätöksiin perustuvat tilinasemat (bilanssit).

Taulussa 13 vihdoin on yleiskatsaus, osoittava vakuutuskannan jakautumisen eri luokkiin, suoritettujen ja ratkaisematta olevien vahinkojen määrät, vakuutusmaksurahastot sekä asioimis- ja hoitokulut, lukien niihin myöskin verot, sekä suoranaisinä rahamäärinä että prosentteina vuoden vakuutusmaksutuloista. Henkivakuutusliikkeen vastaaviin eriin verraten (vrt. taulua 5) suuret hoitokulut vaativat huomauttamaan, että tuo eroitus on hyvinkin selitettävissä kun otetaan huomioon ne vaikeudet, joita tapaturmavakuutuksen on voittaminen. Suurien kulujen pääsyynä ovat selkkaukset, joita ei vapaamielisinkään yhtiö voi välttää, kun on selvitettävä ja määrättävä korvausvelvollisuus tapaturman kohdattua. Millään muulla vakuutuslalla eivät viettelykset teeskentelyyn ja petolliseen vahinkojen aikaansaamiseen ole niin suuret eikä epäilyttävissä tapauksissa vakuutussopimuksen oikeudenmukainen täyttäminen niin vaikea, minkä vuoksi selvitys on sängen usein lykättävä tuomioistuimen tai sovinto-oikeuden ratkaistavaksi. Toisena menojen syynä on se laajaperäinen hallinto, jota vaatii tuo lukuisista verrattain pienistä maksueristä johtuva laava rekisterin- ja kirjanpito sekä kirjeenvaihto. Silmiinpistävän suuri on tämä erä Preussische National Versicherungs-Gesellschaft laitoksella. Se on kuitenkin selitettävissä siten, että tuo yhtiö aloitti tapaturmaliikkeen vasta vuonna 1890 eikä siis ole vielä ennättänyt päästä säännöllisiin oloihin, vaan rasittavat sitä ne runsaat perustamismenot, joita aina syntyy uuteen asioimishaaraan ryhtyessä. Päinvastainen arvostelu voidaan lausua Victoria yhtiön hoitokuluista, jotka ovat tavattoman vähäiset; se on seurauksena yhtiön laajasta toiminnasta muillakin vakuutusaloilla, jotenka sen hoitokulut jakautuvat. Niitä prosenttilukuja, jotka taulussa mainitaan muista maassamme toimivista laitoksista, voidaan pitää tapaturmavakuutuslaitoksien hoitokulujen yleisinä keskimäärinä. Tapaturmavakuutuksen on kuitenkin yhä vieläkin pyrittävä, käytännöllisesti järjestämällä hallinnon ja asiain hoidon, vähentämään tuota menoerää ja siten alentamaan vakuutusmaksuja sekä valmistamaan alaa tapaturmavakuutuksen levenemiselle yhä laajemmalle.

III. Palovakuutus.

Järjestetyn palovakuutustoimen jäljet johtavat pitkiä aikoja takaperin. Sen alkua on haettava niistä yhteiskunnista, jotka kansanvaelluksien myrskyjen perästä kristillisyyden suojassa vähitellen muodostuvat ja vahvistuvat. Siellä ilmenee se ensiksi kristillisen velvollisuuden ja lähimmäisen rakkauden täyttämisenä ja kehittyä vähitellen palovahinkoa kärsineelle naapurille tai ammattiveljelle vapaaehtoisesti suodusta avunannosta yleiseksi yhteiskunnalliseksi velvollisuudeksi. Keskiaikainen yhdistys- ja ammattilaitos, jonka tarkoituksiin kuului laajaperäinen ja monipuolinen avunantotoiminta, selvitti mikä vaikutus yhdistymisellä on taloudellisissa asioissa ja siten valmisti mieliä ryhtymään säännölliseen yhtiöliikkeeseen vakuutuksen alalla. Tämän vapaaehtoisen ja kaikkikäsitettävän avunantotoimen rinnalle kehittyi vakinainen, pakollinen palovakuutus varsinkin maaseutujen tarpeita varten. Alussa armeliaisuudesta harjoitettu vakuutustoimi piintyi yleiseen tajuntaan ja muodostui tavaksi, niin että se vihdoin muuttui yhteiskunnalliseksi rasiukseksi. Jo keskiajan puolivälissä säädettiin laiksi että saman kunnan (kihlakunnan tai muun alueellisen yhteystön) jäsenien velvollisuus oli suorittaa apumaksuja sen vahingon korvaamiseksi, minkä palo teki yksityisen talolle. Tällöinen paloavun antaminen tilalliselle väestölle oli omituinen varsinkin Pohjois-Germaanian ja Skandinaavian yhteiskunnille. Ruotsin maakuntalaeissa oli siitä määräyksiä; ne pantiin sitten yleisiin maanlakeihin ja joutuivat myöskin 1734 vuoden lakiin, jonka kautta ne ovat pysyneet voimassa viimeaikoihin saakka. Viimeksimainitun lain rakennuskaaren 24 luvun mukaan ovat kaikki talot velvolliset suorittamaan paloapua manttaalinsa mukaan; kuitenkin voidaan vapaasukuisten säterikartanot ja latokartanot sekä pappilat siitä velvollisuudesta vapauttaa, jolloin ei myöskään paloapua makseta kun ne palavat. Tämän rasituksen suuruuden määräävät kihlakunnan asukkaat käräjissä ja valkeanvahingon tapahduttua maksetaan korvausta määrättyjen, laissa tarkemmin selvitettyjen perustuksien mukaan. Eräs kuninkaallinen kirje vuodelta 1770 antaa kihlakunnalle vallan järjestää pitäjittäin paloapu-yhdistyksiä, jotenka kävi mahdolliseksi poistaa yleinen paloavunvelvollisuus.

Maalla olevan kiinteän omaisuuden turvaamiseksi ryhdyttiin kyllä näihin järkeviin toimenpiteisiin, mutta kaupunkien palovakuutusolot jäivät vielä pitkiksi ajoiksi lainsäätäjältä huomioonottamatta. Kaupunkien väestön oli yhä edelleen turvaututtava vapaaehtoiseen uhraavaisuuteen tai niihin apuihin, joita ammatti-

kunnat tai muut niidenkaltaiset yhdistykset saattoivat antaa. Vasta seitsemännellätoista vuosisadalla alkaa järjestetty ja yleinen palovakuutustoimi ensin Englannissa ja leviää sieltä vähitellen muihin maihin. Ruotsissa perustettiin Tukholman porvariston toimesta vuonna 1746 Tukholman „palo- ja vakuutuskonttoori“ kiinteän omaisuuden vakuuttamista varten. Esimerkkiä seurasi vähitellen joukko muitakin valtakunnan kaupunkeja, ja vuonna 1782 olivat olot kehittyneet niin että hallituksen suojeleksen alla perustettiin „yleinen palovakuutusrahasto“, joka oli rakennettu vastuunyhdyden ja määrättyjen vuosien kuluttua seuraavan maksuvapauden pohjalle sekä aiottu antamaan paloapua niinhyvin kaupunki- kuin maakiinteimestä ja johon oli jokaisen kiinteimenomistajan vapaus päästä. Tämä laitos, joka vieläkin on olemassa „yleisen palovakuutuslaitoksen“ nimellä, otti vastaan myöskin suomalaisia vakuutuksia vuoteen 1809 saakka. Niissä uusissa oloissa, joihin maamme senperästä joutui, saivat vanhemmat vakuutuksenottajat pitää oikeutensa „yleisessä palovakuutuslaitoksessa“ muuttumattomina, mutta uusille vakuutuksenottajille ei ollut mitään asianmukaisesti perustettua laitosta tarjona. Tehtiinkö siihen aikaan vakuutuksia ulkomaisissa laitoksissa, joita vähitellen rupesi ilmestymään, siitä en minä ole voinut vielä saada täysin varmoja tietoja. Kotimaisen palovakuutuslaitoksen suurta tarpeellisuutta laissa määrättyjen kihlakunnan-paloapuyhdistyksien lisäksi ei kuitenkaan voitu kauaksi jättää varteen ottamatta. Vuonna 1816 perustettiin Suomeen „palovakuutuskonttoori“ pääasiallisesti samoille perustuksille kuin sen ruotsalainen esikuvakin. Tämä laitos lakkautettiin kuitenkin pian kun se vuonna 1827 tapahtuneen Turun palon vuoksi kävi kykenemättömäksi täyttämään sitoumuksiaan. Sen sijaan perustettiin muutamia vuosia myöhemmin uusi yleinen paloapuyhtiö kaupungeissa ja maalla olevien huoneiden ja kartanoiden omistajain kesken, jonka yhtiön keskushallinto oli Helsingissä; sen ohjesääntö vahvistettiin jouluk. 11 p:nä 1832. Seuraavana vuonna lokak. 1 p:nä alkoi tämä yhtiö toimensa ja sai marrask. 26 p:nä 1861, kun sen uusi ohjesääntö vahvistettiin, nimekseen *Suomen kaupunkien yleinen paloapuyhtiö*. Nykyään voimassa oleva, lokak. 27 p:nä 1885 vahvistettu ohjesääntö, jossa kuitenkin on eräitä jouluk. 17 p:nä 1891 vahvistettuja muutoksia, sisältää seuraavat pääkohdat: yhtiö ottaa vakuuttaakseen palovahingolta, ellei se tapahdu sodan aikana eikä johdu vihollisen hyökkäyksestä tai puolustustoimista, Suomessa olevia taloja ja rakennuksia sekä niiden kiintonaaisia tai kiinnimuurattaita sisustuksia; yhtiöön tullessaan suorittaa osakas maksun, joka lasketaan vahvistetun tariffin mukaan omaisuuden arvon, paikan ja laadun jälkeen; tulomaksua suoritetaan viiden vuoden aika. Yhtiöllä on rahastoja pohjarahasto (48,000 mk.), josta tuleva korko ainoastaan saadaan käyttää laitoksen menoihin, sekä vararahasto, joka on muodostettu tulo- ja ylimääräisistä maksuista ja jonka pitää olla vähintään puolineljättä kertaa niin suuri kuin kaikesta yhtiön vakuuttamasta omaisuudesta suoritettava yhden vuoden tulomaksu; jos vararahasto palovahinkojen vuoksi menee tuota määrää vähemmäksi, taksoitetaan osakkailta, huoli-

matta siitä milloin ovat laitokseen tulleet, ylimääräisiä maksuja tarpeen mukaan vuosittain samassa suhteessa kaikilta eli puoli yhden vuoden tulomaksua, ja kootaan niitä siksi kuin kassa on kasvanut säädettyyn määräänsä.

Jouluk. 31 p:nä 1892, kun Suomen kaupunkien yleinen paloapuyhtiö päätti 59:nnen toimintavuotensa, oli sen vastuu seuraava:

	Voimassa olevien vakuutuksien luku.	Vakuutusarvo.	Vastaavat tulomaksut.
Kaupungeissa	7,985	Smk. 228,702,935: 60	Smk. 1,211,424: 09
Kauppaloissa	38	„ 549,630: —	„ 3,808: 39
Maaseuduilla	725	„ 12,850,972: 69	„ 70,252: 98
Summa	8,748	Smk. 242,103,538: 29	Smk. 1,285,485: 46

Vuonna 1892 maksettiin palovahingoista 224,513 Smk. Yhtiön 59-vuotisena olemassaolon aikana on vakuutusmaksuina tullut kaikkiaan Smk. 12,542,057: 53 ja palovahingon korvauksina maksettu Smk. 11,267,608: 35. Jouluk. 31 p:nä 1892 oli yhtiön vararahasto Smk. 5,139,612: 53.

Neljänneksen vuosisataa perustamisestaan lukien oli Kaupunkien yleinen paloapuyhtiö maamme ainoa laitos, joka vakuutti palovahingolta. Vuonna 1856 muodostui kuitenkin toinen yhtiö ja alkoi, kun sen säännöt oli lokak. 20 p:nä 1857 vahvistettu, toimensa Maalaisten paloapuyhtiön nimisenä; sen johtokunta on Helsingissä. Ohjesääntöä on sitten useita eri kertoja muutettu; nykyään voimassa oleva on vahvistettu jouluk. 12 p:nä 1882. Tämäkin yhtiö on perustettu vastuuyhteyden pohjalle, mutta maksujen suorittaminen on siinä järjestetty vallan toisen periaatteen mukaan kuin edellisessä yhtiössä. Kaupunkien yleinen paloapuyhtiö vapauttaa, sittekun tulomaksut ovat täytetyt, kokonaan vakuutusmaksujen suorittamisesta ja maksaa palovahingonkorvaukset vararahaston koroilla, mutta Maalaisten paloapuyhtiö hankkii vuodentarpeensa taksoittamalla osakkaitaan kunkin vakuutussumman mukaan ja välttää siten kokonaan rahastojen muodostamisen. Osaksten maksut saattavat siis vuosi vuodelta vaihdella, aina sen mukaan suuremmatko vai pienemmät palovahingot kulloinkin ovat. Laitoksessa osallisena oleva maatalonomistaja on vapaa suorittamasta paloapua kihlakunnan tai pitäjän paloapuyhdistykseen (vrt. ylemp. siv. 48), mutta hän ei ole myöskään oikeutettu siltä saamaan korvausta. Vakuutettavaksi otetaan kiinteistöjen ohessa myöskin yhtiön vakuuttamassa kiinteistössä säilytettyä irtainta omaisuutta. Yhtiön vuosililit päätetään aina maalisk. 13 p:ksi. Sen viimeisestä tarkastuskertomuksesta ja vuosikertomuksesta saadaan sen asemasta maalisk. 13 p:nä 1893 seuraavat tiedot:

	Vastuusumma.	Korvauksia.
Kiinteästä omaisuudesta	Smk. 147,589,650: —	Smk. 370,944: 93
Irtaimesta: „	„ 42,900,710: —	„ 136,551: 18
Summa	Smk. 190,490,360: —	Smk. 507,496: 11

Kun vuoden palovahingonkorvauksien summaan lisätään hoito- ja muut kulut, yhteensä Smk. 149,765: 69, on taksoituksella hankittava vuoden menomäärä kaikkiaan Smk. 657,261: 80. Yhtiön perustamisesta alkaen maalisk. 14 p:nä 1893 tekevät

palovahingonkorvaukset	Smk. 11,604,726: 16
hoitokulut	„ 3,234,850: —
	<hr/>
	Summa Smk. 14,839,576: 16
taksoitetut paloapumaksut	„ 14,877,474: 05

Kolmas vastuunyhityksen perustuva yhtiö on *Suomen kaupunkien paloapuyhtiö irtainta omaisuutta varten*, joka vuonna 1871 perustettiin ja jonka keskuhallinto on Turussa. Yhtiön nyt voimassa olevan, maalisk. 22 p:nä 1881 vahvistetun ohjesäännön mukaan vakuuttaa yhtiö tulipalon, räjähdysten ja salaman varalta irtainta omaisuutta, jota säilytetään kaupungissa tai sen lähimmässä ympäristössä, kauppalassa tai muussa paikassa missä on järjestetty hallitus ja järjestetty palonsammutuslaitos. Jokainen vakuutuksenottaja on osakas. Palovahingon korvaamiseen käytetään, sittekun hoitokulut on suoritettu, ensisijassa osakkaiden vuotuiset vakuutusmaksut, jotka suoritetaan erityisten, yhtiökokouksen vahvistamien tariffien mukaan; kuitenkin on johtokunnalla eräissä tapauksissa valta niitä koroittaa. Bruttotuloista eroitetaan 10 % vakinaisen vararahaston muodostamiseksi, joka rahasto kasvaa korkoa siksi kun se nousee 2 %:ksi yhtiön koko vastuusummasta, minkäperästä sen korko ynnä muut käytettävät varat saadaan käyttää palovahinkojen korvaamiseen. Ellei palovahingon korvaamiseen riitä yhtiön siihen käytettävänä olevat varat, on puute osakkaiden täytettävä lisämaksuilla kunkin vuotuisen vakuutusmaksun mukaan; jos palovahinko on niin suuri, ett'ei sen korvaamiseen riitä vuotuisen vakuutusmaksujen kaksinkertaista määrää vastaavat lisämaksut, on päätettävä jatketaanko yhtiön liikettä vai lopetetaanko se. Tilivuosi päättyy toukok. 31 p:nä. Yhtiön liikettä valaisevat seuraavat tilivuodesta 1892—93 saadut numerot:

Vakuutus kirjain luku	5,730
Vakuutussumma	Smk. 40,784,900
Vakuutusmaksuja v. 1892—93	„ 104,983
Korvauksia v. 1892—93	„ 19,877

Näiden yleisten yhtiöiden rinnalle on koko joukko kiblakunnan- ja pitäjän-paloapuyhdistyksiä perustettu ja tullut vanhan pakollisen paloapulaitoksen (vrt. ylemp. siv. 48) sijaan. Näiden järjestysmuodosta, joka läpeensä on vastuunyhityksen periaatteeseen perustuva, ja vastuusta sekä muusta kehityksestä en kuitenkaan voi antaa mitään tietoja, koska niitä ei yleensä ole julistettu eikä muutoinkaan ollut saatavissani. Kuten jo ennen olen lausunut (vrt. siv. 3), sopinee panna

kysymykseen, eikö se yleinen etu, joka on näiden yhdistyksien asiain oikean hoidon varassa, vaadi että yhdistykset velvoitetaan antamaan ainakin eräitä summittaisia tilastollisia tietoja vastuustaan, korvatuista palovahingoista, taksoituksista y. m.

Keskinäisten palovakuutusyhtiöiden luokkaan kuuluu vihdoin määrätynlaatuisten vahinkojen varalle perustettu *Suomen sahanomistajain paloapuyhtiö*. Jouluk. 31 p:nä 1892 eli tämän yhtiön toisen toimintavuoden lopulla oli sen vastuusumma Smk. 8,334,219, josta määrästä oli kuitenkin yli 7 miljoonaa jälleenvakuutuksella siirretty ulkomaisille yhtiöille.

Järjestetty palovakuutus oli, kuten edellä on esitetty, vanhempina aikoina yksinomaan kiinteinvakuutusta. Irtaimen tavarain palamisesta tulleen vahingon korvaamiseksi ei sitävastoin ollut mitään säännöllistä yhdistys- tai yhtiötoimintaa; mitä apua annettiin, se annettiin lahjana tai yksityisenä velkana. Englantilaisen osakeyhtiön „Sun Fire Office“ perustamisella v. 1710, joka yhtiö vakuutti kaikenlaatuista omaisuutta, saatettiin palovakuutus uuteen vaiheeseen. Se joutuu yksityisen yrittelijäisyyden alaksi ja sen pyrintöperäksi käy kaikenlaatuisten paloapujen antaminen määrätystä vakuutusmaksuista. Viime vuosisadalla ei mainitun yhtiön esimerkkiä sanottavassa määrässä noudatettu, mutta vähitellen voitti sen aate alaa ja tämän vuosisadan alkupuoliskolla perustettiin useimmissa maissa palovakuutusosakeyhtiöitä asioimisyrityksiksi. Vaikuttavana syynä oli teollisuuden kehittyminen. Suuret tehdaslaitokset ja niihin kokoontuneet arvokkaat tavaravarastot tuottivat vahingonuhkaa, jota tuskin voivat ottaa vastatakseen varovaiset vastuunyhteyden pohjalle rakennetut vakuutusyhdistykset, mutta toiselta puolen ei myöskään voitu jättää hankkimatta tehtaiden ja tavaravarastojen omistajille turvaa tulipalon seurauksilta. Avaran toiminta-alan tarjosi myöskin irtaimenvakuutus, joka kävi yhä tarpeellisemmaksi siinä yleisessä taloudellisessa kehityksessä ja suuremmissa liikkuvaisuudessa, johon yhteiskunnalliset olot tällä vuosisadalla joutuivat.

Mihin aikaan yksityinen palovakuutustoiminta, ulkomaisten yhtiöiden harjoittamana, ensiksi ulottui Suomeen, sitä en ole voinut saada selville. Luultava on kuitenkin, että suurempien asioimisliikkeiden yhteys ulkomaisten kanssa jo 1820-luvulla oli vaikuttanut melkoisen määrän palovakuutussopimuksia eri osakeyhtiöiden kanssa. Todennäköistä on myöskin että vuonna 1827 perustettu ensimmäinen venäläinen palovakuutusyhtiö toimintansa alusta saakka on antanut vakuutuksia Suomessa. Mutta yleisemmän merkityksen sai ulkomaisten laitosten liike vasta kun tänne perustettiin itsenäisiä asioimistoja. Alun teki venäläinen yhtiö *Salamander* (1850), ja seuraavan vuosikymmenen ajalla tuli lisäksi englantilainen yhtiö *The Northern* (1852), ruotsalainen yhtiö *Skandia* (1856), *Venäläinen palovakuutusyhtiö vuodelta 1827* (1857) ja *Pietarin palo-, henki- ja pääomanvakuutusyhtiö* (1859). Sitten on luku kasvamistaan kasvanut, ja toimi v. 1888, jolta vuodelta ensimmäiset viralliset tiedot ovat saatavissa, maassamme 13 yhtiötä, joiden vastuu-

summa oli yhteensä 220,660,335 markkaa. Sanotun vuoden loppuun saakka maasamme maksettujen korvauksien koko määrä oli 10,882,381 markkaa.

Kotimainen yritteliäisyys ryhtyi puheina olevaan liikkeeseen v. 1881, jolloin ensimmäinen suomalainen osakeyhtiö palovakuutusta varten, nimittäin *Fennia*, jonka säännöt vahvistettiin toukok. 17 p:nä 1881, alkoi toimensa. Kymmentä vuotta myöhemmin muodostettiin toinen kotimainen osakeyhtiö palovakuutuksen antamista varten, *Pohjola*, jonka säännöt toukok. 8 p:nä 1891 asianomaisesti vahvistettiin. Alempana olevissa tilastollisissa tauluissa esiintyvät luvut osoittavat että kotimaiset yhtiöt ovat hyvällä menestyksellä ryhtyneet kilpailuun ulkomaisten yhtiöiden kanssa ja saavuttaneet melkoisen osan kotimaista vakuutuskantaa.

Palovakuutusosakeyhtiöitä Suomessa.

L a i t o s.	Perustamis- vuosi.	Antaa vakaut. Suomessa vasta	Pääasioimisto.	Lupa myönnetty.	Pääasiotilijan valtuuskirja julaisu.
Suomalaisia yhtiöitä.					
Fennia, Helsinki	1881	1882	Pääkonttoori, Helsinki.	18 $\frac{1}{5}$ 81	—
Pohjola, Helsinki	1891	1891	Pääkonttoori, „	18 $\frac{8}{5}$ 91	—
Ruotsalaisia yhtiöitä.					
Skandia, Tukholma	1855	1856	Firma Schildt & Hallberg, Helsinki.	18 $\frac{2}{1}$ 791	18 $\frac{3}{1}$ 91
Svea, Göteborg	1866	1875	Herra J. N. Carlander, „	18 $\frac{1}{2}$ 92	18 $\frac{5}{3}$ 92
Skåne, Malmö	1884	1884	„ C. F. Carlander, „	18 $\frac{1}{2}$ 92	18 $\frac{2}{3}$ 92
Fenix, Tukholma	1888	1888	„ C. J. Kraemer, Turku.	18 $\frac{2}{1}$ 791	18 $\frac{3}{1}$ 91
Englantilaisia yhtiöitä.					
The Phoenix, London	1782	1856	„ A. A. F. Lindberg, Helsinki.	18 $\frac{1}{2}$ 92	18 $\frac{0}{3}$ 92
The Northern, London	1836	1852	„ K. L. A. Einighorst, „	18 $\frac{2}{1}$ 791	18 $\frac{3}{1}$ 91
Saksalainen yhtiö.					
Preussische National-Versiche- rungs-Gesellschaft, Stettin . . .	1845	1891	„ F. H. Paerch, „	18 $\frac{1}{2}$ 91	18 $\frac{1}{1}$ 92

Kun armollinen julistus kesäkuun 11 p:ltä 1891 niistä ehdoista, joilla ulkomaiset vakuutuslaitokset harjoittakoot Suomessa vakuutusliikettä, kävi noudatetta-

vaksi, teki yhdeksän ulkomaisen vakuutuslaitoksen joukosta kahdeksan yhtiötä alamaisen hakemuksen saadakseen luvan yhä edelleenkin maassamme harjoittaa vakuutusliikettä. Englantilainen yhtiö *Commercial Union Assurance Company lim.* ilmoitti sitävastoin lakkauttavansa asiomiston Suomesta. Seitsemään luvanhakemukseen annettiin armollinen myönnytys, mutta yksi, ruotsalaisen *Tor* yhtiön, hyljättiin, koska tuo yhtiö ei vielä ollut viittä vuotta harjoittanut liikettä kotimaassaan, joka on mainitussa suomalaisessa asetuksessa pantu luvan ehdoksi. Tässä edellä olevassa taulussa luetellaan ne osakeyhtiöt, jotka siis nykyään laillisella oikeudella julkisen valvonnan alaisena harjoittavat palovakuutusliikettä maassamme; taulussa ilmoitetaan sen ohessa eri sarakkeissa: laitoksien perustamisvuosi, se vuosi milloin liike Suomessa alkoi (jota koskevat tiedot vanhemmilta ajoilta ovat kenties kuitenkin epävarmat), pääasioimiston haltija ja paikka, toimintaluvan antamisen ja pääasioitsijan valtuuskirjan julistamisen päivät. Taulussa ovat laitokset luetellut kotimaansa mukaan ja kussakin ryhmässä ikänsä jälkeen.

Näiden osakeyhtiöiden liikkeestä Suomessa vuonna 1892 annetaan tietoja taulussa 17. Siinä olevien numeroiden ja edellä annettujen, muita maassa toimivia palovakuutusyhtiöitä koskevien tietojen avulla voidaan laskea vuoden lopulla vakuutetun omaisuuden vakuutusarvo. Osakeyhtiöiden osa tätä summaa saadaan kun 17 taulun 3 sarakkeen loppusummasta vähennetään toisilta Suomessa toimivilta yhtiöiltä jälleenvakuutuksina tuleet määrät (joita eivät kuitenkaan kaikki laitokset ole johdonmukaisesti ilmoittaneet). Niin tehden saadaan seuraava taulu, joka osoittaa maassamme vakuutetun omaisuuden arvoa jouluk. 31 p:nä 1892.

A. *Keskinäiset yhtiöt:*

	Smk.	Smk.
Kaupunkien yleinen (siv. 50)	242,103,538	
Maalaisten yleinen (siv. 50)	190,490,360	
Kaupunkien irtainta varten (siv. 51)	40,784,900	
Sahanomistajain (siv. 52)	<u>8,334,219</u>	481,713,017.

B. *Osakeyhtiöt:*

Kotimaiset (taulu 17)	134,680,112	
Ulkomaiset (taulu 17)	158,993,422	
Venäläiset (siv. 6)	<u>65,000,000</u>	358,673,534.
	Summa	840 386,551.

Tämä lasku ei kuitenkaan ole täysin tarkka. Ensiksikään ei venäläisten yhtiöiden vakuutussumma, luonnollisista syistä (vrt. siv. 6), ole varma. Toinen epäsasaisuus tulee siitä, että kalenterivuosi ei ole kaikilla yhtiöillä tilivuosi (Maalaisten yl. paloapuyhtiö; Kaup. paloapuyhtiö irt. varten; Phoenix). Myöskin taulussa 17 olevaa loppusummaa haittaa se epämukaisuus, että Svea yhtiön vakuutus-

summaksi mainittu määrä on, kuten tauluun liittyvässä muistutuksessa huomaute- taankin, jonkun verran suurempi kuin yhtiön todenperäinen vastuusumma vuoden lopulla. Näistä alullistietojen epätasaisuuksista johtuva vaillinaisuus on kuitenkin vähäpätöinen siihen aukkoon verraten, minkä vaikuttaa tilastoon se että maamme kihlakunnan- ja pitäjän-paloapuyhdistyksien toiminnasta ei ole saatavissa mitään tietoja (vrt. siv. 51), jotenka tuon toiminnan laajuutta ei nykyään voida ensinkään, ei edes lähimaillekaan arvata.

Mitä tulee osakeyhtiöiden liikkeeseen, osoittaa taulu 17 että kahden koti- maisen yhtiön vastuusumma on vuoden ajalla lisääntynyt 31,5 miljoonaa, mutta seitsemän ulkomaisen yhtiön ainoastaan 9,8 miljoonaa. Lausuttuna prosentteina koko vakuutusmaksusta oli kotimaisten yhtiöiden osuus jouluk. 31 p:nä 1891 39,2 % ja jouluk. 31 p:nä 1892 44,0 %. Onko tämä kotimaisten yhtiöiden menestys ulko- maisiin kilpailijoihin verraten satunnainen ja uuden kotimaisen yhtiön vaikuttama vai osoittaako se pysyväistä suhdetta, sitä ei käy päättäminen ennenkuin saadaan tilasto pitemmältä ajanjaksolta. — Palovahingoista osakeyhtiöiden suorittamien korvausten määrä on 55,3 % vuoden vakuutusmaksuista. Eri sarakkeessa maini- taan kulut suomalaisesta liikkeestä, ja on niihin luettu yleiset asioimiskulut ja maksettujen asioimispalkkioiden yleissumma, vähentämättä paluu- tai muita jälleen- vakuutuksen vuoksi peräytyviä palkkioita. Tämä menettely on minusta näyttänyt välttämättömältä yhdenmukaisen perustuksen saavuttamiseksi puheina olevien erien arvostelemiselle, koskapa tuo vähennys, jos se tehtäisiin, tuottaisi peräti erilaisia tuloksia eri laitoksissa; niinpä saattaisi semmoisen yhtiön hoito, jolla on paljo jälleenvakuutuksia, näyttää huokeammalta kuin toisen, jolla on subteellisesti suu- rempi summa omalla vastuullaan, vaikk'ei asian laita olisikaan todellisesti semmoinen.

Palovakuutusyhtiöiden vararahastot ovat *vakuutusmaksureservi* ja *vahinko- reservi*. Näiden rahastojen tarkoitus on sama kuin samannimisien tapaturmavakuu- tuksessa käytettyjen reservien; niinkään on niiden laskemisperustus sama, minkä vuoksi minä voin tässä kohdassa viitata edellisessä luvussa (siv. 45) olevaan laveam- paan kertomukseen. Taulussa 14 mainitaan mitä periaatetta kukin yhtiö noudattaa vakuutusmaksureservin laskemisessa sekä annetaan lyhyt selvitys sen käyttämisestä, josta sen vahvuus käy ilmiin. Samallaiset tiedot annetaan taulussa myöskin vahinkoreservistä, jota paitsi taulussa mainitaan kaikkien laitoksien omalle vastuul- leen pidättämät vakuutukset jouluk. 31 p:nä 1891 ja 1892 vallinneiden olojen mukaan. Taulu 15 on omistettu palovakuutusyhtiöiden voitto- ja tappiolaskuille vuodelta 1892; taulu 16 sisältää vihdoin tilinasemat (bilanssit) viimeksisanotun vuoden lopulla.

IV. Kuljetusvakuutus.

Kuljetusvakuutus, vanhin yksityisenä asioimisena harjoitettu vakuutustoimi, kehittyi luonnollisesti siitä kun kauppa ja merenkulku tarvitsi turvaa niiltä vaurioilta, jotka uhkaavat liikemiesten omaisuutta tavaroita lähetettäessä. Ne avarat alat, joille maailmankauppa levisi keskiajan lopulla, vaikuttivat että jo silloin pantiin alkuun merivakuutus, jota 15:nneen ja 16:nneen vuosisadan kuluessa suuret merenkulkija-kansat, portugalilaiset, alamaalaiset ja myöhemmin englantilaiset, kehittivät yhä edelleen ja joka pian sai kansainvälisen merkityksen ja laajuuden. Saksaan toivat hansakaupungit tiedon tästä liikkeestä. Näiden kaupunkien yhteys Skandinavian kanssa näyttää täälläkin saattaneen alkuun järjestetyn merivakuutuksen, vaikka sitä vielä 18:nnelle vuosisadalle saakka välittivät ulkomaiset vakuuttajat. Ruotsissa, jonka maan kauppiaat olivat aikaisemmin turvautuneet Amsterdamin vakuutuskonttooriin, perustettiin vuotuisten, melkoisiin määriin nousevien vakuutusmaksujen pysyttämiseksi maassa vuonna 1739 merivakuutusyrittäjä osakkeille, joka yhtiö sai yksinoikeudekseen vakuutusliikkeen harjoittamisen valtakunnassa ja siihen kuuluvissa alusmaissa. Tämä yksinoikeus lakkautettiin jo v. 1766, jolloin myönnettiin oikeus perustaa muitakin merivakuutuskomppanioja; mutta tuolle yhtiölle ei kuitenkaan ilmestynyt ketään kotimaista kilpailijaa ennenkuin tämän vuosisadan ensimmäisen kymmenluvun jälkeen, jolloin alkoi ilmestyä yksi ja toinen vastuunyhdytyteen perustuva yhtiö. Tuo vanhin yhtiö oli olemassa vuoteen 1865, jolloin se hajoitettiin. Suomen merivakuutusolot kehittivät vanhempina aikoina samalla tavalla kuin Ruotsinkin, jonka maan vakuutuskonttoorit palvelivat myöskin suomalaisia liikemiehiä, vaikka tosin on luultavaa että ulkomaisetkin laitokset vakuuttivat suomalaisia laivoja. Mikäli tavaroita vakuutettiin, lienevät sen melkein yksinomaan toimittaneet ulkomaiset vakuuttajat. Ensimmäinen askel suomalaiseen merivakuutusliikkeeseen päin oli *Suomen merivakuutusyhdistyksen* perustaminen Turkuun v. 1850. Tämä yhtiö on rakennettu vastuunyhdytyden pohjalle ja ottaa vakuuttaakseen kaikkia sekä purje- että höyrylaivoja kuin myös niiden osia, kun vaan laivat ovat vähintään 75 rekisteritonin vetoisia ja suomalaisten varustajain omia sekä rakenteensa puolesta täyttävät eräät vaatimukset; kuitenkin ovat vakuutussummat rajoitetut määrätyn osaksi yhtiön koko vastuusummaa. Yhtiö, joka toimii 3-vuotisin valtuuskausi-jaksoin, päätti heinäk. 31 p:nä 1892 neljännen toista valtuuskautensa, ja oli sen koko vastuusumma 6,598,772 mk. jaettuna 124 laivaa kohden. Mainittuna valtuuskautena korvatut merivahingot olivat 1,199,402 mk. — Vuonna 1860

perustettiin *Toinen Suomen merivakuutusyhdistys*, sekin rakennettu vastuunyhteyden ja pääasiallisesti samojen perusaatteiden pohjalle kuin vanhempikin yhtiö; kuitenkin on sen vakuutustoimi sen puolesta laajempi, että se vakuuttaa eräissä tapauksissa myöskin lastin ja turvaa rahtisumman menettämiseltä merivahingon kohdatessa. — Näiden vieläkin olemassa olevien laitoksien lisäksi on aika ajoin muodostettu pienempiä keskinäisiä vakuutusyhtiöitä kaskovakuutuksien antamista varten suomalaisista laivoista ja laivanosista. Onko semmoisia nykyään toimessa maassamme; sitä en ole voinut saada selville. — Ainoa suomalainen osakeyhtiö merivakuutuksen alalla on yhtiö *Triton*, jonka pääkonttori on Turussa; tämän yhtiön säännöt vahvistettiin jouluk. 12 p:nä 1889.

Kulkuneuvojen kehittyminen 19:nnellä vuosisadalla höyryn jouduttua liikevoimaksi ja siitä johtunut suurempi tavaraliike sisävesillä, virroilla ja maalla on vanhempaan merivakuutukseen liittänyt lavean kuljetusvakuutuksen turvaamaan kaikilta niiltä vaaroilta, jotka lähetettäessä uhkaavat tavaroita ja omaisuutta joko matkalla, uudestaan lastauksissa tai varastoissa tokissa tai laitureilla. Luonnollista on että tätä liikettä harjoitetaan merivakuutuksen rinnalla ja että se yhdessä merivakuutuksen kanssa on yleisten kuljetusvakuutusosakeyhtiöiden toiminta-alana. Eräänä kuljetusvakuutuksen lajina on mainittava myöskin ne arvolähetysten vakuutukset, joita järjestetyt postiliikkeet antavat, sekä se vastuu, johon useimmat rautatienhallinnot sitoutuvat matkakapineiden hukkumiseen nähden. Näitä vakuutuslajeja ovat ruvenneet harjoittamaan myöskin yksityiset yhtiöt, edellistä arvoainevakuutuksen muodossa ja jälkimäistä siten että rautatienhallinnot sopivat vakuutusyhtiöiden kanssa yleisestä jälleenvakuutuksesta mainittujen vahinkojen korvaamiseksi.

Suomessa ei tavarain vakuuttaminen kuljetettaessa omassa maassa ole sanottavaan valtaan päässyt, vaikka se olisi kyllä ollut liikemiehille mahdollista aina niistä ajoista saakka kun ulkomaiset kuljetusvakuutuslaitokset perustivat tänne vakinaisia asioimistoja. Niiden liike onkin sentähden suurimmaksi osaksi ollut merivakuutusta, joka, sisältäen myöskin tavarain vakuutuksen maamatkalla satamasta varastopaikkaan, on saavuttanut melkoisen laajuuden. Huomattavana ja laatuansa kentiesi ainoana tapauksena vakuutustoimen historiassa mainittakoon tässä suomalaisen vakuutuksen alalta, että viimeksikuluneen ankaran talven aikana ottivat täällä toimivat kuljetusvakuutusyhtiöt vakuuttaakseen tavaroita niitä kuljetettaessa jätse Kurkun poikki. — Niitä numeroita, jotka saadaan suomalaisesta kuljetusvakuutusliikkeestä, ei kuitenkaan käy pitäminen Suomen ja ulkomaiden välillä tapahtuneen tavaravaihdon osoittajina, koskapa maahan tuotaessa lasti on tavallisesti vakuutettu lähettäjän ja maasta vietäessä vastaanottajan toimesta, jotenka vakuutusmaksu suoritetaan muutamilta tavaranalajeilta kokonaan ja useimilta suureksi osaksi suorastaan ulkomaisille vakuuttajille.

Ajasta milloin ulkomaiset kuljetusvakuutusyhtiöt alkoivat toimensa maassamme ei ole saatavissa tarkkoja tietoja. Niiden venäläisiä ja ulkomaisia vakuutus-

laitoksia koskevien tietojen mukaan, jotka Keisarillinen Senaatti v. 1889 vaati, oli se tapahtunut vasta 1870-luvulla, mitä tulee noiden tietojen kokoamisen aikana täällä toimineihin yhtiöihin. Aikaisemmin lienee kuitenkin ollut täällä asioimistoja, vaikka ne on sittemmin lakkautettu. Erään ilmoituksen mukaan alkoi ainakin venäläinen yhtiö *Nadeshda* jo v:sta 1848 Suomessa toimensa, joka käsitti myöskin Venäjän valtakunnan rajojen sisällä kuljetettujen tavarain vakuuttamisen. — Yhtä epävarmaa on kuljetusvakuutuksen laveus niin hyvin vastuusumman kuin vakuutusmaksujen ja korvattujen vahinkojen puolesta. Vielä vähemmin voidaan jakautumista kasko- ja tavaravakuutuksien edes lähennellenkään arvata.

Seuraavalla sivulla olevassa taulussa luetellaan ne ulkomaiset kuljetusvakuutusyhtiöt, jotka, sittenkun armollinen julistus kesäk. 11 p:ltä 1891 niistä ehdoista, joilla ulkomaiset vakuutuslaitokset harjoittakoot Suomessa vakuutusliikettä, kävi noudatettavaksi, ovat hakeneet ja saaneet luvan pitää maassamme asioimistoja. Eri sarakkeissa mainitaan toimintaluvan antopäivä, pääasioitsijan nimi ja asuinpaikka sekä päivä, jolloin asioitsijan valtuuskirja julaistiin virallisissa sanomalehdissä. Kaikki taulussa mainitut laitokset ovat osakeyhtiöitä.

Näiden laitoksien toimista Suomessa vuonna 1892 on erinäisiä tietoja taulussa 21, jossa mainitaan vakuutusmaksutulot, vahingonkorvaukset sekä kulut suomalaisista asioimistoista. Seikkaperäistä selvitystä västuun lajeista on ollut mahdotonta antaa, minkä vuoksi kasko- ja kargo-sopimuksiin perustuvia vastuita ei myöskään ole voitu toisistaan erottaa.

Laitosten koko liikkeestä on tietoja tauluissa 18—20, joista ensimmäinen sisältää selvityksen niiden erikoisreserveistä. Nämä ovat *vakuutusmaksureservi* ja *vahinkoreservi*, joilla on pääasiallisesti sama tarkoitus kuin samannimisillä rahastoilla tapaturma- ja palovakuutuksessa (vrt. siv. 45). Niinpä siirretään tässäkin määrätyn ajaksi tehdyistä vakuutussopimuksista saatujen vakuutusmaksujen juokseva, kulumatta olevaan vakuutusaikaan suhtautuva (pro rata parte temporis) ylijäämä seuraavan vuoden vakuutusmaksureserviin. Tämä siirto tapahtuu tavallisesti vuoden lopussa. Niitä vakuutusmaksuja, jotka ovat saadut matkavakuutuksista ja jotka eivät siis ole luetut edeltäpäin määrätyltä ajalta, ei voida jakaa ajan mukaan (pro rata); vaan siirretään tavallisesti tilinpäätöksen päivänä vielä päättymättömistä vakuutuksista saadut maksut kokonaan reserviin. Tämän teoreettisesti oikean järjestelmän sijasta ovat kuitenkin muutamat yhtiöt ruvenneet käytännössä noudattamaan toisia yksinkertaisempia menettelytapoja; toiset panevat reserviin kerrallaan (en bloc) määrätyn prosentin vuoden koko vakuutusmaksutuloista, toiset siirtävät koko ylijäämän vuoden liikkeestä vakuutusmaksureserviin, jolloin osakkaille jaettavaksi jääpi loppuneen vuoden reservin jäännös. Ne periaatteet, joita tässä kerto-

Kuljetusvakuutusosakeyhtiöt Suomessa.

Laitos.	Perustamisvuosi.	Antaa vakuutuksia Suomessa alkaen vuodesta	Pääasioimisto.	Lupa myönnetty.	Pääasioitsijan valtuuskirja julkaistu.
Suomalainen yhtiö.					
Triton, Turku	1889	1890	Pääkonttoori, Turku.	18 $\frac{1}{4}$ ² 89	—
Ruotsalaisia yhtiöitä.					
Gauthiod, Göteborg	1863	1872	Firma Waldemar Schauman, Ni- kolainkaupunki.	18 $\frac{2}{3}$ ⁴ 92	18 $\frac{5}{6}$ ⁵ 92
Stockholms sjöförsäkringsaktie- bolag, Tukholma	1867	1869?	Herra C. A. Sundahl, Turku.	18 $\frac{1}{3}$ ¹ 92	18 $\frac{4}{4}$ 92
Ägir, Tukholma	1872	1873	" Victor Ek, Helsinki.	18 $\frac{3}{2}$ ³ 91	18 $\frac{1}{1}$ ¹ 92
Vega, Tukholma	1882	1887	" Tr. Seth, Turku.	18 $\frac{3}{1}$ ³ 91	18 $\frac{1}{1}$ ¹ 92
Saksalaisia yhtiöitä.					
Preussische National-Versiche- rungs Gesellschaft, Stettin	1845	1891	" F. H. Paersch, Helsinki.	18 $\frac{1}{2}$ ⁷ 91	18 $\frac{3}{2}$ ³ 92
Victoria, Berlin	1853	1881	" K. W. Saurén, "	18 $\frac{4}{4}$ 92	18 $\frac{6}{6}$ ⁶ 92
Norddeutsche Versicherungs- Gesellschaft, Hamburg	1857	?	" E. Tollander, "	18 $\frac{2}{6}$ ⁰ 92	18 $\frac{2}{2}$ ⁴ 92
Allgemeine Versicherungs-Ge- sellschaft für See-, Fluss- und Landtransport, Dresden	1861	?	" H. Kröger, " " Oskar Klingström "	18 $\frac{2}{5}$ ⁰ 92	18 $\frac{6}{3}$ ⁶ 92
Deutsche Transport-Versiche- rungs Gesellschaft, Berlin	1871	1877	Firma Starck & Bähr, Turku. " Lars Krogius & Co, Helsinki.	18 $\frac{1}{2}$ ⁷ 91	18 $\frac{1}{1}$ ¹ 92 — 18 $\frac{2}{3}$ ⁹ 93
Mannheimer Versicherungs Ge- sellschaft, Mannheim	1879	1885	" M. E. Fazer & Co, "	18 $\frac{2}{5}$ ⁰ 92	18 $\frac{2}{6}$ ⁹ 92
Schweitsiläinen yhtiö.					
Eidgenössische Transport Ver- sicherungs-Gesellschaft, Zü- rich	1891	1886?	" C. Lindvall, Wiipuri.	18 $\frac{2}{5}$ ⁰ 92	18 $\frac{7}{5}$ ⁷ 92

muksessa esiintyvät yhtiöt siinä kohdin noudattavat, mainitaan taulussa 18, joka sen ohessa osoittaa kuinka vuodeksi 1892 eroitetut reservit ovat riittäneet. Valittavasti eivät saapuneet, sanottua vuotta koskevat tiedot ole kaikin puolin täydellisiä. — Taulu 19 sisältää voitto- ja tappiolaskut vuodelta 1892 ynnä selvityksen vuosivoiton käyttämisestä. Siihen nähden, että muutamissa laitoksissa osakkaiden osinko on varsin suuri, huomautettakoon ett'ei se yksinomaisesti johdu liikkeen tuottamasta kohtuuttoman suuresta voitosta, vaan kokoontuneiden pääomareservien ja vaakuutusmaksuvarojen koroista. — Taulu 20 vihdoin on omistettu tilinasemille (bilansseille) jouluk. 31 p:ltä 1892.

V. Lasivakuutus.

Tämä vakuutuksenhaara on kokonaan uusimman ajan luoma. Uudenaikainen suurkaupunki-rakennustaide on ruvennut yhä enemmän käyttämään lasia rakennusaineena ja siten tuottanut talonomistajille tai heidän vuokralaisillensa vaaroja, jotka olivat tuntemattomia vanhempien aikojen vankempaa rakennustapaa käytäessä. Ylellisesti sisustettujen myymälöiden ja makasiinien suuret näyttelyikkunat särkyvät helposti joko niitä pidellessä ja puhdistettaessa tai luonnonvoimain vaikutuksesta, niinkuin rakeista, myrskyistä ja ilmanlämmön vaihdoksista, sekä ovat kovin vietteleviä vallattomuuden harjoittajille. Nämä seikat ovat vähitellen saataneet ottamaan ne vakuutuksen esineiksi, ja sen tarjoamassa suojassa on niiden käytäntö yhä lisääntynyt. Ensimmäinen laitos, joka otti tällaisia vastuita, oli eräs vuonna 1829 perustettu ranskalainen yhtiö. Vähitellen lisääntyi semmoisten laitosten luku, niin että 1860-luvulla oli niitä jo koko joukko eri maissa. Samaan aikaan laajeni niiden toiminta-ala siten, että tariffeihin ruvettiin panemaan näyttelyikkunain ohessa myöskin julkisten ja yksityisten rakennuksien peiliä sekä eräissä tapauksissa lasiruunuja ja muita lasitavaroita. Vakuutusmaksut ovat luonnollisesti aikain kuluessa vaihdelleet kunnes on voitu säätää kokemukseen perustuvat maksut. Ne lasketaan nykyään yhdeksi tai puoleksitoista taikka suuremmaksikin prosentiksi vakuutettujen esineiden arvosta vuodelta, aina sen mukaan mimmoinen on esineiden asema ja sen huoneen laatu, johon ne kuuluvat, peitetäänkö ne yöksi j. n. e. Vastuunalaisuus ei tietysti ulotu semmoisiin vahinkoihin, jotka johtuvat kapinoista ja maanjäristyksistä tai vakuutuksenottajan törkeästä huolimattomuudesta.

Lasivakuutuksen, joka on luonteensa puolesta lähellä palovakuutusta, ovat useat palovakuutuslaitokset ottaneet erikoisalakseen, jotenka tämä uusi liikkeenhaara on saanut heti nauttia niitä etuja, joita lavealle ulottuva asioitsijatoimi tuottaa. Mutta myöskin puhtaita lasivakuutuslaitoksia on perustettu ja ovat ne menestyksellä toimineet, huolimatta siitä että kulut ovat suuret semmoisesta liikkeestä, jossa on suuri luku pieniä vakuutuksia ja vähäiset vakuutusmaksut kustakin vakuutusopimuksesta.

Jokaisen vakuutuslajin elinehtona on se, että vastuu jakautuu lavealle maanalle, koska siten vältetään vahingonkorvauksien satunnaiset paikalliset kokoumiset. Tämä on etenkin tärkeä lasivakuutuksen alalla sen vuoksi että kussakin eri paikkakunnassa vakuutetut esineet ovat tavallisesti rajoitetulla ja vahingollisille vaikutuksille suuressa määrässä alttiilla alueella, nimittäin suurien kaupunkien

vilkasliikkeisimpien katujen ja torien varsilla. Huomioon ovat otettavat myöskin ne tuntuvat, vaikka tosin laveutensa puolesta rajoitetut hävitykset, joita rakeet ja myrskyt saattavat aikaan. Huolimatta niistä vähäisistä liikesummista, jotka lasivakuutusyrittäjistä ovat odotettavissa, ovat nämä laitokset sentähden kaikkialla koettaneet saada toimialaa myöskin kotimaan rajain ulkopuolella. Paremminkin tuon pyrkimyksen ilmauksena kuin olojen suorastaan synnyttämänä tarpeena esiintyy tämä vakuutuslaji Suomessa, vaikka tosin viimeaikoina yhä lisääntyvä ylellisyys rakennusyrittäjissä on puolestaan melkoisessa määrässä valmistanut alaa sille.

Ensimmäinen laitos, joka Suomessa antoi lasivakuutuksia, oli *Frankfurter Transport-, Unfall- und Glas-Versicherungs Actien Gesellschaft*, joka jo 1880-luvulla avasi asioimiston Helsingissä. Tämä liike keskeytyi kuitenkin jonkun ajan kuluttua, mutta on yhtiö ryhtynyt siihen uudestaan 1893 vuoden alusta. Vuonna 1887 asetti *Schlesische Feuer Versicherungs Gesellschaft* Suomeen asioimiston lasivakuutusta varten ja on sitten säännöllisesti jatkanut tšekäläistä liikettään. Näistä molemmista laitoksista, jotka kumpikin ovat osakeyhtiöitä, annetaan seuraavassa taulussa tietoja mitä tulee niiden pääasioimistoihin ja aikaan milloin nämä asetettiin maahan.

Laitoksia.	Perustamisvuosi.	Antaa vakuut. Suomessa alkaen v. 1887	Pääasioimisto.	Lupa myönnetty.	Pääasioimiston valtakirja julkaistu.
Saksalaisia yhtiöitä.					
Schlesische Feuer Versicherungs Gesellschaft, Breslau	1848	1887	Herra K. F. Winter, Helsinki.	18 $\frac{7}{8}$ 92	18 $\frac{15}{8}$ 92
Frankfurter Transport-, Unfall- u. Glas-Versicherungs Gesellschaft	1870	1880?	„ C. F. Carlander „	18 $\frac{21}{11}$ 92	—

Lasivakuutuksen laajuus Suomessa vuonna 1892 käy ilmi alempana olevista numeroista, jotka on antanut ainoa sanottuna vuonna tällä alalla työskennellyt yhtiö, Schlesische Feuer Versicherungs Gesellschaft.

Vastuusumma jouluk. 31 p:nä 1891	Smk. 94,359: —
„ „ „ „ 1892	„ 105,101: —
Vakuutusmaksutuloja v. 1892	„ 1,742: 35
Selvitettyjä vahinkoja v. 1892	„ 484: —
Kuluja v. 1892	„ 348: 31

Tämän yhtiön liikkeestä yleensä annetaan tarkempia tietoja taulussa 22.

VI. Jälkikatsaus.

Siitä selvityksestä, joka edellä on annettu vakuutustoiminnan alkamisesta, kehittämisestä ja nykyisestä tilasta Suomessa, näkyy:

1:ksi) että vakuutusliikkeen herättämisessä maassamme on melkoisessa määrässä ollut osallisena ulkomainen yrittelijäisyys ja että sitä useimmilla aloilla vielä suurimmaksi tai melkoiseksi osaksi ylläpitävät ulkomaiset asioimistot;

2:ksi) että, paitsi eräitä vanhempia vastuunyhteyden pohjalle rakennettuja laitoksia, on vihdoin perustettu yksityisiä vakuutusyhtiöitä, jotka ovat saavuttaneet luottamusta ja kasvavalla menestyksellä ryhtyneet kilvoitteluun ulkomaisten kilpailijansa kanssa; sekä

3:ksi) että yleensä vakuutusosakeyhtiöt ovat osoittaneet voivansa pysyä pystyssä ja vaurastua keskinäisten yhtiöiden rinnalla niillä aloilla, joilla semmoisia on ollut.

Kotimaisen ja ulkomaisen vakuutusliikkeen välinen suhde Suomessa näkyy selvimmin verrattaessa niitä vakuutusmaksumääriä, jotka vuosittain suoritetaan näihin kahteen ryhmään kuuluville laitoksille. Tässä kertomuksessa käsiteltyjen kotimaisien osakeyhtiöiden ja ulkomaisien vakuutuslaitoksien liikkeestä saadaan sitä varten seuraavat luvut:

Vakuutuslaji.	Vakuutusmaksuja saaneet			
	kotimaiset osakeyhtiöt.		ulkomaiset laitokset.	
	<i>Smk.</i>	<i>pä.</i>	<i>Smk.</i>	<i>pä.</i>
Henkivakuutus	1,990,868	40	1,229,419	30
Tapaturmavakuutus	128,628	87	49,733	85
Palovakuutus	704,339	89	1,239,149	43
Kuljetusvakuutus	245,081	79	327,673	10
Lasivakuutus	—	—	1,742	25
Summa	3,068,918	95	2,847,717	93

Tästä näkyy että koko 2,847,717 mk. 93 p:ää eli 48,1 % kaikista mainittuihin laitoksiin suoritetuista vakuutusmaksuista on mennyt ulkomaisten yritysten hyväksi. Tätä ulkomaille menevää summaa vastaan ei nykyään voida panna mitään sieltä kannettujen vakuutusmaksujen lähetystä, koska suomalaiset vakuutuslaitokset

eivät vielä sinä vuonna, jota tämä kertomus koskee, toimineet vieraisissa maissa. Kun jokainen suoritettu vakuutusmaksu vaatii vastineensa vakuutuksenantajan puolelta, on, ulkomaisten vakuutusasioimistojen välityksellä suoritettun asiointemisen oikein arvostelemiseksi, myöskin suoritettujen korvauksien arvo laskettava ja ylempänä mainitusta vakuutusmaksujen summasta vähennettävä. Ei myöskään sovi jättää huomaamatta asioimistoista suoritettuja tšekäläisen liikkeen vaikuttamia kuluja, jotka niinikään tekevät melkoisen osan saatuja vakuutusmaksuja ja jäävät maahan. Ylempänä olevien summittaisten lukujen rinnalle tulevat siis seuraavat numerot vuodelta 1892:

Vakuutuslaji.	Ulkomaiset laitokset maksoivat Suomessa			
	korvauksia.		kuluja.	
	<i>Smk.</i>	<i>pst.</i>	<i>Smk.</i>	<i>pst.</i>
Henkivakuutus	512,182	90	177,011	29
Tapaturmavakuutus	21,890	71	11,330	92
Palovakuutus	765,422	88	267,304	51
Kuljetusvakuutus	83,452	86	28,944	52
Lasivakuutus	484	—	348	31
Summa	1,383,433	35	484,939	55

Jos taulun loppusumma, joka, yhteensä 1,868,372 mk. 90 piä, jää maahan, vähennetään ulkomaisien laitoksien vakuutusmaksujen summasta 2,847,717 mk:sta 93 pstä, saadaan ulkomaisen vakuutusliikkeen maastamme vuonna 1892 viemän rahamäärän nettoarvoksi Smk. 979,345: 03. Tätä summaa ei kuitenkaan voi pitää puhtaana säästönä, koskapa vastaisten suorituksien varalle täytyy siirtää melkoisia määriä vakuutusmaksu-, korko- ja vahinkoreserveihin. Siis vasta sikäli kuin suomalaiset vakuutusvälipuheet luonnollisessa järjestyksessään purkuvat, saadaan ainehistoa ulkomaisen vakuutusliikkeen kansantaloudellisen arvon perinpohjaiseen arvostelemiseen. Mutta vaikka yhden ainoan vuoden tilastoa ei tähän nähden voikaan pitää pätevästä todistuksena, osoittaa se kuitenkin selvästi että maastamme mence vakuutusmaksuina melkoisia summia, jotka rajain takana pannaan kasvamaan korkoja. Kotimaisten vakuutuslaitosten tärkeys kansantaloudelle käy tästä täysin selväksi. Liian aikaista olisi kuitenkin johtaa tästä päätökseksi että estelevä järjestelmä olisi vakuutuksen alalla suotava ja oikeutettu sekä yksinoikeutus, monopoli, kotimaisen yritteliäisyyden eduksi suotuisampi kuin järjellinen ja asianmukaisen tarkastuksen alainen kilpailu. Vapaus tällä alalla tuottaa kaksi suurta etua: toiselta puolen ei vakuutusmaksuja voida koroittaa kohtuuttomiin, vaan täytyy ne päinvastoin alentaa vähimmiksi mahdollisiksi määriksi, jotenka vakuutuksen tuottama

turvallisuus voipi laveimmassa määrässä tuottaa kansakunnalle etua, ja toiselta puolen pakoittavat pienet vakuutusmaksut noudattamuan erinomaista säästäväisyyttä hallinnossa, jotenka brutto- ja nettovakuutusmaksujen eroitus vähenee ja vakuutusnottajain suoritettavat maksut lähenevät niitä vakuutusmaksuja, jotka tieteellisten laskujen mukaan vastaavat vakuutuksen tuottamaa vahingonvaaraa. Tässä vapaassa kilvoittelussa on kotimaisilla yhtiöillä monta etua puolellaan, ja odottaa sopii että ne käyvät suomalaisen vakuutustoimen etunenässä, joka on myöskin isänmaallisuuden kannalta toivottavaa ja suotavaa.

Toinen riitakysymys vakuutuksen alalla on se, ovatko *osakeyhtiöt* vaiko *vastuunyhityden pohjalle perustetut laitokset* paremmat. Edellisiä vastaan muistutetaan että, kun niiden tarkoituksena on voiton hankkiminen osakkailleensa, tämä voitto on otettava lukuun vakuutusnottajain suoritettavia vakuutusmaksuja määrätessä, jotenka vakuutusnottajain kuluja tarpeettomasti suurennetaan lisämaksulla, joka käytetään itse vakuutukselle vieraaseen tarkoitukseen. Vastuunyhityden eli keskinäisyyden periaatetta sitävastoin kohtaa se muistutus että, vaikka vakuutusmaksut useimmiten ovatkin vähäiset, ne eivät kuitenkaan ole suuruutensa puolesta ennakolta määrätty, vaan voidaan ne koroittaa arvaamattomiksi tai ainakin sangen rasittaviksi menoiksi, minkä vuoksi tämä vakuutuksenmuoto ei tarjoa erityisempiä etuja semmoisille asioimisyrityksille tai teollisuuslaitoksille, joissa on tarpeen varmastasi laskea tuotantokulut; sen lisäksi ovat keskinäisten yhtiöiden hoitokulut useinkin verrattain suuremmat kuin osakeyhtiöiden. Meillä ei tämä kysymys ole helposti nähtävistä syistä kääntänyt puoleensa erityisempää huomiota. *Henkivakuutuksen* alalla on se täällä, niinkuin kaikkialla muuallakin, kadottanut okansa sittekun osakeyhtiöt, joko sääntöjen määräysten perustuksella tai vapaaehtoisesti kilpailun vuoksi, ovat yleensä ruvenneet antamaan ainoastaan rajoitettuja osinkoja osakkeenomistajille. — *Palo- ja kuljetusvakuutukset*, joita ensin harjoittivat keskinäiset yhtiöt, eivät ole niissä rajoitetuissa muodoissa, joissa nuo yhtiöt ovat niitä antaneet, voineet tyydyttää kaupan ja teollisuuden vaihtelevaa ja kasvavaa vakuutusehtojen moninaisuuden tarvetta. Osakeyhtiöt ovat näillä aloilla olleet tarpeellisenä täydennyksenä ja ovat ne, kerran perustettuina, selvistä syistä tunkeutuneet niillekin aloille, joilla keskinäiset laitokset tarjoavat yleisölle palvelustaan. Näiden kahden periaatteen edullisuuden vertaamiseksi sopimuksien täyttämistä johtuvien kulujen ja varsinkin hoitokulujen puolesta ei toistaiseksi ole tarpeellista tilastollista pohjaa; tässä kertomuksessa olevasta ainehistosta näkyy kuitenkin selvästi että nuoremmat laitokset, osakeyhtiöt, ovat voimakkaasti varttuneet vanhempien kilpailijainsa rinnalla. — Yksinomaan osakeyhtiöiden harjoittamana on *tapaturmavakuutus* tullut ja levinnyt Suomeen. Päiväjärjestyksessä oleva kysymys pakollisen työntekijäin tapaturmavakuutuksen säätämisestä on kuitenkin johtanut mieliin valtionlaitoksen perustamisen sitä varten. Tämän ehdotuksen tukeeksi on muun muassa julkisuudessa lausuttu että valtionlaitos työntekijäin yhteisvakuutusta

varten tuottaisi teollisuudelle taloudellisia helpoituksia, koska vakuutuslaitoksen liikevoitto ei tulisi lisäämään vakuutusmaksuja. Lausumatta sen enempää tuosta ehdotuksesta, rohkenen minä, käyttäen tauluissa 11 ja 12 olevaa tilastoa, tehdä muutamia huomautuksia tapaturmavakuutuslaitoksien osakkailleen tuottamista voitoista. Jos jätetään lukuunottamatta ne yhtiöt, jotka harjoittavat muunkinlaista vakuutusliikettä, saadaan kolmen puhtaan tapaturmavakuutusyhtiön yhteiseksi osakepääomaksi 5,920,000 mk., jota 1,410,000 mk. on rahana maksettu. (Rahalajeja muuntaessa on tässä niinkuin jalempänäkin 1 kr. = 1,40 mk. ja 1 fr. = 1 mk.) Osakkaille jaettu voitto oli vuonna 1892 120,600 mk., eli siis 2,04 % vaaranalaisesta pääomasta sekä 8,55 % maksetusta pääomasta. Sen arvostelemiseksi, minkä verran tätä voittoa on otettu vuoden vakuutusmaksuista, on tehtävä seuraava lasku. Paitsi osakepääomaa oli noilla yhtiöillä pääoma- ja vakuutusmaksureservejä yhteensä 406,181 mk. Jos oletetaan että näistä osakkeenomistajain pääomareserveistä (joiden joukkoon ei tietysti sovi lukea teknillisiä vakuutusmaksu-, korko- ja vahinkoreservejä) saadaan ainoastaan 4 %:n korko, saadaan niiden summasta (1,410,000 + 406,181 = 1,816,181 mk:sta) vuosikorkoa 72,647 mk. Kun tämä vähennetään osakkaille jaettujen osinkojen summasta, jääpi suorastaan vakuutusmaksuista otetuksi liikkeen nettovoitoksi 47,953 mk., joka määrä on vuoden koko vakuutusmaksutuloista 5,783,993 mk:sta ainoastaan 0,83 %! Kun vielä on tunnettua ja myöskin taulusta 9 käy ilmiin, että työntekijäin yhteisvakuutukset eivät tuota tapaturmavakuutusyhtiöille voittoa samassa määrässä kuin yksityiset vakuutukset, on selvää että luuloteltu liikevoitto varsin vähän rasittaa puheina olevien suojelusvakuutuksien vaatimia vakuutusmaksuja. Kotimaassa saatu kokemus tarjoo vielä sattuvan esimerkin siitä kuinka vähän tuottava tapaturmavakuutus on semmoisen liikkeen harjoittajalle. Suomalaisen yhtiön Patrian osakkaat eivät saaneet yhtiön kahtena ensimmäisenä toimintavuonna 1887—1889 mitään osinkoa hyvitykseksi siitä vahingonvaarasta, joka heitä uhkasi sekä maksamaansa pääomaan että takaussummaan nähden; vuodelta 1890 jaettiin 5 %, vuodelta 1891 6 % ja vuodelta 1892 ainoastaan 4 % todellisesti maksetusta pääomasta. Kaikki jaetut osingot ja yhtiön viitena toimintavuotena kokoontunut pääomareservi 16,332 mk. tekevät keskimäärin kutakin vuotta kohden 4,63 % maksetusta pääomasta. Se arvelu että yhtiö saa ylimääräistä voittoa siitä vahingonvaarasta, jonka alaiseksi se on antautunut, ei siis ensiinkään perustu oleviin oloihin.

Mielihyvällä on mainittava että vakuutusliike Suomessa on peräti harvoin antanut aihetta vaatimaan oikeustojen välitystä korvausvaatimusten selvittämisessä. Tässä kertomuksessa esitettyjen yhtiöiden toiminta-aloilla on vuonna 1892 ainoastaan kaksi oikeudenkäyntiä vakuutussopimuksien johdosta pantu vireille, nimittäin kaksi palovahinko-juttua, joissa vakuutuksenottajat ovat kantajina. Juttujen päättyminen on toistaiseksi erinäisten, niiden kanssa yhteydessä olevien ja kantajien syyksi

ajettua petollista menettelyä koskevien asiain ratkaisemisen varassa. — Entiseltään oli vuodeksi 1892 jäänyt kaksi aikaisemmin vireille pantua korvausjuttua, jotka myöskin koskivat palovahinkoja ja päättyivät lopullisesti vakuutuksenottajain eduksi. — Useimmissa tapauksissa on siis selvitykset suoritettut vapaaehtoisella suostumuksella vakuutuksenantajien ja vakutuksenottajien kesken.

Samalla kun minä annan ylempänä olevan alamaisen kertomukseni vakuutusoloista Suomessa vuonna 1892, saan minä alamaisinmasti ilmoittaa:

1:ksi) että minä kotimaisten henkivakuutusosakeyhtiöiden *Kalevan* ja *Suomen* sekä palovakuutusosakeyhtiöiden *Fennian* ja *Pohjolan* julkisena asiamiehenä, johtosääntöni mukaisesti, olen niinhyvin ollut saapuvilla ja osallisena sanottujen yhtiöiden toiminnasta vuonna 1892 annettujen vuositilien tarkastuksessa sekä niiden vakuuksien tarkastelussa, joita laitoksien pääomansijoitukset tarjoavat, tutkien siinä vuosimaksureservien laskemisen tieteellisiä perustuksia ja niiden toteuttamista käytännössä, kuinmyös ollut läsnä niissä vuosikokouksissa, joihin mainittujen yhtiöiden osakkaat ovat kutsutut saamaan tietoa 1892 vuoden toiminnan tuloksista ja käyttelemään niitä asioita, joihin nämä tai muut laitoksia koskevat seikat ovat saattaneet aihetta antaa; siinä ei minulla ole ollut syytä tehdä mitään muistutusta eikä ryhtyä muihinkaan toimenpiteisiin;

2:ksi) että ulkomaiset laitokset, jotka laillisella oikeudella harjoittavat vakuutusliikettä Suomessa, ovat noudattaneet niille laissa ja luvanantoresolutsiooneissa annettuja määräyksiä kuinmyös muutoin seuranneet niitä ohjeita, joita minä olen viran puolesta antanut;

3:ksi) että, kuten tilastollisissa tauluissa henkivakuutuslaitosten toiminnasta vuonna 1892 mainitaan, englantilaisen henkivakuutusosakeyhtiön *Starin* vuosi-ilmoitus on myöhästynyt, niin ett'ei sitä ole voitu tauluja painatettaessa käyttää, mutta että tuo vuosi-ilmoitus, joka sittemmin on saapunut, ei anna aihetta mihinkään muistutukseen yhtiön vakavaraisuuden tai muutoin toiminnan puolesta;

4:ksi) että minä niiden valitusten johdosta, joita yksityiset vakuutuksenottajat ovat minulle tehneet laitoksen menettelystä sattuneissa tapauksissa, olen koettanut saada sen selon ja ne selitykset, joihin valitukset ovat antaneet aihetta; sekä

5:ksi) että minä, Keisarillisen Senaatin Kauppa- ja Teollisuustoimituskunnan minulle antaman määräyksen mukaan, olen ollut saapuvilla ja osallisena toukokuun 10:stä 15:teen päin 1893 tarkastettaessa *Suomen kaupunkien yleisen paloapuyhtiön* hoitoa sen yhdeksäntenäkuudetta tilivuonna, joka käsitti ajan tammikuun 1 päivästä joulukuun 31 päivään 1892, sekä että siinä kävi selville että yhtiön asioita oli hoidettu voimassa olevan ohjesäännön mukaisesti kuinmyös että sen pääomansijoitukset tarjoavat asianmukaisen vakuuden.

Helsingissä, marraskuun 6 päivänä 1893.

AUGUST RAMSAY.

Résumé.

Introduction.

C'est en pleine liberté, sans aucun concours de la part des pouvoirs législatifs, que les sociétés d'assurances se sont formées et ont pris leurs premiers développements en Finlande. Jusqu'à l'heure actuelle, on n'a créé aucune loi générale sur la constitution de ces sociétés ni sur leur fonctionnement; et, dans l'ordonnance impériale de 1879 sur les professions, il est dit expressément que ses décisions sur le commerce et les autres professions ne sont point applicables aux compagnies d'assurances. Les statuts des associations finlandaises ont été soumis, il est vrai, au Sénat Impérial de Finlande, à mesure qu'elles ont pris naissance; l'on a donné alors les garanties qui ont semblé nécessaires tant aux droits des assurés qu'à l'utilité du fonctionnement de chaque entreprise; et des délégués publics ont été nommés pour surveiller les transactions des sociétés fondées dans le pays. Mais, d'autre part, les compagnies étrangères ont continué leurs opérations sans aucun contrôle de la part de l'État.

Quoique jusqu'à présent ce mode de fonctionnement n'ait provoqué aucune complication sérieuse, ni donné lieu à des abus systématiques, il semble que les mêmes raisons qui réclament la surveillance de l'autorité pour les sociétés finlandaises la demanderaient aussi pour les associations étrangères. Il serait à désirer que l'assuré fût mis à l'abri, dans la mesure du possible, contre des entreprises sans solidité. Dans tous les cas, il faudrait lui fournir l'occasion de se mettre au courant des affaires de la société et de la manière dont elle est régie.

L'importance de ces observations augmente continuellement, parce que l'assurance gagne sans cesse plus de terrain parmi les classes laborieuses. De telles circonstances ouvrent en effet à l'initiative privée des champs de plus en plus vastes, et présentent en même temps des possibilités de mécontentement de plus en plus nombreuses aux assurés, dont les espérances pourraient se trouver déçues. Il pourrait en résulter une stagnation, une rétrogradation même, dans le dévelop-

pement normal des affaires d'assurances, et un péril pour l'intérêt économique qui réside dans la prévoyance des citoyens.

Ces considérations ont attiré l'attention du gouvernement, et provoqué des mesures dans le sens indiqué plus haut. Le 11 juin 1891 fut promulguée une ordonnance impériale sur les conditions dans lesquelles les sociétés étrangères peuvent opérer en Finlande. L'ordonnance exige d'abord la constatation de l'établissement légal de la compagnie dans le pays où elle s'est fondée. De plus, l'association doit montrer qu'elle a donné pendant cinq ans au moins et qu'elle donne encore dans son pays la même espèce d'assurances qu'elle entend émettre en Finlande. Il faut enfin qu'elle prenne l'engagement de se soumettre aux lois et aux tribunaux finlandais dans tout ce qui concerne ses opérations en Finlande. Il dépend alors du Sénat Impérial d'accorder ou non l'autorisation demandée, selon le résultat de l'enquête qu'il entreprend sur chaque cas particulier. Des circonstances pourraient en effet se présenter, soit dans l'organisation de la compagnie, soit dans la nature de ses affaires etc., qui provoqueraient un refus, quand même les conditions ci-dessus mentionnées se trouveraient satisfaites. — L'ordonnance renferme aussi des points concernant la publication de relations périodiques sur l'état de la société, et l'établissement d'un délégué public, chargé de contrôler aussi bien l'exactitude desdites relations que les affaires de l'association dans le pays.

Ces décisions entrèrent en vigueur le 1er janvier 1892; et l'on nomma à ce moment un délégué qui fut chargé de l'inspection de toutes les sociétés d'assurances, aussi bien finlandaises qu'étrangères.

L'on a voulu jeter ainsi les fondements d'une inspection unique, contrôlant toutes les sociétés d'assurances qui fonctionnent dans le pays. Mais le but n'est pas encore atteint, grâce à des circonstances dont il est facile de se rendre compte. En effet, les assurances ne se délivrent pas uniquement par les compagnies par actions mais encore par de nombreuses sociétés mutuelles fondées en Finlande. Or, il est impossible de réunir les résultats de toutes ces sociétés dans un ouvrage de statistique, car ils n'ont été publiés que pour un petit nombre d'entre elles; et ils ne sont d'ailleurs l'objet d'aucun contrôle public. D'ailleurs, beaucoup de compagnies russes exercent l'assurance en Finlande, et leurs résultats ont été impossibles à donner ici, parce que le § 12 de l'ordonnance du 11 juin 1891 stipule que les décisions qu'elle renferme ne se rapportent pas aux sociétés russes. — Il est à espérer, du reste, que cette lacune sera bientôt comblée, l'Expédition du Commerce et de l'Industrie du Sénat Impérial de Finlande ayant élaboré un

projet sur les conditions à accorder aux sociétés russes opérant en Finlande, et relatif au développement de cette publicité.

L'on voit que le champ embrassé par l'inspection des assurances s'est trouvé considérablement réduit par la force des choses. Son organisation intérieure, au contraire, n'a point été bien délimitée par des réglemens détaillés. L'instruction du délégué public, nommé pour les compagnies finlandaises, porte qu'il doit s'assurer que la gestion des affaires de la société a lieu conformément aux statuts approuvés par l'autorité. A cet effet, il a le droit d'assister aux séances des directions, et spécialement aux révisions annuelles ainsi qu'aux assemblées des sociétaires. Le contrôle du fonctionnement des sociétés étrangères est réglé par l'ordonnance du 11 juin 1891, dont le § 8 prescrit la nomination par le Sénat d'un délégué public, auquel les susdites sociétés doivent communiquer les comptes et documents nécessaires à la surveillance des relations publiées par les compagnies. Le délégué doit aussi être tenu au courant des procès intentés en Finlande contre les sociétés.

Les sociétés doivent, selon le § 5 de la même ordonnance, faire remettre par leur agent à l'Expédition du Commerce et de l'Industrie, au Sénat, des rapports annuels sur le genre, le nombre et le montant des assurances données en Finlande dans cours de l'année; le total des primes encaissées; celui des dédommagements payés; les frais déboursés pour les affaires conclues en Finlande, et enfin la somme totale dont chaque société doit répondre en Finlande, ainsi que le bénéfice ou la perte de l'année, et, pour les assurances sur la vie, la somme affectée au fonds d'assurances ou à la réserve mathématique.

Ces paragraphes indiquent cependant avec une clarté suffisante, malgré leur concision, la route à suivre dans l'inspection des assurances. Le but à atteindre est la publicité de l'état de l'assurance; il s'agit de répandre sur ces entreprises une lumière qui fasse prospérer tout ce qui est solide et vivace, mais qui tue ce qui est faible et mal régi. Partout où l'on a institué un contrôle sur les compagnies d'assurances, on s'est adressé tout d'abord à la publicité. L'expérience a prouvé que dans la mesure où l'on a répandu les connaissances sur les vrais principes de l'assurance, appuyées par une statistique bien ordonnée et conforme aux faits, les entreprises déloyales ont de plus en plus disparu. Il est évident que le public doit devenir, autant que possible, contrôleur lui-même des affaires qui s'appuient en définitive sur son propre argent. L'État n'exerce d'influence directe qu'au moment où une société nouvelle fait une demande de con-

cession. Dans la suite, il se borne à des mesures destinées à rendre publiques des données relatives aux divers établissements, excepté naturellement au cas où ces mêmes données appelleraient l'intervention du pouvoir dans les affaires de la compagnie. Une liberté ainsi entendue donne tous les avantages à une concurrence loyale et préserve le plus efficacement l'assurance contre les abus et les fausses routes.

Si donc il faut attacher une extrême importance à une publicité développée, celle-ci doit s'adresser avant tout à la grande foule des assurés. Il ne suffit pas de donner des nombres; il faut encore en faire saisir la valeur significative. Il s'agit de donner un matériel ordonné de façon à rendre possible une comparaison immédiate entre les diverses sociétés; de vulgariser, pour ainsi dire, l'état de toutes les affaires d'assurances.

Comme partout où les données statistiques fournissent le matériel, les chiffres d'une seule année ne donneraient ici aucun résultat définitif. Les diverses relations sur la marche de l'assurance dans le pays doivent donc être groupées et résumées de façon à donner une image claire et précise du développement du mouvement général et des opérations de chaque société en particulier. L'auteur du présent ouvrage s'est donc avant tout proposé d'élaborer un plan suivant lequel on publierait les données fournies par chaque compagnie.

Mais, avant d'effectuer ce travail, il fallait prendre connaissance de l'expérience acquise dans les pays où un contrôle analogue avait déjà été créé. Dans ce but, l'auteur entreprit un voyage, pendant les mois de juin et de juillet 1892. Le séjour le plus long eut lieu en Suisse, où l'auteur eut l'avantage de prendre part aux affaires courantes dans le Bureau fédéral des assurances, à Berne, et de se familiariser, sous une direction expérimentée, avec les détails de cette excellente institution. Ce bureau dispose, non seulement à cause de son organisation, mais encore grâce à son ancienneté, de documents plus concluants qu'aucun autre en Europe pour juger des but et des moyens. Le système qu'il appliquait est reconnu avantageux et bien délimité par les établissements contrôlés eux-mêmes, ainsi que l'auteur put le constater à plusieurs reprises; c'est aussi ce qui le décida à suivre la même voie pour la solution du problème qu'on lui proposait.

C'est après s'être ainsi préparé qu'il revint en Finlande, et qu'il y commença l'élaboration des projets de formulaires pour le rassemblement des données premières dont on devait bâtir le contrôle et la statistique sur l'assurance. Ces formulaires sont rédigés différemment pour les divers genres d'assurances: assu-

rances sur la vie, contre les accidents, contre l'incendie, contre les risques de transports, et enfin assurances contre le bris des glaces. Ils contiennent diverses questions, qui se divisent dans les groupes suivants:

a) questions générales sur le capital, la direction, l'organisation etc.

b) bénéfices et pertes; bilan de l'année;

c) questions relatives à l'organisation technique de l'assurance dans chaque société, surtout dans le but de saisir le principe mathématique dont on se sert pour calculer la réserve des primes et la relation de ce fonds au mode d'assurance et au paiement des primes.

d) questions sur les opérations des sociétés en Finlande, dans les limites données par le § 5 de l'ordonnance citée plus haut.

Ces formulaires ne purent être distribués qu'à la fin de 1892; ce qui eut pour conséquence l'impossibilité où se trouvèrent certaines compagnies de donner des chiffres complets relatifs à cette année. Il en est résulté des lacunes dans les tableaux statistiques.

Si les lacunes ne sont pas plus nombreuses ni plus importantes, ce fait semble prouver que le système de questions suivi pour les formulaires n'est pas étranger à une affaire d'assurances bien ordonnée, et que le contrôle qu'ils représentaient n'a pas été reçu avec défiance ni regardé comme une pédanterie inutile; et en effet, une société bien administrée n'ayant rien à dissimuler sur ses opérations, la publication de tous leurs détails ne peut que contribuer à sa prospérité.

I. Assurances sur la vie.

L'assurance n'a pénétré que lentement en Finlande. Tandis que le milieu du siècle dernier vit la constitution de sociétés anglaises, dont quelques-unes existent encore, dans des formes toutes modernes; tandis que des associations basées sur des principes mathématiques et techniques se fondèrent en nombre toujours croissant en France (1819), en Allemagne (1827), en Hollande (1829), en Russie (1835) etc., l'idée qu'elles représentaient resta encore longtemps étrangère aux entreprises finlandaises. Les sociétés étrangères ne semblent pas non plus avoir trouvé, dans la Finlande de cette époque, un champ propice à leurs opérations. Elles n'y avaient point d'agences fixes; les assurances avaient lieu par des intermédiaires occasionnels, intéressés pour l'idée, ou par des agents voyageurs qui visitaient le pays de temps à autre. Une partie importante des assurances avaient aussi été conclue au moyen de relations nouées, pendant des voyages des assurés finlandais à l'étranger, avec les sociétés du continent et surtout avec les compagnies anglaises. L'on ignore à quel moment les premières assurances furent faites dans le pays; mais il semble que l'on puisse indiquer le mouvement commencé en 1834 par la Deutsche Lebensversicherungs-Gesellschaft in Lübeck (fondée en 1828) comme le premier germe d'une action régulière dans ce sens. Ces relations continuèrent, quoique souvent sans la conclusion d'engagements nouveaux. Pendant l'année indiquée, si l'on en croit certaines données, la somme des assurances monta jusqu'à 2,500 marcs courants de Lübeck (= 3,875 francs). Il est encore plus difficile de fixer la somme totale des assurances à un moment donné de cette époque; pourtant, il est rendu probable par toutes les données qu'elle n'avait pas atteint son deuxième million en 1850, quoiqu'elle eût dépassé le premier. Les assurés appartenaient d'ailleurs presque tous aux classes supérieures de la société, et les capitaux étaient par conséquent élevés; l'on voit donc que les assurances devaient être peu nombreuses, et que l'intérêt pour les idées qu'elles représentaient était peu répandu. S'assurer, c'était à cette époque un acte grave et solennel. D'ailleurs, c'était aussi une manifestation d'opinions économiques trop libres et

trop modernes pour que le grand nombre se risquât à une entreprise aussi hardie. Une littérature populaire sur l'assurance n'existait pas encore; pour l'étudier, il fallait avoir recours à des ouvrages d'un caractère mathématique et économiste. Les prospectus ne faisaient pas, comme aujourd'hui, le tour du pays avec les inspecteurs et les agents voyageurs; et d'ailleurs, ils auraient certainement trouvé un accueil fort peu favorable à cette époque.

Après 1850, c'est une ère nouvelle qui commence. De nombreuses sociétés étrangères ouvrent alors des agences en Finlande; elles cherchent à se faire connaître de l'opinion publique, et la plupart ont continué leur fonctionnement jusqu'à l'époque présente. C'est ainsi que *The Northern Assurance Company*, société fort solide pour l'assurance sur la vie et contre l'incendie, ouvre son agence générale à Helsingfors en 1852. En 1855, la première compagnie par actions suédoise se fonde sous le nom de *Skandia*; elle étend, à partir de l'année suivante, son action jusqu'en Finlande, où elle fonde une agence spéciale. En 1859, la Société d'assurances de St Pétersbourg, sur la vie, l'incendie et le capital, crée des agences dans diverses parties du pays. Il semble que l'assurance sur l'incendie ait été l'objet principal de ces sociétés; mais il est hors de doute qu'elles ont puissamment contribué à accroître l'intérêt pour l'assurance sur la vie. L'auteur n'est point parvenu à constater d'autres engagements que ceux que conclurent les sociétés énumérées ci-dessus; mais, en tout cas, les assurances sur la vie ne doivent point avoir dépassé approximativement 4 millions de marks (1 mark = 1 franc) en 1870.

C'est pendant cette période que l'on a fait les premiers pas vers une société d'assurances sur la vie d'origine finlandaise, par la création de la Société pour l'assurance de rentes à vie, à Åbo (*Lifränteanstalten i Åbo*) en 1856, dans le but d'assurer aux sociétaires, divisés en de certaines classes d'âge et d'inscription, une rente viagère fondée sur l'intérêt des capitaux qu'on lui confie, et l'héritage des assurés qui meurent pendant qu'ils font partie de leur classe d'inscription.

Des sociétés analogues se sont créées depuis (en 1874 les Sociétés pour l'assurance de capitaux et de rentes à Helsingfors et à Waså; en 1876, la Société pour la formation de rentes et de capitaux à Åbo); toutes ces sociétés ont pour objet de faire fructifier de petites épargnes, surtout sous la forme d'une rente avantageuse. Nous laisserons ces institutions de côté après les avoir ainsi simplement mentionnées; car, quoiqu'elles aient contribué à faire connaître les rentes sur la vie, et propagé ainsi l'assurance, elles ne sont point comparables aux

VIII

sociétés d'assurances modernes. Leurs opérations, quoique fondées sur la mortalité, ne sont point basées sur des primes fixes et n'obligent point à des placements réglés d'avance; elles ont plutôt le caractère des engagements d'une caisse d'épargne qui présenterait de certains avantages d'héritage.

A partir de 1870, ce ne sont plus les classes supérieures seulement qui s'occupent de l'assurance. Elle pénètre de plus en plus parmi le peuple et devient ainsi un facteur important dans l'économie nationale. Après que les premiers pionniers de ces idées ont défriché le terrain avec un labeur incessant, l'opinion publique commence à se familiariser avec elles; on ne regarde plus l'assurance comme une nouveauté aventureuse ni comme un moyen d'attirer l'argent hors du pays. Le besoin de s'assurer s'est enfin démontré. Ce qui contribua beaucoup à ces résultats, ce sont les avantages que donnèrent les assurances déjà conclues, qui, naturellement, montrèrent de plus en plus leurs fruits à mesure que les années s'écoulaient, et dispersèrent les doutes sur l'excellence du mouvement. D'autres causes sont la croissance du mouvement commercial, industriel et économique et l'échange d'argent qu'elle occasionnait. La mesure de l'accroissement du nombre des assurances est donnée par l'empressement que montrent les sociétés étrangères à établir des agences en Finlande. En 1872 la compagnie suédoise Nordstjernan (l'Etoile du Nord) créa un bureau dans notre pays; son exemple fut suivi en 1874, par la société, suédoise aussi, de Thulé, et en 1875 par la société Svea (la Suède), de Gothenbourg.

Mais le fait le plus important, dans les annales de l'assurance finlandaise, pendant la période 1870—1880, est certainement la constitution de la société d'assurances sur la vie „Kaleva,“ siégeant à Helsingfors, dont les statuts ont acquis leur confirmation légale le 2 juin 1874. Dès qu'une entreprise finlandaise tourne son activité vers l'assurance, celle-ci acquiert une importance toute nouvelle. La confiance se trouve considérablement accrue du moment qu'un capital réuni dans le pays même devient la garantie des placements.

Les dernières objections sont ruinées, dès que les primes ne sortent plus du pays. De plus l'avantage d'une direction centrale siégeant dans la capitale se montre bientôt, parce qu'elle peut, grâce à une connaissance développée de personnes différentes, étendre ses opérations sur tout le pays.

Dans la période 1880—1890, le nombre des concurrents étrangers de cette entreprise finlandaise augmenta avec une rapidité croissante, et l'activité énergique de leurs agents sembla donner des résultats considérables. Aussi vit-on dans cet

accroissement une excitation vers un développement encore plus grand des entreprises finlandaises sur ce domaine. La compagnie Kaleva avait soutenu avantageusement la concurrence étrangère, mais celle-ci continuait à prospérer de plus en plus. L'on fut amené par ces circonstances à fonder une nouvelle compagnie finlandaise. Le 19 décembre 1889, les statuts de la société „Suomi“ acquérèrent l'approbation de l'autorité. Au printemps 1890, la nouvelle compagnie commença ses opérations, et grâce à une direction énergique et à des agents actifs, elle peut se vanter d'un résultat extraordinaire pour les circonstances: le 31 déc. 1892, elle avait déjà un capital de près de 24 millions; et ce qui est encore plus important, c'est que cette somme est formée en grande partie de contingents fournis par le peuple lui-même. L'on voit ainsi la force que possède l'assurance pour pénétrer parmi les classes laborieuses en devenant une cause universelle et populaire.

La création de la société Suomi caractérise de plus un autre côté de la question. Pendant que Kaleva est une simple société par actions, les statuts de Suomi sont rédigés de manière à amortir peu à peu le capital primitif, et à transformer ainsi la société par actions en une société mutuelle, dont les membres soient les assurés. Les deux sociétés représentent donc deux tendances différentes dans l'organisation; Kaleva se régit dans la manière ancienne, Suomi a adopté la forme moderne, peut-être même la plus récente de toutes.

Enfin, l'action de la compagnie de Suomi se montre dans un résultat important pour le développement de l'assurance finlandaise: elle a provoqué un accroissement fort remarquable, non seulement dans la somme totale des assurances, mais encore dans la proportion des assurances émises par les sociétés finlandaises à celles qu'ont données les compagnies étrangères.

Ce développement est caractérisé par le tableau suivant, où l'on a réuni la somme totale des capitaux et des rentes assurés en Finlande. Pour montrer encore plus clairement la signification de ces nombres, nous y avons ajouté des chiffres représentant l'état de l'assurance et la proportion dans laquelle elle est répandue parmi la population.

Année.	Etat de l'assurance en Finlande (1 mark = 1 fr.)	Proportion d'assurances données par les sociétés		Assurance par habitant. (1 mark = 1 fr.)
		finlandaises	russes et étrangères	
1850	2,000,000	—	100 %	1,25
1870	4,000,000	—	100 „	2,27
1881	20,000,000	60 %	40 „	9,60
1888	55,000,000	47 „	53 „	23,90
1892	120,000,000	53 „	47 „	48,98

Dans ce tableau se trouvent les sommes assurées non seulement par les compagnies dont on parlera dans la suite, mais encore 1:0 par les sociétés russes, avec l'évaluation approximative qu'il a été possible de faire de leurs résultats sans des données exactes sur leur fonctionnement; 2:0 par les compagnies étrangères qui ont donné des assurances dans le pays, mais n'en accordent pas de nouvelles, ou n'ont point été soumis au contrôle officiel en 1892.

Les chiffres du tableau sont des minima, et ne doivent pas, par conséquent, être regardés comme des approximations trop élevées.

La proportion entre les réassurances données à l'étranger et celles qu'on en a reçues dans les opérations des sociétés finlandaises est indiquée par les nombres suivants, datant du 21 décembre 1892.

	Kaleva.	Suomi.
Maximum gardé sur un seul risque . . .	30,000 mk	30,000 mk
Réassurances reçues de l'étranger . . .	1,618,961 „	108,600 „
Somme en réassurance à l'étranger . . .	2,556,638 „	248,632 „

Dans le texte, l'auteur passe, après l'aperçu historique qu'on vient de donner ci-dessus, à l'exposition des points les plus importants sur lesquels doit se baser un développement normal de l'assurance sur la vie, notamment le fonctionnement des agents, qui doivent employer tous les moyens autorisés dans une concurrence loyale. Il est plus nécessaire de donner au public une connaissance exacte sur les conditions de l'assurance, que d'obtenir par la réclame un accroissement considérable dans le nombre des assurances données chaque année. En effet chaque compagnie ne doit pas seulement chercher à gagner des clients nouveaux, mais encore à conserver les anciens; et un moyen précieux pour obtenir ce résultat consiste justement dans la publication des résultats techniques et économiques de la société. Aussi l'on a donné dans ce qui suit un résumé des facteurs les plus importants

des affaires d'assurances, savoir: la réserve des risques en cours; la table de mortalité; les corrections relatives à l'échéance des primes; le taux; la valeur mathématique de l'assurance et la valeur de rachat; la différence du montant de la prime calculée brut et net; la commission et le traitement du médecin; les sources de bénéfices divers, ainsi que celles qu'on a en perspective, et enfin la base du système de la tontine (défendu en Finlande). Cet exposé est éclairé par les tableaux qu'on y a joints, et qui donnent aussi les résultats des sociétés en 1892. Le nombre des sociétés d'assurances opérant en Finlande est de 13, dont 2 finlandaises, 6 suédoises, 2 anglaises, 2 allemandes et une américaine. Elles sont toutes fondées par actions, sauf la dernière, la Mutual Life Insurance Company, qui est mutuelle. De plus, il existe en Finlande des assurances données à des époques plus reculées par quelques autres sociétés étrangères. Elles ont été laissées de côté, à cela près qu'on a donné la somme totale de leurs assurances. Pendant la fin de 1892 et le commencement de 1893, quatre nouvelles sociétés, deux allemandes, une française et une américaine, ont obtenu la concession légale, et leur fonctionnement a été soumis au contrôle réglementaire; mais cet ouvrage n'a pas eu à en faire mention, sa portée ne s'étendant que jusqu'en l'année 1892.

Les tableaux statistiques, dont les têtes de colonne portent aussi une traduction française, sont les suivants*):

Tableaux 1 A—C, intitulés: Finlande: Etat sommaire des assurances valant pour l'année 1892.

Le tableau 1 A donne un résumé de l'assurance de capitaux, y compris l'assurance de dots.

Le tableau 1 B est un complément du précédent, montrant la répartition de ces assurances, le 31 décembre 1892, en des catégories différentes. Le tableau 1 C enfin donne le montant et l'espèce des assurances de rentes.

Le tableau 2 A contient les frais déboursés pour le mouvement des sociétés en Finlande. — Il faut remarquer que la fluctuation considérable des nombres de la colonne intitulée „Autres frais“ dépend de ce que certaines compagnies ont des inspecteurs ambulants spéciaux avec des appointements en plus de la commission ordinaire. L'effet de ces dépenses se montre par une affluence notable de nouvelles assurances; ce qui semble prouver que la population n'est pas encore mûre pour la réception de l'assurance sans un travail énergique.

*) Les sommes relatives aux assurances finlandaises sont données en marks finlandais (1 mark = 1 franc).

Le tableau 2 B montre la somme des prêts accordés par les sociétés aux assurés avec les contrats d'assurance comme gages. Ces prêts sont de deux sortes: 1:0 ceux qui ont été donnés au moment où l'on a conclu des assurances à prime unique ou à primes temporaires, la prime n'ayant été payée comptant qu'en partie et le reste étant à compte contre un billet avec la police comme gage; — 2:0 ceux que l'on a donnés à des assurés plus anciens, et dont la grandeur est fixée à un certain pour cent de la valeur mathématique de l'assurance. Les sommes données dans le tableau appartiennent pour la plupart à cette dernière catégorie; il faut signaler cependant celle qui est relative à la compagnie de Skåne, où la première catégorie entre pour une part importante.

Les tableaux 3—7 se rapportent au mouvement total des associations. Ils contiennent les données les plus importantes pour juger des affaires et de l'état de chaque compagnie dans toute leur étendue. Le tableau 3 A donne le total des assurances sur la vie, y compris les assurances de dots, le 31 décembre 1892. Les fonds déposés par les sociétés d'assurances dépendant directement de la responsabilité de chaque compagnie, l'on en a retranché les sommes réassurées, pour montrer plus clairement la relation des sociétés aux assurances. Les réassurances sont données dans une colonne à part. Enfin, le tableau contient le fonds d'assurance qui correspond aux risques propres, y compris la réserve des risques en cours. Il faut remarquer que l'on a retranché de la somme totale les capitaux relatifs à certaines branches moins importantes (assurances d'enterrements, d'épargnes etc.), données par quelques compagnies; dans le cas où ces sommes dépassent une valeur insignifiante, on les a marquées dans des notes spéciales. — Le tableau 3 B montre la répartition de l'assurance des capitaux en diverses catégories; de même que dans le tableau précédent, l'on a retranché les réassurances. Les assurances sans participation aux bénéfices, contenues dans la colonne 5, sont pour la plupart des assurances temporaires, des assurances de dot ou d'autres opérations de nature spéciale. Le cas contraire n'a lieu que pour les deux sociétés allemandes. D'autres colonnes donnent les primes encaissées, moins la part qu'en prend la réassurance, et les capitaux payés à l'échéance des assurances sauf cependant les dépenses faites pour les rachats ou d'autres modes de règlement d'assurances rompues avant le terme fixé. — Le tableau 3 C est relatif à l'étendue de l'assurance des rentes; son mode de groupement est semblable à celui des tableaux 3 A et B. — Le tableau 4 a pour but de montrer les causes pour lesquelles des assurés se sont retirés d'une association. Les assurances en cas de

XIII

décès étant ici l'objet principal, on a exclu du tableau les assurances de dots, les assurances temporaires etc., ce qui a donné une uniformité plus grande entre les diverses compagnies. La moyenne des valeurs de ces assurances a cependant été marquée pour que l'on puisse juger de leur proportion à celles que l'on a conclues pour les cas de décès. — Le tableau 5 montre la proportion de la part aux bénéficiaires accordée aux assurés à celle qu'obtiennent les actionnaires, et celle des frais annuels à la somme des primes. Relativement à la première de ces deux parties, les nombres ne sont pas absolument décisifs, les diverses sociétés se basant pour ce calcul sur des principes fort différents. Il serait bon, par conséquent, de joindre à ces chiffres un exposé du mode de calcul; mais les documents nécessaires à ce but n'étant pas tous complets, et toutes les sociétés concessionnées n'entrant pas dans le tableau, l'auteur a voulu laisser cette partie de son travail pour la publication de son rapport de l'année prochaine. De plus, certaines sociétés donnent, outre les assurances sur la vie, d'autres assurances dont les bénéfices sont accordés aux actionnaires; de là ont résulté des dividendes plus grands pour ces sociétés; et il a été impossible de séparer les bénéfices des actionnaires pour les diverses branches du mouvement.

Le même tableau contient encore les sommes des frais annuels et des primes encaissées, et la proportion pour cent des premières aux dernières.

Le tableau 6 se rapporte aux profits et pertes de l'année 1892, et le tableau 7 aux bilans le 31 décembre 1892. Le premier n'est relatif qu'aux transactions pour les assurances sur la vie; les bilans des compagnies comprennent au contraire le mouvement total, dans le cas où les sociétés donnent différentes espèces d'assurances. Dans ces bilans entrent sous le titre de „réserves spéciales“ des sommes considérables, consacrées à ce mouvement général. Il faut remarquer surtout qu'aucune des sociétés mentionnées dans les tableaux n'a été forcée à mettre à son actif un „fonds pour frais d'organisation“, ceux-ci ayant été réglés même pour la compagnie la plus jeune, la „Suomi“ qui date de moins de trois ans.

Le tableau 8 offre des données spéciales pour le principe technique du calcul des primes et les circonstances réelles qui y correspondent. A côté du taux et de la table de mortalité reçus et aujourd'hui admis par chaque compagnie l'on a placé des nombres montrant les rentes réelles des capitaux, et la proportion entre les capitaux payés et présumés d'après la table des mortalités.

II. Assurance contre les accidents.

Au début, l'assurance contre les accidents ne trouva en Finlande qu'un champ peu propice pour ses opérations. Les communications, peu développées, ne donnaient aucune impulsion vers les assurances de voyageurs, et n'avaient, par conséquent, point préparé une assurance (personnelle) plus développée. La législation n'exigeait pas non plus l'assurance collective des ouvriers employés par l'industrie et le commerce. Aujourd'hui encore, du reste, cette question en est encore au même point: l'assurance contre les accidents repose simplement sur la prévoyance individuelle et sur l'initiative libre et humanitaire des entrepreneurs éclairés. Si l'assurance personnelle a acquis de l'importance, et si elle montre des chiffres remarquables, ces faits semblent provenir surtout des exemples donnés par des cas réglés qui en ont démontré les avantages économiques. Pour ce qui est de l'assurance collective, la cause principale de son expansion réside dans les relations patriarcales qui ont toujours existé entre l'entrepreneur et les ouvriers. Elles ont établi, sans contrainte légale, que l'entrepreneur doit pourvoir en partie au moins à l'entretien des ouvriers mis hors d'état de travailler, et à celui des familles d'ouvriers qui sont morts par accident durant le travail. L'application de ce principe est devenue plus régulière depuis l'introduction de l'assurance collective.

En 1879 fut créée la première agence d'assurances contre les accidents en Finlande; ce fut la société vivace de la Schweizerische Unfallversicherungs Aktiengesellschaft in Winterthur qui fut le pionnier de cette idée en Finlande. Depuis cette époque le nombre de ces sociétés a augmenté peu à peu. Une société finlandaise, la „Patria“, se fonda dans ce but en 1888. Le nombre des sociétés qui opèrent ces assurances dans le pays est maintenant de cinq, dont une finlandaise, une suédoise, deux allemandes et une suisse; ce sont toutes des sociétés par actions.

A côté de cette assurance proprement dite, des indemnités assez considérables sont fournies par des caisses spéciales de secours pour les ouvriers, fondées dans le but d'assister par des sommes d'argent les ouvriers malades ou temporairement mis hors d'état de travailler. Pour montrer exactement les sacrifices faits pour assurer la classe ouvrière contre les dangers de chaque profession en particulier, il faudrait donner un exposé spécial des travaux de ces caisses de se-

cours, pour compléter les données ci-dessous sur les assurances collectives. Il a fallu cependant se borner à signaler cette lacune, le matériel manquant pour pouvoir en rendre compte.

Les nombres statistiques sur l'assurance contre les accidents sont donnés par les tableaux suivants.

Tableau 9: Etat en 1892. — Les compagnies opérant dans le pays ne reçoivent que des assurances directes, et la société finlandaise la „Patria“ ne travaille qu'en Finlande; les sommes totales de ce tableau donnent donc un point de départ pour juger de l'étendue de l'assurance en Finlande pendant l'année 1892. On y trouve les nombres résumés ci-dessous:

	Assurances privées.	Assurances collectives.
Personnes	3,588:	9,160:
Primes	106,886: 15	71,476: 57.
Moyenne des primes par personne	28: 12	7: 80.
Indemnités	50,369: 66	48,822: 13.
Indemnité moyenne par personne	14: 04	5: 33.

Ces nombres ne se rapportent pas à un certain jour, mais au mouvement continu de l'année. Si l'on a égard aux renouvellements d'assurances négligés, qui sont nombreux, le nombre de personnes donné par le tableau et probablement quelque peu supérieur à celui que l'on aurait obtenu à la fin de l'année. Le total des primes, et la moyenne des indemnités, au contraire, provenant de toute l'année, sont d'une exactitude assez rigoureuse.

L'assurance collective est d'un intérêt spécial; elle donne un matériel important pour juger de l'état de l'assurance des ouvriers contre les accidents en Finlande. Si l'on admet que le nombre total des ouvriers industriels et professionnels est de 40,000, (ce qui n'est pas exagéré), l'on trouve que le nombre des personnes assurées collectivement forme près de 23 % de cette classe, à laquelle appartiennent tous ces assurés, sans exception significative. Ce chiffre est un beau témoignage en faveur de l'initiative libre des patrons opérant sans aucune contrainte légale. D'autre part, il montre aussi que l'opinion publique devient de plus en plus consciente des principes sur lesquels la législation doit s'appuyer dans cette matière, c'est-à-dire de l'obligation du patron d'indemniser dans cer-

tains cas les ouvriers blessés pendant le travail. — La moyenne des frais pour ces mesures d'assurances, telles qu'ils se présentent dans les établissements privés est de 7 marks 80 par personne, comme cela se voit dans le tableau; si l'on en retranche la somme consacrée par personne aux indemnités, qui est de 5 marks 33, l'on obtient un chiffre de 2 mark 48 net comme exposant de la dépense nécessaire pour l'assurance d'un ouvrier contre les dangers professionnels.

Le tableau 10 contient un compte rendu des principes sur lesquels est basé le calcul de la réserve des risques, et de plus un résumé du montant des réserves des risques et pour sinistres en 1892 et de leur suffisance pour leur objet.

Le tableau 11 donne les profits et pertes en 1892, et le tableau 12 les bilans des compagnies le 21 décembre 1892.

Le tableau 13 enfin est consacré à la distribution en catégories des primes encaissées, au montant des indemnités payées et à régler, la réserve des risques, et aux frais d'agence et d'administration y compris l'impôt, exprimés en pour cent des primes encaissées.

III. Assurance contre l'incendie.

Les pays scandinaves ont connu fort anciennement les indemnités en cas d'incendie. Déjà vers le milieu du moyen-âge, l'on créa des lois pour régler les secours que devaient fournir aux propriétaires d'immeubles brûlés la commune, le district et d'autres divisions territoriales. L'on trouve déjà des prescriptions analogues dans les lois générales de chaque province; de là, elles passèrent dans les lois nationales, et enfin dans la loi du royaume de Suède, de 1734. C'est grâce à cette dernière circonstance qu'elles sont restées en vigueur en Finlande après la conquête de 1809, qui sépara ce pays de la Suède. Mais, pendant que ces mesures nationales avaient lieu pour protéger les propriétés des campagnes, les habitants des villes restaient dépourvus de toute espèce de secours, sauf ceux que donnaient les sacrifices privés et volontaires, ou les subventions des syndicats et des corporations. Ce ne fut qu'au 18:e siècle que l'on créa à Stockholm un comptoir d'assurances pour ces derniers risques; l'exemple fut suivi par plusieurs autres établissements, qui se fondèrent dans le courant du siècle. Ces institutions recevaient naturellement aussi des assurances venant de Finlande.

Dans la période qui suivit la conquête russe (1809) la Finlande resta dépourvue d'aucun moyen d'assurance pour les propriétés des villes. En 1816, une

société mutuelle commença ses opérations; mais elle se trouva forcée à liquider par l'incendie de la ville d'Åbo (1827). En 1832, l'on organisa la société „Städernas allmänna brandstodsbolag“ avec direction à Helsingfors; c'est l'établissement le plus ancien qui fonctionne dans le pays. En 1857 fut créée la société „Brandstodsbolaget för landet“, mutuelle comme la première, et destinée surtout à donner des assurances en province. En 1881 se fonda l'association mutuelle „Städernas brandstodsbolag för löseghedom“. Spécialement dans l'objet d'assurer l'industrie des scieries se fonda en 1891 la „Sågverksegarenes i Finland Brandstodsbolag“, mutuelle elle aussi, et siégeant à Helsingfors.

Pendant notre siècle, les sociétés russes et étrangères d'assurances contre l'incendie ont ouvert des agences en Finlande, et elles ont acquis des résultats importants. La première compagnie finlandaise créée dans ce but est celle de „Fennia“, à Helsingfors; elle se fonda en 1881; une seconde, celle de „Pohjola“, prit naissance en 1891. — Le nombre des sociétés étrangères opérant dans le pays est de 9.

Il n'existe pas de données statistiques sur l'assurance donnée par les districts, selon la loi 1734, ni sur l'action des sociétés légalisées dans ce but à diverses époques. Les résultats acquis par le reste des établissements mentionnés plus haut sont illustrés par le tableau suivant. (Les sommes données pour les sociétés russes sont mal sûres, ces compagnies n'étant pas soumises au contrôle officiel.)

Valeur des propriétés assurées le 31 décembre 1892.

A. Sociétés mutuelles:

Städernas allmänna brandstodsbolag	242,103,538
Allmänna bolaget för landet	190,490,360
Städernas bolag för löseghedom	40,784,900
Compagnie pour l'assurance des scieries	8,334,219
Total	481,713,017

B. Sociétés par actions:

Sociétés finlandaises	134,680,112
„ étrangères	158,993,422
„ russes (approximativement)	65,000,000
Total	358,673,534
Somme totale	840,386,551.

XVIII

Des tableaux spéciaux sont consacrés aux opérations des sociétés par actions.

Le tableau 14 contient un compte rendu de la méthode employée pour calculer les réserves des risques, et de la suffisance de ces réserves en 1892. Le tableau contient aussi les capitaux dont les sociétés doivent répondre en Finlande.

Les tableaux 15 et 16 donnent le compte des profits et pertes, ainsi que les bilans.

Le tableau 17 présente des données sur le mouvement des sociétés en Finlande pendant l'année 1892.

IV. Assurance contre les risques de transports.

Les premières manifestations d'une assurance maritime finlandaise eurent lieu en 1850; les engagements conclus regardaient alors les navires et les parts de navires. Le mouvement fut inauguré par la Société finlandaise d'assurances maritimes en Finlande „Finska sjöassuransföreningen i Finland“, créée à Åbo. Dix ans plus tard se fonda la Seconde société d'assurances maritimes en Finlande („Andra sjöassuransföreningen i Finland“), avec le même programme, mais donnant en outre dans certains cas des assurances pour les chargements. Pour les assurances maritimes sur corps et agrès l'on a organisé de temps en temps de petites sociétés locales. Toutes ces sociétés sont mutuelles. Ce n'est qu'en 1889 que nous voyons se fonder à Åbo une société par actions, celle de „Triton“ pour les assurances maritimes de toutes espèces. Les commerçants finlandais se trouvaient donc forcés, avant cette époque, de recourir exclusivement aux sociétés étrangères, dont plusieurs avaient établi des agences en Finlande dès le milieu du siècle.

Pour le commerce finlandais, l'assurance des marchandises n'a pas acquis une grande importance, parce que l'envoyeur assure le plus souvent les marchandises importées, tandis que, pour l'exportation, c'est le receveur qui s'occupe, dans la plupart des cas, de l'assurance; ainsi les primes passent directement dans les caisses des sociétés étrangères.

Le tableau 21 donne les résultats des sociétés d'assurances contre les risques de transports travaillant en Finlande. Il a été impossible de séparer dans cette publication les assurances sur corps et agrès de celles qui regardaient les chargements. Comme il n'existe pas de chiffres statistiques sur les sociétés mutuel-

XIX

les nommées plus haut, le tableau ne donne pas non plus un aperçu exact de la valeur considérable de la flotte marchande relativement à la population, ni du commerce du pays; enfin il ne contient pas les résultats des sociétés russes.

Le tableau 18 renferme des données sur les réserves de risques et en cas de sinistres des compagnies d'assurances contre les risques de transports, tant finlandaises qu'étrangères; le tableau 19, leurs profits et pertes, et le tableau 20 leurs bilans.

V. Assurance contre le bris des glaces.

Cette branche de l'assurance n'a acquis de l'importance que depuis les dix dernières années, à mesure que l'architecture moderne a introduit le verre comme matériel de construction, et que les magasins se sont procuré des glaces luxueuses pour exposer leurs marchandises. Elle n'a point acquis une grande importance; ces sortes d'assurances n'ont été données en 1892 que par une société allemande, et leur somme ne monte qu'à 105,101 marks. Le tableau 22 rend compte du mouvement.

VI. Récapitulation.

De tout ce qui précède, nous pouvons conclure:

1:0 que l'assurance a été introduite dans le pays surtout par les sociétés étrangères, et que celles-ci fournissent encore une grande partie des assurances existantes dans la plupart des branches;

2:0 qu'indépendamment des sociétés plus anciennes, basées sur la mutualité, l'on a fondé peu à peu des compagnies par actions, qui ont acquis la confiance publique et exercent une concurrence avantageuse avec les sociétés étrangères;

3:0 que les compagnies par actions ont démontré qu'elles peuvent se maintenir et prospérer à côté des sociétés mutuelles, dans les branches où les deux sortes d'établissement rivalisent entre eux.

Le rapport entre les résultats des sociétés étrangères et finlandaises se trouve le plus clairement démontré par la comparaison des totaux respectifs des primes qu'on leur verse annuellement. C'est à cet effet que nous donnons le tableau ci-dessous, qui contient en outre les sommes payées en 1892 par les sociétés étrangères pour les sinistres arrivés et pour leurs frais en Finlande.

	Primes versées.				Sommes déboursées par les sociétés étrangères, en Finlande			
	aux sociétés finlandaises		aux sociétés étrangères		Sinistres		Frais	
	marks	penni	marks	penni	marks	penni	marks	penni
Assurances sur la vie . .	1,990,868	40	1,229,419	30	512,182	90	177,011	29
„ contre les accidents	128,628	87	49,733	85	21,890	71	11,330	92
„ contre l'incendie . .	704,339	89	1,239,149	43	765,422	88	267,304	51
„ contre les risques de transports	245,081	79	327,673	10	83,452	86	28,944	52
„ contre le bris des glaces	—	—	1,742	25	484	—	348	31
	3,068,918	95	2,847,717	93	1,383,433	35	484,939	55

Les sociétés étrangères ont donc fourni 48 % des assurances données dans le pays par les établissements énumérés ci-dessus. Le montant de la somme qui est restée dans le pays (sinistres et frais) est de 1,868,372 marks 90. Retranchant ce nombre du total des primes payées à l'étranger, on trouve que 979,345 marks 3 sont sortis du pays par l'intermédiaire des sociétés étrangères.

Pour ce qui est du rapport où se trouvent les opérations des sociétés mutuelles avec celles des compagnies par actions, l'on n'a pas de données précises. Il faut remarquer seulement que la régularité du mouvement de l'assurance dans le pays n'a point donné lieu à une lutte marquée entre les principes fondamentaux de ces deux sortes d'établissements.

TILASTOLLISIA TAULUJA.

I.

HENKIVAKUUTUS.

TABLEAUX STATISTIQUES.

I.

ASSURANCE SUR LA VIE.

Taulu 1. Vakuutuskanta Suomessa vuonna 1892.

A. Pääomavakuutuksia, myötäjaisvakuutukset niihin luettuina.

Finlande: État sommaire des assurances valant pour l'année 1892.

A. Assurances de capitaux en cas de décès et de vie.

1 Laitoksia, Compagnies.	2 Vakuutuskanta jouluk. 31 p:nä 1891. État le 31 déc. 1891.		3 Muutoskansi vuonna 1892. Mouvement en 1892.				4 Vähennys. Exinctions.		5 Erotus. Différence.		6 Vakuutuskanta jouluk. 31 p:nä 1892. État le 31 déc. 1892.		7 Kanneut va- kuutusmaksut. Primes encaissés en 1892.		8 Maksettu kuoleman jälkeen tai vakuu- tusajan loputtua. Capitaux assurés payés.	
	Henkilöitä. Téles.		Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.	Henkilöitä. Téles.
	Smf.	7 ^h	Smf.	7 ^h	Smf.	7 ^h	Smf.	7 ^h	Smf.	7 ^h	Smf.	7 ^h	Smf.	7 ^h	Smf.	7 ^h
Kaleva	5,533,96,831,799,62	—	4,901,117,37	—	2,397,105,97	—	602	+	2,504,011,40	6)	6,135,39,335,811,02	1,190,840,34	72	433,344,57		
Suomi	3,686,17,877,873,37	1,817	7,295,011,23	295	1,252,404,51	+	1,522	+	6,042,606,72		5,208,23,920,480,09	800,028,06	21	92,000	—	—
Summa — Total	9,219,54,709,672,99	—	12,196,128,60	—	3,649,510,48	+	2,124	+	8,546,618,12		11,343,63,256,291,11	1,990,868,40	93	525,344,57		
Ruotsalaisia. Sveädoises.																
Skandia	1) 673, 6,011,178	—	200,184	1) 52	442,783	—	1) 23	—	242,599	—	1) 650, 5,768,579	177,969,81	11	63,689,68		
Svea	772, 4,698,785	51	493,500	34	263,720	+	17	+	229,750	—	778, 4,928,565	162,866,66	11	100,586	—	
Nordstjernan	? 8,506,796,20	54	537,320	?	552,862,80	?	?	?	15,542,80	—	1,043, 8,491,258,40	2) 259,871,51	18	168,000	—	
Thule	369, 3,001,147,90	89	526,200	32	207,300	—	57	+	318,900	—	426, 3,320,047,90	109,130,63	2	13,000	—	
Victoria	1) 736, 2,124,101,34	1) 233	1,110,844	1) 78	396,312	—	1) 155	+	714,532	—	1) 891, 2,888,633,34	76,915,58	2	4,472,22	—	
Skåne	453, 3,528,125	99	843,055	66	585,555	—	33	+	257,500	—	486, 3,780,625	247,957	7	76,722	—	
Summa — Total	— 27,865,193,44	555	3,711,103	—	2,448,532,80	—	—	+	1,262,570,20	—	4,274,29,127,703,64	1,034,211,19	51	426,469,90		

Taulu 1. Vakuutuskanta Suomessa jouluk. 31 p:nä 1892.

B. Taulun 1 A pääomavakuutus jaettuna eri vakuutuslajeihin.

Finlande: État sommaire des assurances le 31 déc. 1892.

B. Assurances des capitaux du tabl. 1 A divisées en catégories.

1 L a i t o k s i a. Compagnies.	2		3		4		5		6		7		8	
	Henkivakuutuksia elinajaksi vakuutusmaksuilla: Ass. de capitaux en cas de décès.		Lyhemmäksi ajaksi. Primes temporaires.		Kerrallaan. Prime unique.		Henki- ja pääomavak. Assurances mixtes.		Muut muodot, siihen luettuna vak. kaadelle hengelle. Autres formes incl. ass. sur deux têtes.		Pääomavakuutus ilman voitto-osuutta. Ass. sans participation des assurés dans les bénéfices.		Myötajaisvakuutuksia ja vakuutuksia määrättyyn maksuajkaan 3). Ass. de capitaux en cas de vie et à terme fixe 3).	
	Suof.	714	Suof.	714	Suof.	714	Suof.	714	Suof.	714	Suof.	714	Suof.	714
	Kokon elinajaksi. Primes viagères.		Kokon lyhemmäksi ajaksi. Primes temporaires.		Kokon kerrallaan. Prime unique.		Kokon henki- ja pääomavak. Assurances mixtes.		Kokon muut muodot, siihen luettuna vak. kaadelle hengelle. Autres formes incl. ass. sur deux têtes.		Kokon pääomavakuutus ilman voitto-osuutta. Ass. sans participation des assurés dans les bénéfices.		Kokon myötajaisvakuutuksia ja vakuutuksia määrättyyn maksuajkaan 3). Ass. de capitaux en cas de vie et à terme fixe 3).	
Suomalaisia. — Finlandaises.														
Kaleva	22,262,836	33	5,963,452	—	2,372,484	—	6,760,070	50	901,500	—	353,250	—	722,218	19
Suomi	10,236,600	—	5,869,800	—	133,400	—	6,449,900	—	752,500	—	66,000	—	412,280	09
Summa — Total	32,499,436	33	11,833,252	—	2,505,884	—	13,209,970	50	1,654,000	—	419,250	—	1,134,498	28
Ruotsalaisia. — Suédoises.														
Skandia	3,507,898	—	1,511,029	—	98,081	—	472,285	—	33,286	—	136,714	—	14,286	—
Svea	2,757,040	—	1,596,365	—	—	—	353,260	—	115,000	—	94,900	—	12,000	—
Nordstjernen	7,394,226	—	—	—	343,617	40	633,710	—	88,900	—	18,200	—	12,600	—
Thule	609,900	—	1,441,847	90	—	—	1,222,700	—	38,000	—	—	—	7,600	—
Victoria	1,064,597	22	1,342,138	89	10,916	67	182,280	56	64,000	—	32,083	33	142,666	67
Skåne	1,729,966	—	513,280	—	837,235	—	473,644	—	64,000	—	105,000	—	57,500	—
Summa — Total	17,063,627	22	6,404,660	79	1,284,880	07	3,337,829	56	403,186	—	386,897	33	246,652	67

Taulu 1. Vakuutuskanta Suomessa 31 p:nä jouluk. 1892.

C. Korkovakuutuksia.

Finlande: État sommaire des assurances le 31 déc. 1892.

C. Assurances des rentes.

1 Laitoksia. Compagnies.	2 Vuotuinen määrä: Rentes annuelles.			3 Korotus Différés.			4 Jälkeenolokorkoja. En cas de décès.			5 Summa. Total.	6 V:nä 1892 kau- nettuja korko- pääomia ja vuo- simaksuja. Primes et capi- taux des rentes encaissés en 1892.	7 V:nä 1892 suoritetuista korkoja. Rentes payés en 1892.			
	Luku. Nombre.	Shyf.	7 ^{de}	Luku. Nombre.	Shyf.	7 ^{de}	Luku. Nombre.	Shyf.	7 ^{de}				Luku. Nombre.	Shyf.	7 ^{de}
Suomalaisia. — Finlandaises.															
Kaleva	207	79,197	67 ¹⁾ 325	56,766	38 ¹⁾ 60	49,285	60	592	185,249	65	85,384	19	196	73,207	33
Suomi	9	4,859	18	28	9,909	71	1	38	15,168	39	53,149	68	5	2,338	78
Summa — Total	216	84,056	85	353	66,676	09	61	49,685	60	630	200,418	54	201	75,546	11
Ruotsalaisia. — Suédoises.															
Skandia	5	2,044	63	—	—	—	—	5	2,044	63	—	—	5	2,044	63
Svea	3	482	—	8	6,600	—	—	11	7,082	—	—	—	—	1,064	65
Nordstjernan	1	630	—	1	980	—	—	2	1,610	—	—	—	1	630	—
Thule	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Victoria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skåne	—	—	—	4	2,800	—	1	500	—	—	3,300	75	—	—	—
Summa — Total	9	3,156	63	13	10,380	—	1	500	63	23	14,036	63	6	3,739	28

Englantilaisia. — Anglaises.												
Northern	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Star	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa — Total	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Saksalaisia. — Allemandes.												
D. L. V. G., Lübeck	1	992	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Victoria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa — Total	1	992	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Amerikalaisia. — Américaines.												
Mutual Life	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa — Total	226	88,205	48	366	77,056	09	63	51,185	60	655	216,447	17
											139,563	56
											208	80,277
												39

1) Vakutuksien luku.
Nombre des assurances.

Taulu 2 A. Kustannuksia Suomessa vuonna 1892.

B. Vakuutuskirjan panttia vastaan annettuja lainoja.

A. Finlande: frais de l'année 1892.

B. Prêts sur polices.

1 L a i t o k s i a. Compagnies.	2		3		4		5		6		7	
	A. Kustannuksia Suomessa vna 1892.		A. Frais de l'année 1892.		B. Lainoja vakuutuskirjan panttia vastaan.		S u m m a.		B. Prêts sur polices.			
	Astiomis. ja in- cassopalkkiot. Commissions des agents.	Shyf.	Lääkäripalkkiot. Honoraires des médecins.	Shyf.	Muut kustan- nuksset. Autres frais.	Shyf.	Shyf.	7 ^{id}	Shyf.	7 ^{id}	Shyf.	7 ^{id}
	46,495	46	19,485	—	107,311	67	173,292	13	652,010	—	860,325	—
	62,322	83	37,410	—	66,134	61	166,367	44	35,650	—	45,050	—
Summa — Total	109,318	29	56,895	—	173,446	28	339,659	57	687,660	—	905,375	—
Suomalaisia. — Finlandaises.												
Kaleva	7,538	87	560	—	1,192	—	8,290	87	41,057	14	82,321	43
Suomi	7,834	43	850	—	13,544	64	22,229	07	50,542	78	81,386	88
Summa — Total	12,387	26	1,326	99	3,848	42	17,562	67	46,538	80	71,696	80
Ruotsalaisia. — Suédoises.												
Skandia	10,174	98	1,620	—	7,418	16	19,213	14	20,839	—	21,795	13
Srea	14,904	43	5,019	—	15,969	44	35,892	87	210	—	1,037	—
Nordstjernan	7,495	27	2,160	—	17,202	01	26,857	28	165,285	88	277,451	93
Thule												
Victoria												
Skåne												
Summa — Total	60,335	24	11,535	99	58,174	67	130,045	90	324,473	60	535,709	17

Englantilaisia. — <i>Anglaises.</i>												
Northern	2,153	85	190	—	229	16	2,573	01	38,300	—	42,250	—
Star ²⁾ .	?	—	?	—	?	—	?	—	?	—	?	—
Summa — <i>Total</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Saksalaisia. — <i>Allemandes.</i>												
D. L. V. G., Lübeck	1,216	17	60	—	651	06	1,927	23	1,240	—	3,720	—
Victoria	3,516	70	337	50	3,728	06	7,582	26	3,073	—	4,585	—
Summa — <i>Total</i>	4,732	87	397	50	4,379	12	9,509	49	4,313	—	8,305	—
Amerikkalaisia. — <i>Americanes.</i>												
Mutual Life	7,887	87	5,384	89	21,610	13	34,882	89	—	—	—	—
Summa — <i>Total</i>	184,428	12	74,403	38	257,839	36	516,670	86	1,054,746	60	1,491,839	17

1) Vrt. yhtiön palovakuutuksen vastaavaa erää, johon asioimiston yleiset kulut on otettu.

2) Tietoja ei ole ajoissa annettu. *Cf. la somme correspondante dans le tableau des assurances contre incendies, où entrent les frais généraux de l'agence. Le rapport communiqué trop tard.*

Taulu 3. Yleinen vakuutuskanta jouluk. 31 p:nä 1892.

A. Pääomavakuutukset ynnä myötäjaisvakuutukset, jälleenvakuutetut määrät poisluettuina.

État général des assurances le 31 déc. 1892.

A. Assurances de capitaux en cas de décès et de vie.

1 L a i t o k s i a. <i>Compagnies.</i>	2 Kanta jouluk. 31 p:nä 1891. <i>État le 31 déc. 1891.</i>		3 Uusia vakuutuksia. <i>Ass. nouvelles.</i>		4 Vähennys. <i>Extinctions.</i>		5 Kanta jouluk. 31 p:nä 1892. <i>État le 31 déc. 1892.</i>		6 Sitäpätsi jäl- leenvak. <i>En outre en ré- assurances.</i>		7 Vakuutusmak- sureservi ynnä sitiretyt vak- maksut y sarak- kein kannasta. <i>Réservé matéma- tique incl. correc- tion relative à l'échéance des primes (v. N:o 5).</i>	
	Henkilöitä. <i>Têtes.</i>	Pääomaa. <i>Capitaux.</i>	Henkilöitä. <i>Têtes.</i>	Pääomaa. <i>Capitaux.</i>	Henkilöitä. <i>Têtes.</i>	Pääomaa. <i>Capitaux.</i>	Henkilöitä. <i>Têtes.</i>	Pääomaa. <i>Capitaux.</i>	Henkilöitä. <i>Têtes.</i>	Pääomaa. <i>Capitaux.</i>	S:m.k.	S:m.k.
Suomalaisia. — Finlandaises.												
Kaleva	5,533	S:m.k. 34,596,659	—	S:m.k. 4,244,043	—	S:m.k. 2,368,156	S:m.k. 8) 6,135	S:m.k. 36,472,552	S:m.k. 2,918,574	S:m.k. 5,536,629	S:m.k. 968,070	
Suomi	3,686	17,484,295	1,817	7,222,957	295	1,262,404	5,208	23,454,848	465,632			
Ruotsalaisia. — Suédoises.												
Skandia	9,481	Kr. 51,369,175	1,328	Kr. 6,089,625	580	4,005,085	10,229	Kr. 53,473,715	Kr. 8,230,635	Kr. 10,841,442	Kr. 10,841,442	
Svea	1) 11,451	54,806,482	1) 1,134	5,086,370	1) 561	3,567,084	1) 12,024	56,325,768	3,700,592	10,072,232	10,072,232	
Nordstjernan	14,136	70,899,524	1,844	7,345,865	938	4,924,205	15,041	73,321,184	5,535,982	13,559,371	13,559,371	
Thule	—	?	—	?	—	?	11,705	54,117,480	3,203,540	7,824,450	7,824,450	
Victoria	—	?	—	?	—	?	5,478	19,444,161	1,777,795	2,143,872	2,143,872	
Skåne	2,806	13,963,797	472	2,374,743	262	1,346,200	3,016	15,012,240	831,920	1,726,888	1,726,888	

	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.
Saksalaisia. — Allemandes.							
D. L. V. G., Lübeck	3) 78,955,209	3) 67,720,226	3) 3,612,818	28,552,588	4) 4,630,439	3,224,223	
Victoria	4) 63,406,005	4) 123,158,977	4) 55,810,635	39,745,031	9,272,210	1,864,566	
Amerikalaisia. — Américaines.							
Mutual Life	5) 578,918,457	5) 130,457,197	5) 8,220,951	?	31,620,784	12,078,616	

1) Tiedot vakuutuslaitosten ja epävarmoja. 2) Tiedot eivät tulleet oikeaan aikaan. 3) Käsitää myöskin voittoon oikeutettomat vak. Niiden yhteisosa on 5 sarakkeessa.
Rapport incomplet et peu sûr.

4) Vrt muist. 4 taulu 3 A sekä muist. 3 tässä taulu. 5) Voittoon oikeutettomat vak. siihen luettuina.
Content aussi des ass. sans participation. La somme totale fait partie du No 5.

Cf. 4) du tabl. 3 A et 3) de ce tabl.
Inclut des ass. sans participation.

Taulu 3. Yleinen vakuutuskanta jouluk. 31 p:nä 1892.

C. Korkovakuutuksia.

État général des assurances le 31 déc. 1892.

C. Assurances des rentes.

1 Laitoksia. Compagnies.	2 Vuotuinen määrä jouluk. 31 p:nä 1892. Rentes annuelles le 31 déc. 1892.		3 Stäpitsi jälleenvakuuttetu. En outre en réassurance.	4 Hetki alkavia elinkorkoja. Immédiates.		5 Toistaiseksi jätettyjä elinkorkoja. Différées.		6 2 särekkeen kanta jaettuna lajeihin. État du N:o 2 divisé en catégories.		7 Vak.-maksure-servi ynnä siirretyt vak.-maksat 2 särekkeen kannasta. Reserve mathématique, incl. correction relative à l'échéance des primes (v. N:o 2).	8 V. 1892 nostetut korkopääomat ja vak.-maksat 2 särekkeen kannasta. Primes et capitaux perçus en 1892.	9 Rentes payées en 1892.
	Luku. Nombre.	Pääomaa. Capitaux.		Pääomaa. Capitaux.	Pääomaa. Capitaux.	Pääomaa. Capitaux.	Pääomaa. Capitaux.	Pääomaa. Capitaux.	Pääomaa. Capitaux.			
Suomalaisia. — Finlandaises.												
Kaleva	592	S.mk. 179,186	6,064	S.mk. 79,198	S.mk. 56,766	S.mk. 43,222	S.mk. 1,214,234	S.mk. 85,384	S.mk. 73,207			
Suomi	88	S.mk. 15,169	—	S.mk. 4,859	S.mk. 9,910	S.mk. 400	S.mk. 69,755	S.mk. 53,150	S.mk. 2,339			
Ruotsalaisia. — Suédoises.												
Skandia	1,399	Kr. 436,812	15,180	Kr. 364,530	Kr. 60,598	Kr. 11,684	Kr. 3,497,082	Kr. 202,013	Kr. 362,676			
Svea	427	Kr. 146,490	—	Kr. 113,980	Kr. 25,299	Kr. 7,211	Kr. 1,023,017	Kr. 28,910	Kr. 124,314			
Nordstjernan	192	Kr. 66,098	5,054	Kr. 49,096	Kr. 12,902	Kr. 4,100	Kr. 541,722	Kr. 5,030	Kr. 51,117			
Thule ¹⁾	—	?	?	?	?	?	Kr. 524,552	Kr. 123,409	Kr. 36,120			
Victoria	56	Kr. 16,470	—	Kr. 12,132	Kr. 4,388	—	Kr. 106,409	Kr. 675	Kr. —			
Skåne	446	Kr. 159,460	10,506	Kr. 32,508	Kr. 102,194	Kr. 24,758	Kr. 709,664	Kr. 157,463	Kr. 27,312			
Englantilaisia. — Anglaises.												
Northern	410	P. Sterl. 13,804	—	P. Sterl. 9,518	P. Sterl. 2,469	P. Sterl. 1,223	P. Sterl. 3)	P. Sterl. 15,454	P. Sterl. 11,057			
Star ⁴⁾	—	?	?	?	?	?	?	?	?			

Saksalaisia. — Allemandes.													
D. L. V. G., Lübeck	474	R.m.k.	—	R.m.k.	166,286	R.m.k.	18,166	R.m.k.	9)	R.m.k.	83,821	R.m.k.	165,292
Victoria	7) 833	R.m.k.	—	R.m.k.	?	R.m.k.	?	R.m.k.	?	R.m.k.	420,090	R.m.k.	141,420
Amerikkalaisia. — Américaines.													
Mutual Life	963	Dl.	—	Dl.	327,416	Dl.	7,406	Dl.	17,214	Dl.	3,126,812	Dl.	272,111

1) Tiedot vaillinaisia ja epävarmoja.
Rapport incomplet et peu sûr.

2) Sitäpaitsi eri korkomatoja P. Storl. 591.
En outre par différentes modes d'ess: 591 P. Storl.

3) Vrt. 5 muist. taul. 3 A. 4) Tiedot eivät tulleet oikeaan aikaan.
Le rapport communiqué trop tard.

5) On 5 sarakkeeseen. 6) Vak.-maksusilintoa lukematta. Vrt. muist. 6 taul. 3 A. 7) Sitäpaitsi yksi elikekassa vakuuttanut R.m.k 107,782, joka määrä on otettu samaan.
Fait partie du N:o 5. Correction des primes excl. Cf. 6) du tabl. 3 A. En outre une caisse d'épargne de 107,782 R.m.k, incl. dans la total.

Taulu 4. Vakuutuskannan vähennys vuonna 1892.

Pääoma-vakuutuksia kuoleman varalle.

Extinctions en 1892.

Assurances de capitaux en cas de décès.

1 L a i t o k s i a. Compagnies.	2 Keskikanta v. 1892. État moyen pour 1892.		3 Vähennys v. 1892, lu- nastamattomat vak- kirjat poisluettuina. Extinctions en 1892, polices non-réalisées déduites.		4 Kuolema tai vak- ajan loppuminen. Décès ou arrivés à terme.		5 Takaisnosto. Rachats.		6 Keskeytetty vak. Résiliation.		7 Muuttaminen ja pienennys. Transformation et réduction.	
	Henkilöitä. Têtes.	Pääomaa. Capitaux.	Henkilöitä. Têtes.	Pääomaa. Capitaux.	Henkilöitä. Têtes.	Pääomaa. Capitaux.	Henkilöitä. Têtes.	Pääomaa. Capitaux.	Henkilöitä. Têtes.	Pääomaa. Capitaux.	Henkilöitä. Têtes.	Pääomaa. Capitaux.
Poisannetut jälleenvak. pois- luett. (c) tai luett. (i). Réass. cédés excl. ou incl.												
Suomalaisia. — Finlandaises.												
Kaleva	—	S.m.k. 37,579,452	1) 421	S.m.k. 2,378,761	52	S.m.k. 477,120	1) 69	S.m.k. 370,370	1) 241	S.m.k. 1,255,320	1) 55	S.m.k. 275,951
Suomi	4,312	20,342,895	289	1,188,500	24	92,000	1	3,000	264	1,093,500	—	—
Ruotsalaisia. — Suédoises.												
Skandia	9,771	60,328,010	578 ²⁾	4,874,202	141	864,895	123	799,980	314 ²⁾	3,209,327	—	Kr. — ³⁾
Svea	1) 11,713	55,521,457	1) 515	3,277,161	1) 142	831,215	1) 149	547,899	1) 223	1,317,210	1) 1	580,837
Nordstjernan	14,523	72,085,239	934 ²⁾	4,921,738	?	861,891	?	1,090,674	?	2,969,173	—	— ³⁾
Thule	?	54,613,716	695	2,628,503	99	457,080	163	533,988	433	1,637,435	—	—
Victoria	5,012	20,031,544	240	1,386,763	39	144,023	59	290,077	142	952,663	—	—
Skåne	2,292	12,238,999	185	999,080	21	126,220	44	295,980	109	522,080	11	54,800

	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.	R.m.k.
Saksalaisia. — Allemandes.									
D. L. V. G., Lübeck	153,000	?	287,156	68,000	44,4	204,000	15,156	4,929,614	733,590
Victoria	1,200,000	?	3,925,752	336,000	28	1,762,660	1,827,092	10,859,190	1,891,881
			⁹⁾ 3,925,752	⁹⁾ 336,000		1,762,660	1,827,092	10,859,190	1,891,881
Amerikalaisia. — Américaines.									
Mutual Life	Dl.	Dl.	Dl.	Dl.		Dl.	Dl.	Dl.	Dl.
	—	32,487,396	—	—	—	⁹⁾ 2,684,429	—	32,487,396	7,419,611
									22,8

1) Säästö sittekin 6 sarakkeen summa on annettu vakutetuille. 2) Koskee koko liikettä, vrt. palovak. *Produit, non compris la somme col. 6.*
Se rapporte à toute l'affaire; cf. le tabl. sur les ass. contre incendies.

3) Vrt. taulu 6: c ja voittorahaston lisäännystä. *Cf. tabl. 6: c et l'augmentation dans le fonds des bénéf.*

4) Ei ole 4 sarakkeessa, vaan crässä g 4 taulussa 6. Voitto jaetaan ainoastaan joka viidentenä vuonna, ensi kerran v. 1895. *N'entre pas dans la col. 4, mais dans le tabl. 6 g 4. Les bénéf. ne sont distribués que tous les 5 ans; la proclatue fois en 1895.*

5) Tiedot eivät ajoissa tulleet. 6) Siibien luettuina voitto tapaturma- ja kuljetusvakuutuksista. *Le rapport communiqué trop tard. Incl. profits provenant des ass. contre accidents.*

7) Josta 1,514,325 voitto-osinkoa tapaturmavak.-osastosta. 8) Vrt. voiton lisäännystä vakuumettujen voittorahstossa 6 taulussa. *Dont 1,514,325 font les bénéfices des assurés contre accidents. Cf. l'accroissement du fonds des bénéfices, tabl. 6.*

Taulu 6. Voitto- ja

Compte de profits

	Kaleva.		Suomi.		Skandia.		Svea.		Nord- stjernan.	
	<i>Smc</i>	<i>ml</i>	<i>Smc</i>	<i>ml</i>	Kr.	ä.	Kr.	ä.	Kr.	ä.
Tulot.										
a) Edelliseltä vuodelta:										
1. Vakuutusmaksureservi ¹⁾	6,192,110	45	535,194	48	13,572,858	55	9,937,080	—	12,922,279	—
2. Vakuutusmaksunsiirto ¹⁾	Otettu a 1:teen		Otettu a 1:teen		Otettu a 1:teen		471,773	—	Otettu a 1:teen	
3. Selvittämättömien vak. vararah. ¹⁾	—	—	—	—	—	—	114,421	60	—	—
4. Vakuutettujen voittorahasto	—	—	—	—	—	—	385,784	58	684,196	11
5. Erityisvararahastoja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Vakuutusmaksu-tulot ¹⁾	1,174,897	53	837,184	22	1,898,946	94	1,732,655	84	2,362,175	90
c) Pääomansijoituksista	420,929	82	55,396	15	552,312	87	437,112	88	741,359	86
d) Muita tuloja	5,130	21	231	25	14,998	—	495	06	—	—
Summa	7,793,068	01	1,428,006	10	16,039,116	36	13,079,322	96	16,710,010	87
Menot.										
a) Selvitetyt vakuutukset	506,551	90	94,338	78	1,086,521	25	869,246	09	830,749	27
b) Takaisinostot	43,424	95	223	81	76,973	80	90,124	92	118,234	06
c) Osinkoja vakuutetuille	—	—	—	—	160,945	93	86,773	57	55,136	64
d) Asioimispalkkiota	46,495	46	62,822	83	146,137	63	132,341	37	128,413	38
e) Hoitokulut ynnä lääkärinpalkkiot	126,796	67	103,544	61	159,279	56	174,079	10	226,589	44
f) Suostuntaverot ja ulosteot	Otettu e:hen		Otettu e:hen		19,522	60	14,467	06	27,154	01
g) Tulevaksi vuodeksi:										
1. Vakuutusmaksureservi ¹⁾	6,828,882	—	1,037,825	59	14,358,650	14	10,610,790	—	14,101,093	—
2. Vakuutusmaksunsiirto ¹⁾	Otettu g 1:teen		Otettu g 1:teen		Otettu g 1:teen		484,459	—	Otettu g 1:teen	
3. Selvittämätt. vak. vararahasto ¹⁾	—	—	—	—	—	—	105,324	40	—	—
4. Vakuutettujen voittorahasto	—	—	—	—	—	—	445,407	82	938,889	09
5. Erityisvararahastoja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
h) Muita menoja	12	74	²⁾ 55,786	15	750	45	8,370	57	³⁾ 75,063	41
Summa	7,552,163	72	1,354,541	77	16,008,781	36	13,021,383	90	16,501,322	30
(+) Voitto	+ 240,904	29	+ 73,464	33	+ 30,335	—	+ 57,939	06	+ 208,688	57

¹⁾ Jälleenvakuutukset poisluettuina. ²⁾ Josta 55,573: 85 vähennystä kalustosta ja perustamiskuluja. ³⁾ Josta 54,398: 70 Koko säästö pidätetään kaikkia 4:llä merkityitä tarkoituksia varten. ⁵⁾ Voitto valuuttojen rahaksimuuttamisesta. ⁶⁾ Kts. voittora-
Huom! Starin ilmoitus ei tullut ajoissa.

Tappiolasku v. 1892.

et pertes en 1892.

Thule.		Victoria.		Skåne.		Northern.			D. L. V. G., Lübeck.		Victoria.		Mutual Life.	
Kr.	ä.	Kr.	ä.	Kr.	ä.	P. st.	Sh.	P.	Rmk.	Pf.	Rmk.	Pf.	Dl.	c.
7,140,881	—	1,922,211	39	1,939,570	47	2,518,430	12	6	38,048,921	19	36,459,299	94	146,846,816	—
Otettu a, 1:teen	—	Otettu a, 1:teen	—	Otettu a, 1:teen	—	*)	—	—	1,966,597	07	Otettu a, 1:teen	—	35,036	07
—	—	21,100	—	24,000	—	62,875	6	1	76,915	81	149,128	14	472,813	45
—	—	88,952	18	38,261	30	*)	—	—	729,170	01	3,592,923	41	12,030,967	16
—	—	78,397	56	—	—	*)	—	—	702,400	29	990,078	48	121,506	—
1,919,325	23	668,258	68	726,835	20	239,575	1	9	4,814,877	25	10,644,422	38	32,487,396	01
351,543	84	117,920	28	98,462	76	98,425	4	5	1,669,023	76	2,060,470	94	7,870,617	46
—	—	—	—	4,617	56	—	—	—	27,553	37	2,062	46	*) 2,025,148	—
9,411,750	07	2,896,870	09	2,831,747	29	2,919,306	4	9	48,035,458	75	53,898,385	75	201,890,300	15
465,478	87	145,740	61	132,520	20	212,902	16	6	3,563,595	91	2,014,477	03	12,350,726	49
61,936	57	20,833	54	50,197	78	15,502	6	1	299,061	03	359,194	53	4,351,376	60
—	—	6,204	62	—	—	*)	—	—	729,170	01	673,684	21	2,684,429	37
127,589	34	52,242	20	42,795	48	10,485	12	3	323,417	05	1,876,175	07	4,696,266	90
155,878	61	97,533	89	57,718	01	12,479	7	8	410,182	66	Otettu d:hen	—	2,313,021	81
6,933	90	3,504	57	5,685	10	—	—	—	Otettu e:hen	—	15,705	77	410,322	37
8,349,002	—	2,271,633	77	2,442,552	06	*)	—	—	39,683,619	97	42,585,755	67	159,181,067	—
Otettu g, 1:teen	—	Otettu g, 1:teen	—	Otettu g, 1:teen	—	*)	—	—	2,022,814	84	71,218	68	37,680	74
—	—	11,220	—	41,200	—	40,494	4	10	—	—	160,648	18	547,830	93
—	—	82,747	56	49,549	30	*)	—	—	—	—	2,856,204	10	15,168,233	94
—	—	78,397	56	—	—	*)	—	—	702,400	29	967,131	96	149,344	—
17,680	74	8,000	—	4,546	52	—	—	—	14,040	45	76,692	27	—	—
9,184,500	03	2,778,058	32	2,826,764	45	291,864	7	4	47,748,302	21	51,646,887	47	201,890,300	15
+ 227,250	04	+ 118,811	77	+ 4,982	84	+ 2,627,441	17	5	+ 287,156	54	+ 2,241,498	28	6)	—

vähennystä kiinteistöistä ja kalustosta.
haston lisäännystä ja voitunjakoa.

*) Lasketaan ainoastaan joka viidentenä vuonna; ensi kerran jouluk. 31 p:nä 1895.

Taulu 7. Tilinasemat (bilanssit)

Bilan le 31

	Kaleva.		Suomi.		Skandia.		Svea.		Nordstjernan.	
	<i>Smc.</i>	<i>722</i>	<i>Smc.</i>	<i>722</i>	Kr.	ä.	Kr.	ä.	Kr.	ä.
Aktiva.										
a) Osakkeenomistajain sitoumukset	1,600,000	—	692,164	99	10,500,000	—	8,000,000	—	3,330,000	—
b) Kiinteistöt	872,000	—	142,748	16	2,596,000	—	2,749,500	—	1,680,000	—
c) Myönnettyjä lainoja	6,482,904	47	1,055,000	—	14,193,282	97	7,354,273	56	7,956,499	06
d) Vakuutuskirja- ja vak.-maksulainoja	860,847	50	45,050	—	1,377,316	32	1,362,056	92	2,117,372	90
e) Obligationit ja osakkeet	278,040	—	131,447	55	4,779,688	50	4,798,703	17	5,619,109	99
f) Pankissa ja kassassa	64,420	23	48,823	87	631,102	74	41,880	90	221,362	18
g) Saatavat asioitsijoilta	—	—	10,268	85	25,959	89	793,110	09	3,915	70
h) Laskussa jälleenvakuuttajilla	—	—	Otettu g:hen	—	140,166	08	940,409	01	1,205	29
i) Karttuneet, maksamattomat korot	168,869	99	17,635	98	86,905	70	143,903	03	507,621	35
k) Maksettavat tiliin ottamatt. vak.-m.	39,354	77	24,839	42	67,995	27	116,544	79	—	—
l) Kalustot	8,766	49	1	—	40,000	—	63,200	—	7,992	38
m) Muut varat	63,591	29	—	—	25,642	39	—	—	100,000	—
Summa	10,438,794	74	2,167,979	82	34,464,059	86	26,363,581	47	21,545,078	85
Passiva.										
a) Osakepääoma ja takuurahasto	2,000,000	—	992,164	99	15,000,000	—	10,000,000	—	5,000,000	—
b) Pääomanvararahasto	2)	—	7,835	01	1,500,000	—	1,000,000	—	1,060,000	—
c) Vakuutusmaksureservi ja siirto 1)	6,828,882	—	1,037,825	59	14,358,650	14	11,095,249	—	14,101,093	—
d) Selvittämätt. vakuutusten varahasto	129,341	69	24,000	—	115,269	13	105,324	40	76,273	12
e) Erityisvararahastot	—	—	—	—	3 2,250,757	—	3 2,726,644	10	—	—
f) Palvelijakunnan eläkerahasto	—	—	—	—	Otettu k:hen	—	122,206	82	105,000	—
g) Laskussa asioitsijoilla, jälleenvakuuttajilla y. m.	—	—	1,540	90	31,343	99	185,115	74	24,231	71
h) Osakasten ja vakuutettujen nostamattomat voitto-osuudet	11,422	92	1,563	30	Otettu k:hen	—	46,596	—	1,520	—
i) Vakuutettujen voittorahasto	1,218,950	26	—	—	427,068	48	445,407	82	938,889	09
k) Muut velat	9,293	58	29,585	70	500,851	86	427,445	80	29,383	36
l) Voitto- ja tappiolasku	240,904	29	73,464	33	4) 230,119	26	4) 209,591	79	208,688	57
Summa	10,438,794	74	2,167,979	82	34,464,059	86	26,363,581	47	21,545,078	85

1) Jälleenvakuutukset poisluettuina. 2) On otettu k:hin, joka on sekä osakkeenomistajain että vakuutettujen voittorahasto-luettuina. 3) Nostamattomat ja maksettaviksi joutuneet voitto-osuudet. 4) Sota-vararahasto 967,132; tapaturma- ja kuljetus-vakuu-

Huom.! Starin koskevat tiedot eivät tulleet ajoissa.

joulukuun 31 p:nä 1892.

déc. 1892.

Thule.		Victoria.		Skåne.		Northern.			D. L. V. G., Lübeck.		Victoria.		Mutual Life.	
Kr.	ä.	Kr.	ä.	Kr.	ä.	P. st.	Sh.	P.	Rmk.	Pf.	Rmk.	Pf.	Di.	c.
800,000	—	1,500,000	—	10,800,000	—	2,700,000	—	—	1,377,000	—	4,800,000	—	—	—
2,347,600	—	970,000	—	1,440,257	—	234,555	15	3	2,379,500	—	4,234,949	46	15,638,884	26
2,349,450	40	1,361,041	—	3,088,730	—	480,856	12	6	35,335,048	70	50,017,757	50	79,742,690	04
1,267,959	35	303,746	40	439,751	21	131,500	18	11	3,327,469	31	3,157,697	08	2,121,028	31
2,839,281	10	522,060	20	203,320	—	2,474,232	10	1	820,051	—	568,156	20	63,586,764	55
171,905	98	108,239	85	227,983	11	166,016	3	3	296,273	55	52,515	12	7,806,672	55
48,448	24	3,485	54	28,383	80	155,087	2	7	195,555	61	648,270	40	148,195	79
—	—	18,401	06	140,808	06	11,662	1	6	487,107	19	—	—	—	—
38,075	72	17,849	83	89,449	05	41,854	10	2	6,355	60	—	—	980,204	12
427,097	14	197,582	88	85,330	05	25,495	7	9	1,277,045	52	3,201,378	45	1,786,651	97
5,000	—	6,000	—	16,500	—	—	—	—	1,700	—	—	—	—	—
12,000	—	—	—	8,580	22	638,259	17	7	238,491	04	388,659	02	3,273,065	02
10,306,817	93	5,008,406	76	16,569,092	50	7,059,520	19	7	45,741,597	52	67,069,383	23	175,084,156	61
1,000,000	—	2,000,000	—	12,000,000	—	3,000,000	—	—	1,530,000	—	6,000,000	—	—	—
640,883	06	95,993	14	240,000	—	—	—	—	703,956	83	1,199,923	20	—	—
8,349,002	—	2,271,633	77	2,442,552	06	Kts. taulu 6 muist. 4			41,706,434	81	42,656,974	35	159,218,747	74
47,975	—	11,220	—	17,200	—	40,494	4	10	103,007	87	160,648	18	547,830	93
—	—	—	—	³⁾ 620,591	11	³⁾ 1,316,289	0	11	—	—	⁶⁾ 8,307,515	10	—	—
—	—	—	—	—	—	18,034	19	2	105,610	56	259,475	33	—	—
—	—	—	—	62,921	29	20,925	9	11	526,084	42	—	—	—	—
9,753	80	—	—	1,819	50	2,710	7	2	—	—	660	—	—	—
163,994	76	135,578	71	49,549	30	—	—	—	⁵⁾ 676,425	38	4,308,746	69	15,168,233	94
20,396	80	375,169	37	1,043,591	08	33,625	0	2	102,921	11	249,688	62	149,344	—
74,812	51	118,811	77	⁴⁾ 90,868	16	2,627	441	17	5	287,156	54	⁷⁾ 3,925,751	76	—
10,306,817	93	5,008,406	76	16,569,092	50	7,059,520	19	7	45,741,597	52	67,069,383	23	175,084,156	61

Vuosivoitto menee tähän rahastoon.

³⁾ Tässä myöskin laitoksen palovakuutusliikkeen rahastot.

⁴⁾ Palovakuutus-voitto siihen

tuksien vararhaastot 7,340,383.

⁷⁾ Tapaturma- ja kuljetusvakuutuksien voitot siihen luettuina.

Taulu 8. Kuolevaisuustaulut ja korkokanta kuin myös vuonna 1892 saatu keskimääräinen korko rahansijoituksista. Ennakolta laskettujen ja todellisten pääomasuoritusten keskinäinen suhde vuonna 1892.

Table de mortalité et du taux d'intérêt; intérêt réalisé sur le capital moyen de l'année 1892. — Les capitaux payés aux assurés en 1892 en pourcent des capitaux présumés pendant l'exercice.

Laitoksia. <i>Compagnies.</i>	Todellinen pääomansuoritus prosentina ennakoita lasketusta. <i>Totement réel en pourcent des paiements présumés.</i>	Keskimääräinen korko pita- omansijoituksista. <i>Intérêt moyen du capital.</i>	Korkokanta. <i>taux.</i>	Vakuutusmaksunlaskussa nyt noudatettava: <i>Valant pour le calcul des primes:</i>		M u i s t u k s i a.
					kuolevaisuustaulu. <i>table de mortalité.</i>	
Suomalaisia. <i>Finlandaises.</i>						
Kaleva	1)95,86	5,0	4	Tanskalaisen henkivakuutus- ja elatuslaitoksen taulu.		
Suomi	1)46,35	5,2	4	17 engl. kompp.:n ($\omega = 90$)		Myötäjäis- ja elinkoronvakuutuksessa tanskal. henkivak.- ja elatuslaitoksen taulut 1871, 4,5 prosentti, jälkeelokoroissa 17 engl. kompp.:n taulu vakuutusentottajille tanskal. taulu koronaajalle; 4 prosentti.
Ruotsalaisia. <i>Suèdoises.</i>						
Skandia	77,98	?	4	17 engl. kompp.:n ($\omega = 90$)		Heti alkava elinkorko yhdistys Finlaysonin (1860) ja Spraguen (1881); 4 prosentti. Pääomavak.:ssa määr. ikään, toist. jätettyissä elinkoroissa ja jälkeelokoroissa oma taulu, yhdist. tanskalaisesta miehille (kts. Suomi) v.v. 0—24, 17 engl. kompp.:n v.v. 25—98 sekä tasoitus käytt. ruotsal. leski- ja orpokassan taulua; 4 prosentti; vanhemmat vak. toisten taulujen muk.
Svea	1)85,89	?	4	17 engl. kompp.:n ($\omega = 90$)		Heti alkava elinkorko niink. Skandiassa; 3,5 prosentti.
Nordstjernan	1)71,69	4,4	4	17 engl. kompp.:n		Elinkoronvakuutuksessa 17 engl. kompp.:n, tanskal.:n (kts. Suomi) ja ruotsal.:n (kts. Skandia) yhdistys.
Thule	?	4,2	—	17 engl. kompp.:n		Heti alk. elinkorko, kts. Skandia; 3,5 pros.
Victoria	?	?	4	17 engl. kompp.:n		Osa vanhempia vak. ruotsal. taulun muk. (kts. Skandia); 4,5 prosentti.
Skåne	95,71	4,49	4	tanskal. taulu (kts. Kaleva).		Elinkoronvak.:ssa 4,04-prosentti.
Englantilaisia. <i>Anglaises.</i>						
Northern	2)83,86	4	3	20 engl. kompp.:n (H ^M)		Koronvak.:ssa Finlaysonin taulu (1860).
Star	2)79,36	4,04	3	20 engl. kompp.:n (H ^M)		
Saksalaisia. <i>Allemandes.</i>						
D. L. V. G. Lübeck	1)95,49	?	3,5	{23 saksal. yhtiön taulu. M. u. W. I.		Ei ole ilmoitettu käytetäänkö tätä taulua myös koronvak.:ssa.
Victoria	1)64,06	4,56	3,5			Koronvak.:ssa 17 engl. kompp.:n; hautausapuvak.:ssa Deutsche Reichs Sterbetafel.
Amerikalaisia. <i>Americaines.</i>						
Mutual Life	?	?	4	Americ. exp. taulu.		

1) Koskee ainoastaan pääomavak. kuolemaa varalle. 2) Osoittaa kuolemantapauksien luvun verrattuna niiden laskettuun lukuun.
Se rapporte seulement aux ass. en cas de décès. Se rapporte au nombre des décès.

II.

TAPATURMAVAKUUTUS.

II.

ASSURANCE CONTRE LES ACCIDENTS.

Taulu 9. Tapaturmavakuutus Suomessa v. 1892.

Finlande: Assurance contre les accidents.

1 L a i t o k s i a. Compagnies.	2 Yksinäisiä vakuutuksia v. 1892 ¹⁾ . Assurances individuelles en 1892 ¹⁾ .			4 Yhteisvakuutuksia v. 1892. Assurances collectives des ouvriers en 1892.			5 Korvauksia v. 1892. Paiements ²⁾ .		6 Vakuutusmaksujen summa ²⁾ . Total des primes ²⁾ .		7 Korvauksien summa ²⁾ . Total des paye- ments ²⁾ .		8 Kuluja. Frais.		
	Henkilöitä. Personnes.	Vak. maksut. ²⁾ Primes ²⁾ .		Henkilöitä. Personnes.	Vak. maks. ²⁾ Primes ²⁾ .		Henkilöitä. Personnes.	Henkilöitä. Personnes.	Henkilöitä. Personnes.	Henkilöitä. Personnes.	Henkilöitä. Personnes.	Henkilöitä. Personnes.	Henkilöitä. Personnes.	Henkilöitä. Personnes.	Henkilöitä. Personnes.
		Shyf.	714		Shyf.	714									
Suomalainen. — Finlandaises.															
Patria	2,800	69,950 24		7,965	58,678 63		39,015	54	10,765	128,628 87	641	77,301 08		41,015 56	
Ruotsalainen. — Suédoises.															
Skandinavian	295	10,220 48		809	8,112 94		3,785	29	1,104	18,333 42	84	10,325 23		5,283 22	
Saksalaisia. — Allemandes.															
Preussische National V. G.	58	3,921 70							58	3,921 70	3	437 —		9) 391 70	
Victoria	133	10,088 73							133	10,088 73	10	1,876 28		4)	
Schweitsiläinen. — Suisses.															
Unf. V. A. G. Winterthur	302	12,705 —		386	4,685 —		6,021	30	688	17,390 —	?	9,252 20		5,656 —	
Summa — Total	3,588	106,886 15		9,160	71,476 57		48,822	13	12,748	178,362 72	—	99,191 79		52,346 48	

1) Siihen luettuna yhteisvakuutus, josta vak. maksut ovat henkilöittäin määrättyt. 2) Kaikki määrät poisluettuna jälleenvakuuttajain osuuksia.
Inclut les ass. individuelles par potées collectives. Participation des réassureurs non déduite.
3) Vrt. muist. 6 taul. 17. 4) On yhtiön henkivakuutusliikkeen vastaavassa erässä taulussa 2 A.
V. tabl. 17, n. 6. Fut partis de la somme correspondante tabl. 2 A.

Taulu 10. Vakuutusmaksureservi sekä vahinko- ja korkoreservit 1892 laitoksien omalle vastuulle pidettyjä vakuutuksia varten.

Réserve des risques ainsi que réserves pour sinistres et rentes, pour l'année 1892; réassurances déduites.

	Patria.	Skandinavian.	Pr. Nat. V. G.	Victoria.	Winterthur.
Vakuutusmaksureservi: (Réserve des risques:)					
a) laskuperustus (base de calcul)	24:n osan järjestelmä; vähennetään 25 % kuluja varten.	Pro rate parte temporis, vähennetään 25 % kuluja varten ¹⁾ .	Erissä. 12:n osan järjestelmä.	Pro rate parte temporis netto-vakuutusmaksuista ¹⁾ .	Erissä, 24:n osan järjestelmä; vähennetään kuluja varten 22 % koko bruttoreservistä.
b) edelliseltä vuodelta (à la fin de 1891)	Smkf 39,513	Kr. 70,812	Rmk. 46,000	Rmk. 4,670,822	V:ita 1892 laskematta; lasketaan vastaisuudeksi.
c) { selvityksiin vuoden ajalla (payements en 1892)	" 29,578	?	" 15,065	?	
jäännös vuoden lopulla (restant à régler)	" 12,761	?	" 286	?	
d) Summa (Total)	" 42,339	?	" 15,351	?	
e) Voitto (+), tappio (-) (Bénéfice (+), perte (-))	" - 2,826	?	" + 30,649	?	
Vahinko- ja korkoreservi: (Réserves pour sinistres et rentes:)					
a) edelliseltä vuodelta (à la fin de 1891)	Smkf 16,089	Kr. 46,000 ²⁾	Rmk. 21,440	Rmk. 715,872	Fr. 1,351,266
b) { selvityksiin vuoden ajalla (payements en 1892)	" 13,036	" 32,023	" 395	?	" 825,127
jäännös vuoden lopulla (restant à régler)	" 100	" 1,011	" 11,850	?	" 452,990
c) Summa (Total)	" 13,136	" 33,034	" 12,245	?	" 1,278,117
d) Voitto (+), tappio (-) (Bénéfice (+), perte (-))	" + 2,953	" + 12,966	" + 9,195	?	" + 73,149

1) Koskee tapaturmanuhkaa. Vakuutusmaksujen takaisinmaksurabasto lasketaan eri kaavojen mukaan. Regarde seulement la réserve des risques; la réserve pour le remboursement des primes est évaluée d'après des formules spéciales.

2) Ainoastaan vahinkoreservi. Koronsaajia ei ollut v. 1892. Seulement pour sinistres. Pas de rentiers en 1892.

Taulu 11. Voitto- ja tappiolasku v. 1892.

Compte de profits et pertes en 1892.

Tuloja:	Patria.		Skandina- vien.		Pr. Nat. V. G.		Victoria.		Winterthur.	
	Fr.	p.	Kr.	ä.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Frs.	cts.
<i>a)</i> Edelliseltä vuodelta:										
1. Vak.-maksureservi	39,512	72	70,812	19	46,000	—	4,670,822	46	1,547,272	56
2. Vahinkoreservi	14,577	27	46,000	—	21,440	—	302,784	54	1,074,908	—
3. Korkoreservi	1,511	25	—	—	—	—	413,087	85	276,358	—
<i>b)</i> Vakuutusmaksuja	114,769	69	227,110	72	193,529	22	4,982,064	69	5,351,268	78
<i>c)</i> Sijoituksista	15,769	72	13,123	50	—	—	346,845	84	174,459	72
<i>d)</i> Muita tuloja	—	—	99	04	—	—	—	—	62,524	07
Summa	186,140	65	357,145	45	260,969	22	10,715,605	38	8,486,791	13
Menoja:										
<i>a)</i> Vahingonkorvauksia } omalta { . .	71,334	38	142,789	56	37,751	01	896,462	22	3,383,750	84
<i>b)</i> Koronsaajille } osalta { . .	525	45	—	—	—	—	50,578	35	29,166	80
<i>c)</i> Asioimiskuluja	14,778	01	25,098	54	42,969	52	} 875,763	45	1,015,207	61
<i>d)</i> Hoito ynnä ulosteot	22,772	77	45,633	43	75,633	54			402,364	13
<i>e)</i> Seuraavaksi vuodeksi:										
1. Vak.-maksureservi	45,920	16	78,595	53	108,000	—	6,315,328	06	1,700,203	03
2. Vahinkoreservi	16,715	17	47,000	—	27,000	—	441,305	11	1,226,022	65
3. Korkoreservi	5,064	91	—	—	—	—	411,069	55	293,492	80
<i>f)</i> Muita menoja	—	—	—	—	—	—	89,814	78	36,653	27
Summa	177,110	85	339,117	06	291,354	07	9,080,321	52	8,086,861	13
Voitto (+), tappio (-)	+ 9,029	80	+ 18,028	39	- 30,384	85	+ 1,635,283	86	+ 399,930	—
Voiton käyttäminen:										
<i>a)</i> Vararahastoihin (reserveihin) . .	1,029	80	8,500	—	} Kts. taul. 15 Palo- vakuut.	}	Kts. taul. 5 Henkiv. luku. 1,514,325	50	189,986	—
<i>b)</i> 1. Osakkeenomistajille	8,000	—	9,000	—					100,000	—
2. % osakepääomasta	4 %	—	6 %	—					10 %	—
<i>c)</i> Vakuutuksenottajille	—	—	—	—					—	—
<i>d)</i> Muihin tarkoituksiin	—	—	528	39	—	—	—	—	109,944	—

1) Kuolemantapauksen jälkeen takaisinmaksettuja vakuutusmaksuja. 2) Josta 61,220 saldoa edelliseltä vuodelta.

3) Josta 21,019: 65 tilistä poistettuja. 4) Osapalkka (tantième) 40,000; uuteen laskuun 69,944.

Taulu 12. Tilinasemat (bilanssit) jouluk. 31 p:nä 1892.

Bilan le 31 déc. 1892.

	Patria.		Skandina- vien.		Pr. Nat. V. G.		Victoria.		Winterthur.	
	<i>Fr.</i>	<i>pa</i>	Kr.	ä.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Frc.	cts.
Aktiva.										
a) Osakkeenomistajain takaussitoum.	300,000	—	150,000	—	Kts. Palo-		Kts. Hen-		4,000,000	—
b) Lainoja	260,000	—	133,000	—	vakuutus-		kivakuu-		2,225,600	—
c) Arvopapereita	—	—	112,750	—	lukua,		tuslukua,		2,478,771	75
d) Kassassa ja pankissa	16,458	41	64,547	45	taulu 16.		taulu 7.		201,142	91
e) Asioitsijoilla	6,697	24	5,165	33					88,098	30
f) Jälleenvakuuttajilla	—	—	1,325	78					—	—
g) Perimättömiä ja kasvaneita korkoja	10,165	28	2,781	85					61,205	85
h) Kalusto	1,505	99	2,334	93					—	—
i) Muita varoja	—	—	385	68					2,666	65
Summa	594,826	92	472,291	02					9,057,485	46
Passiva.										
a) Pohjarahasto	500,000	—	300,000	—					5,000,000	—
b) Pääoma-vararahasto	16,332	20	25,000	—					204,074	15
c) Erityisvararahasto	—	—	—	—					150,775	05
d) Vakuutusmaksureservi	45,920	16	78,595	53					1,700,203	03
e) Vahinkoreservi	16,715	17	47,000	—					1,226,022	65
f) Korkoreservi	5,064	91	—	—					293,492	80
g) Asioitsijoilla	828	07	513	01					82,507	78
h) Jälleenvakuuttajilla	259	61	—	—					—	—
i) Perimättömiä osinkoja	652	—	—	—					480	—
k) Muita velkoja	25	—	3,154	09					—	—
l) Voitto- ja tappiolasku	9,029	80	18,028	39					399,930	—
Summa	594,826	92	472,291	02					9,057,485	46

Taulu 13. Vakuutusmaksu-tulot, jälleenvakuutusmaksut vähennettyinä. Vakuutusmaksu-reservi ja kulut prosentteina vakuutusmaksu-tuloista.

Primes perçues, participation des réassureurs déduite. La réserve des risques et les frais calculés en pourcent des primes.

1 Laitoksia. Compagnies.	2 Vakuutusmaksuja. Primes des assurances:			3	4 Vakuutusmaksujen summa v. 1892. Total des primes en 1892.		5 Prosenttina vakuutusmaksutuloista olivat: En pourcent des primes:			9 Hoitokulut. Frais généraux.
	Yksinäisten henkilöiden vakuutuks. individuelles.	Yhteisvakuutuksista. collectives.	Muista muodoista. autres formes.		Vahingon korvaukset. Paiement.	Vak.-maksu-reservi. Réserve des risques.	Asioimis-palkkiot. Commissions d'agents.			
Suomalainen. — Finlandaises. Patria	55,379	58,679	712	114,770	62,6	40,0	12,9	19,8		
Ruotsalainen. — Suédoises. Skandinaviens	?	?	?	227,111	62,9	34,6	11,0	20,1		
Saksalaisia. — Allemandes. Pr. Nat. V. G. Victoria	193,529 4,982,065	— —	— —	193,529 4,982,065	19,5 18,0	55,8 126,8 ¹⁾	22,2 17,6	39,1 2 ²⁾		
Schweitsiläinen. — Suisses. Winterthur	2,022,932	3,298,640	29,697	5,351,269	63,2	31,8	19,0	7,5		

1) Vakuutusmaksureservissä on myös riskoreservi takaisinmaksun varalle. 2) On 8 sarakkeessa.
La réserve des risques inclut la réserve pour le remboursement des primes. V. col. 8.

III.

PALOVAKUTUS.

III.

ASSURANCE CONTRE L'INCENDIE.

Taulu 14. Vakuutussummat. Vakuutusmaksu- ja
Sommes assurées. Réserve des risques ainsi que réserve

	Fennia. <i>Smc.</i>	Pohjola. <i>Smc.</i>
a) Vakuutuksia omalle uhalle (<i>Sommes ass., réass. déduites</i>) $\left\{ \begin{array}{l} 31 \text{ p. j. 1891} \\ 31 \text{ p. j. 1892} \end{array} \right.$	57,744,366 53,519,431	— 23,935,442
b) Koko vakuutussumma jouluk. 31 p. 1892 (<i>Somme totale le 31 déc. 1892</i>)	97,647,146	39,561,031
c) Vakuutusmaksureservin laskuperustus (<i>Base de calcul pour la réserve des risques</i>)	2:n osan järjestelmä; vähennetään 20 % hoitokuluja varten.	Erissä, pro rata parte temporis.
d) 1. Vakuutusm. rahasto v:lta 1891 (<i>Réserve des risques à la fin de 1891</i>)	126,930	Ei ole, kun tilivuosi on yhtiön ensimmäinen toimintavuosi.
2. Selvityksiin v. 1892 (<i>Payements en 1892</i>)	39,788	
3. Jäännös v:ksi 1893 (<i>Restent à régler</i>)	10,346	
4. Siirretään ennakkovakuutusmaksuja (<i>Primes escomptées à réserver</i>)	7,567	
5. 2:n—4:n summa (<i>Total de 2—4</i>)	57,701	
6. Voitto (+), tappio (—) (<i>Bénéfice (+), perte (—)</i>)	+ 69,229	
e) 1. Vahinkoreservi v:lta 1891 (<i>Réserve pour sinistres à la fin de 1891</i>)	3,237	
2. Selvityksiin v. 1892 (<i>Payements en 1892</i>)	3,315	
3. Siirto v:ksi 1893 (<i>Restent à régler</i>)	—	
4. 2:n—3:n summa (<i>Total de 2—3</i>)	3,316	
5. Voitto (+), tappio (—) (<i>Bénéfice (+), perte (—)</i>)	— 79	

Muist. Phoenix yhtiöstä ei ole tietoja.

vahinkoreservit v. 1892 omien vahingonvaarojen varalle.

pour sinistres pour l'année 1892; réassurances déduites.

Skandia.	Svea.	Skåne.	Fenix.	Northern.	Pr. Nat. V. G.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	P.st.	Rmk.
648,770,667	776,692,972	157,615,510	118,595,743	149,605,327	1,798,959,108
644,035,294	701,025,563	170,416,786	118,217,234	154,263,805	1,864,519,461
951,940,841	1,289,908,327	299,162,040	249,335,328	184,851,934	2,629,703,382
a) 60 % vak- maksuista ruot- sal. vakuutuk- sista, 40 % muista; b) 90 % vak- maksuista ker- ran kaikkiaan n. s. pääoma- palovakuutus- rahastoon.	Pro rata parte temporis; vä- hennetään 20 % kuluja varten.	a) 50 % vak- maksutuloista, vähentäen 20 % kuluja varten; b) 80 % vak- maksuista ker- ran kaikkiaan n. s. pääoma- palovakuutus- rahastoon. Puoli korkoa, 4,5 % tästä siirretään edelli- seen rahastoon.	a) 45 % vuoden vakuutusmak- suista. b) 90 % vak- maksuista ker- ran kaikkiaan n. s. pääoma- palovakuutus- rahastoon.	Kaikkiaan 1/3 vuoden vakuu- tusmaksuja.	Erissä, pro rata parte temporis saksalaisista vakuutuksista. Ulkomaisista vakuutuksista koko vakuutus- maksu.
Tietoja puuttuu.	Tietoja puuttuu.	219,492	Tietoja puuttuu.	229,766	2,263,531
		?		164,866	673,044
		?		18,141	35,383
		?		28,461	356,848
		?		211,468	1,065,275
		?		+ 18,298	+ 1,198,256
	540,000	30,000	13,000	87,315	180,000
	467,293	—	7,852	69,904	128,808
	35,000	—	3,600	12,784	41,622
	502,293	55,000	11,452	82,688	170,430
	+ 37,707	— 25,000	+ 1,548	4,627	+ 9,570

Taulu 15. Voitto- ja

Compte de profits

Tuloja.	Fennia.		Pohjola.		Skandia.	
	<i>Smc.</i>	<i>pa</i>	<i>Smc.</i>	<i>pa</i>	Kr.	ä.
a) Edelliseltä vuodelta:						
1. Saldo	—	—	—	—	—	—
2. Vak.-maksureservi } omaa vastuuta {	126,930	27	—	—	1,705,604	—
3. Vahinkoreservi } varten. {	3,236	79	—	—	173,302	33
b) Vak.-maksutulot, jälleenvakuutukset poislukien .	225,853	86	127,347	82	1,269,239	07
c) Pääomansijoituksista	90,394	72	75,795	37	64,429	03
d) Muita tuloja	¹⁾ 14,579	55	¹⁾ 3,122	71	56,771	07
Summa	460,995	19	206,265	90	3,269,345	50
Menoja.						
a) Vahingonkorvauksia omalta vastuulta	121,068	39	22,751	92	959,918	07
b) Asioimispalkkiot, jälleenvak.-palkkiot poislukien	¹⁾ —	—	¹⁾ —	—	93,816	77
c) Hoito	69,175	19	40,473	35	186,790	49
d) Verot ja ulosteot	4,918	75	7,674	95	29,283	91
e) Tulevaksi vuodeksi:						
1. Vak.-maksureservi } omaa vastuuta {	120,270	48	63,173	50	1,743,339	—
2. Vahinkoreservi } varten. {	15,266	67	4,082	25	97,418	—
f) Muita menoja	5,451	31	—	—	—	—
Summa	336,150	79	138,155	97	3,110,566	24
Voitto (+), tappio (—)	+ 124,844	40	+ 68,109	93	+ 158,779	26
Voiton käyttäminen.						
a) Pääoma-vararahastoon	32,422	20	34,000	—	Kts. lisätäu-	
b) Erityisvararahastoon	22,422	20	—	—	lua tämän	
c) 1. Osinkoja osakkeenomistajille	70,000	—	24,618	—	luvun lo-	
2. Prosentteina maksetusta pääomasta	7 %	—	2 %	—	pulla.	
d) Muihin tarkoituksiin	—	—	²⁾ 9,491	33		

¹⁾ Jälleenvakuuttajilta saatujen palkkioiden ylijäämä sen lisäksi mitä omille asiointisijoille on annettu. ²⁾ Poistettu tilistä koko edellisen vuoden saldo näihin tarkoituksiin. ³⁾ Omaisuuuden arvon lisäennys y. m. ⁴⁾ Josta 2444.10.8 on veroa osingoista. Osakkeen-
vakuutuskirjoista. ⁵⁾ 30,384: 85 tappiota tapaturmavakuutuksista, 31,030: 89 tilistä-poistettuja, 19,348: 34 kurssitappioita. ¹⁰⁾ 21,781: 37

tappiolasku v. 1892.

et pertes en 1892.

Svea.		Skåne.		Fenix.		Phoenix.			Northern.			Pr. Nat. V. G.	
Kr.	ä.	Kr.	ä.	Kr.	ä.	P.st.	Sh.	p.	P.st.	Sh.	p.	Rmk.	pf.
—	—	—	—	—	—	390,469	01	09	46,285	13	11	—	—
1,563,788	36	533,043	26	148,700	—	*)	—	—	229,766	03	09	2,263,531	—
540,000	—	30,000	—	13,000	—	*)	—	—	87,315	05	07	180,000	—
2,932,842	92	582,726	70	326,507	67	1,088,481	12	10	710,762	05	01	3,235,864	68
55,759	50	24,719	28	80,719	26	46,131	10	04	66,442	10	06	228,203	25
—	—	—	—	1) 10,817	75	5) 90,784	—	01	236	02	—	8) 75,321	44
5,092,390	78	1,170,489	24	579,744	68	1,615,866	05	—	1,140,808	—	10	5,982,920	37
2,275,882	07	407,311	85	174,446	95	831,075	04	09	482,068	04	10	1,780,041	96
482,395	80	44,910	50	1)	—	328,267	10	—	107,018	—	05	692,339	81
211,733	85	89,445	93	103,110	17				116,432	01	08	419,545	52
10,383	64	12,044	82	8,500	53				15,243	02	02	31,084	63
1,500,286	48	565,591	11	150,000	—	*)	—	—	236,920	15	—	2,494,495	—
450,000	—	55,000	—	11,000	—	*)	—	—	85,347	06	01	232,000	—
2) 14,092	39	—	—	4,864	43	109	07	04	3,757	10	10	9) 81,264	08
4,944,774	23	1,174,304	21	451,922	08	1,159,452	02	01	1,046,787	01	—	5,730,771	—
+ 147,616	55	— 3,814	97	+ 127,822	60	+ 456,414	02	11	+ 94,020	19	10	+ 252,149	37
Kts. lisä- taulua tä- män luvun lopulla.		Kts. lisä- taulua tä- män luvun lopulla.		25,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
				20,822	60	—	—	—	—	—	—	22,868	—
				80,000	—	6) 93,191	10	08	67,500	—	—	202,500	—
				5 %	—	—	—	—	22,5 %	—	—	9 %	—
				3) 2,000	—	7) 363,222	12	03	7) 26,520	19	10	10) 26,781	37

järjestämis- ja kalustuskuluja y. m. 3) Palvelushenkilökunnan apurahastoon. 4) Erityisiä rahastoja ei muodosteta, vaan käytetään omistajain vastuunalaisuus rajoittamaton. 7) Saldo uuteen laskuun. 8) 21,303: 06 voittoa kuljetusvakuutuksesta, 54,018: 38 maksuja osapalkkaa (tantième); 5,000 palvelushenkilökunnan apurahastoon.

Taulu 16. Tilinasemat (bilanssit) jouluk. 31 p:nä 1892.

Bilan le 31 déc. 1892.

	Fennia.		Pohjola.		Fenix.		Phoenix.			Pr. Nat. V. G.	
	<i>Smc.</i>	<i>7¹⁴</i>	<i>Smc.</i>	<i>7¹⁴</i>	Kr.	ä.	P.st.	S.	p.	Rmk.	p.
Aktiva.											
a) Osakkeenomistajain sitoumuksia . . .	3,000,000	—	2,872,100	—	2,400,000	—	—	—	—	6,750,000	—
b) Kiinteistöjä	—	—	—	—	—	—	221,106	03	07	1,200,000	—
c) Myönnettyjä lainoja	1,321,000	—	1,018,000	—	1,113,000	—	193,157	—	02	2,741,650	—
d) Obligatsioneja ja muita arvopaper.	88,985	15	101,040	—	860,386	67	843,057	12	07	3,281,279	04
e) Pankissa ja kassassa	255,394	55	182,880	32	100,072	61	26,338	11	07	473,816	70
f) Tilissä asioitsijoilla	37,583	70	16,833	75	15,837	18	207,297	03	07	Sisältyy k:ssa.	
g) Tilissä vakuutusyhtiöillä	2,277	75	—	—	1,131	91	—	—	—		
h) Maksamattomia ja jousseita korkoja	33,046	19	26,864	16	9,643	50	5,971	18	02	3,558	64
i) Kalusto	11,862	50	8,512	35	12,325	95	—	—	—	—	—
k) Muita varoja	561	03	²⁾ 30,422	23	—	—	⁴⁾ 44,745	03	03	547,096	86
Summa	4,750,710	87	4,256,652	81	4,512,397	82	1,542,173	12	11	14,997,401	24
Passiva.											
a) Osake- ja takauspääoma	4,000,000	—	4,103,000	—	4,000,000	—	71,918	15	—	9,000,000	—
b) Pääoma-vararahasto	405,248	77	—	—	100,000	—	⁵⁾ 862,504	05	08	900,000	—
c) Vak.-maksureservi omaa vast. varten	120,270	48	63,173	50	154,828	50				⁶⁾ 2,633,705	—
d) Vahinkoreservi " " "	15,266	67	4,082	25	11,000	—	163,985	—	—	⁶⁾ 303,433	89
e) Erityisreserviiä	¹⁾ 44,678	51	—	—	³⁾ 80,358	64	—	—	—	141,470	32
f) Palvelushenkilökunnan eläkerahasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	365,903	40
g) Tilissä asioitsijoilla	56	86	—	—	133	33	—	—	—	—	—
h) Tilissä vakuutusyhtiöillä	32,740	18	18,287	13	11,705	15	—	—	—	—	—
i) Osakkeenomist. perimättöm. osingot	3,605	—	—	—	575	—	60,543	—	—	579	—
k) Muita velkoja	4,000	—	—	—	25,974	60	20,000	—	—	1,400,160	26
l) Voitto- ja tappiolasku	124,844	40	68,109	93	127,822	60	363,222	12	03	252,149	37
Summa	4,750,710	87	4,256,652	81	4,512,397	82	1,542,173	12	11	14,997,401	24

1) Käyttämättömien voittovarain rahasto. 2) Perustamiskuluja. 3) Käytettäviä varoja.
 4) Erikoistalletuksia Amerikassa U. S. A. 5) Vrt. muist. 4 taul. 15.
 6) Siihen luettuina tapaturma- ja kuljetusvakuutuksen vastaavat rahastot. Kts. tauluja 11 ja 19.

Muist. Yhtiöiden *Skandian*, *Svean*, *Skånen* ja *Northernin* bilanssit ovat 7 taulussa henkivakuutusta koskevassa luvussa. *Palovakuutusosaston* vakuutusmaksu- ja vahinkoreservit ovat voitto- ja tappiolaskussa 15 taulussa.

Taulu 17. Palovakuutusyhtiöiden liike Suomessa v. 1892.

Commerce des compagnies d'assurances contre l'incendie en Finlande en 1892.

1 L a i t o k s i a. Compagnies.	2 Vastuusumma joulu-k. 31 p. 1891. Somme assurée le 31 déc. 1891.	3 Vastuusumma joulu-k. 31 p. 1892. Somme assurée le 31 déc. 1892.	4 Jälleenvakuut. saatu siitä. Reçu des réassu- teurs.	5 Vak.-maksu- tulot 1892. Primes 1892.		6 Korvauksia 1892. Payements 1892.		7 Kuluja ja palkkioita. Frais et commissions.		
				Shyf.	7 ^{ma}	Shyf.	7 ^{ma}	Shyf.	7 ^{ma}	prosentteina vak.-maks. en pourc. des primes.
Suomalaisia. — Finlandaises.										
Fennia	105,781,556	97,647,146	2,265,869	471,936	27	280,669	44	105,207	52	22,3
Pohjola	—	39,561,031	262,196	232,403	62	29,799	16	62,951	30	27,1
Summa — Total	105,781,556	137,208,177	2,528,065	704,339	89	310,468	60	168,158	82	—
Ruotsalaisia. — Suédoises.										
Skandia	25,772,080	18,538,201	1)	267,068	23	190,615	30	57,947	75	21,7
Svea	58,857,373	56,884,146	2)	314,812	43	240,054	95	59,697	42	18,9
Skåne	17,500	15,975,113	540,514	106,709	94	104,061	65	23,809	29	22,3
Fenix	15,740,517	17,454,296	3)	97,654	20	33,343	03	20,275	31	20,7
Summa — Total	100,387,470	108,851,756	3,163,758	786,244	80	568,074	93	161,729	77	—
Englantilaisia. — Anglaises.										
Phoenix 2)	29,137,650	24,574,647	487,827	167,834	45	59,434	46	26,796	27	15,9
Northern	16,414,411	15,727,202	728,485	164,184	81	81,333	42	35,076	93	21,3
Summa — Total	45,552,061	40,301,849	1,211,312	332,019	26	140,767	88	61,873	20	—
Saksalainen. — Allemandes.										
Pr. Nat. V. G.	18,078,969	24,700,062	10,485,175	120,885	37	56,580	07	43,701	54	6) 36,1
Summa — Total	269,800,056	311,061,844	17,388,310	1,943,489	32	1,075,891	48	435,463	33	—

1) Ei ole ilmoitettu, mutta on väkäinen. 2) Vuoden kuluessa tulleita vakuutuksia. 3) Ei ilmoitettu. 4) Tilivuosi: maalisk. 26 p:stä maalisk. 25 p:ään. Ilmoi-
Non communiqué; somme minime. Somme totale pour toute l'année. Non communiqué. L'exercice: 26 mars—25 mars. Les sommes se rappor-
tantes kuuluvat v. 1892—93. 5) Ei ole ilmoitettu onko jälleenvak.-maksu vähennetty. 6) Tässä ovat yhteiset asioimiskulut myöskin yhtiön tapaturma- ja kuljetusvakuutuksesta.
Il n'est pas dit si les primes des réass. ont été déduites. Inclut aussi les frais de l'agence dans les autres branches.

Lisäys tauluihin 6 ja 7 sekä 15 ja 16.

Yhtiöiden Skandian, Svean ja Skånen rahavarainhoito.

Näiden yhtiöiden henki- ja palovakuutusliikkeet hoidetaan erikseen ja pidetään niistä eri kirjat; kumpaisenkin liikkeen tuloksia v. 1892 valaisevat voitto- ja tappiolaskut, jotka ovat tauluissa 6 ja 15. Yhtiöiden yleiset rahastot ja varat, paitsi erikoisaloilla tarpeelliset, ovat erityisen „rahavarainhoidon“ alaisina. Mainittujen voitto- ja tappiolaskujen sekä 7 taulussa olevien bilanssien täydentämiseksi annetaan tässä katsahdus rahavarainhoidon tuloksiin.

Rahavarainhoito.	Skandia.		Svea.		Skåne.	
	Kr.	ä.	Kr.	ä.	Kr.	ä.
Tuloja:						
Kiinteistöistä	122,544	44	172,815	88	121,024	71
Ylijäämä koroista ja kurssivoitoista paitsi tauluissa 6 ja 15 mainittuja	298,975	81	120,323	80	58,799	13
Summa	421,520	25	293,139	68	179,823	84
Menoja:						
Kiinteistöihin	44,053	30	72,451	69	109,763	62
Korkoja	31,616	32	21,255	29	—	—
Ylijäämä hoitokuluista tauluissa 6 ja 15 mainittujen lisäksi	23,027	71	13,659	75	—	—
Tilistä poistettu ja tappiot	51,817	92	61,736	77	1,492	27
Säästö	271,005	—	124,036	18	68,567	95
Summa	421,520	25	293,139	68	179,823	84
Säästö:						
Henkivakuutusliikkeestä, taulu 6	30,335	—	57,939	06	4,982	84
Palovakuutusliikkeestä, taulu 15	158,779	26	147,616	55	—	—
Rahavarainhoidosta	271,005	—	124,036	18	68,567	95
Edelliseltä vuodelta säästöön pantu	—	—	—	—	21,132	34
Summa	460,119	26	329,591	79	94,683	13
Vähennettävä:						
Tappio palovakuutuksista, taulu 15	—	—	—	—	3,814	97
Korkoa osakkeenomistajille	180,000	—	120,000	—	—	—
Säästö 7 taulussa	280,119	26	209,591	79	90,868	16

IV.

KULJETUSVAKUUTUS.

IV.

ASSURANCE CONTRE LES RISQUES DE TRANSPORTS.

Taulu 18. Vakuutusmaksu- ja vahinko-

Réserve des risques ainsi que réserve pour sinistres

	Gauthiod. Kr.	Stockholms S. A. B. Kr.	Ågir. Kr.
<i>a) Vakuutusmaksureservin laskuperustus (Base de calcul pour la réserve des risques)</i>	Koko vuoden- ansio ynnä edell. vuosien epävar- mojen vahinko- jen vararahasto on kaikkien ku- luvan ja edellis- ten vuosien juok- sevan vastuun vak.-rahastona.	Koko vuoden- säätö siirretään seuraavan vuo- den vakuutus- maksureserviin.	Pro rata parte temporis ajaksi vakuutetuista. Sitäpaitsi erik- seenpanoja kaik- kien tunnettujen vahinkojen varalle.
<i>b) Vakuutusmaksureservi: (Réserve des risques:)</i>			
1. edelliseltä v:lta (<i>à la fin de 1891</i>)	202,648	231,807	295,069
2. selvityksiin v. 1892 (<i>payements en 1892</i>) . .	257,436	145,500	203,482
3. siirretään v:ksi 1893 (<i>restent à régler</i>) . . .	38,412	5,000	15,000
4. 2:n ja 3:n summa (<i>total de 2 et 3</i>)	295,848	150,500	218,482
5. Voitto (+), tappio (-) (<i>Bénéfice(+), perte(-)</i>)	- 93,200	+ 81,307	+ 76,587
<i>c) Vahinkoreservi: (Réserve pour sinistres:)</i>			
1. edelliseltä v:lta (<i>à la fin de 1891</i>)	Sisältyy vak.- maksureservissä.	Sisältyy vak.- maksureservissä.	Sisältyy vak.- maksureservissä.
2. selvityksiin v. 1892 (<i>payements en 1892</i>) . .			
3. siirretään v:ksi 1893 (<i>restent à régler</i>) . . .			
4. 2:n ja 3:n summa (<i>total de 2 et 3</i>)			
5. Voitto (+), tappio (-) (<i>Bénéfice(+), perte(-)</i>)			

- Muist.: 1:o. Tietoja ei ole tullut yhtiöltä *Allgemeine Versicherungs-Gesellschaft für See-, Fluss-*
2:o. *Victoria* zu Berlin ilmoittaa että erityisiä varahastoja ei muodosteta, koska merkityt
3:o. Kun suomalainen yhtiö *Triton* ei v. 1892 ollut vakuutustarkastelijan valvonnan alaisena,

reservit v. 1892 omalla vastuulla.

pour l'année 1892; réassurances déduites.

Vega.	Pr. Nat. V. G. Stettin.	N. D. V. G. Hamburg.	D. Trpt. V. G. Berlin.	Mannheimer V. G.	Eidgen. Tr. V. G. Zürich.
Kr.	Rmk.	Rmk.	Rmk.	Rmk.	Frcs.
Pro rata parte temporis kaskovastusta varten. Koko vak-maksu kaikkia muita vuoden lopulla juoksevia vakuutuksia varten.	Pro rata parte temporis.	Määräaikaisia vak. varten pro rata. Muutoin pannaan erilleen yhtiön kokeuksen mukaan vissi määrä juokseviksi katsottavia vakuutuksia varten.	Pro rata temporis kaskovastuuta varten. Tavaravakuutuksia varten koko vak-maksu vuoden lopussa voimassa olevista vakuut. Sitäpaitsi varalisä.	Määräaikaisia vakuutuksia kaskovastuuta varten pro rata temporis. Vuoden lopulla voimassa olevia matkavakuutuksia varten koko vakuutusmaksu.	Määräaikaisia vakuutuksia varten pro rata temporis. Muita vuoden lopulla voimassa olevia vakuutuksia varten koko vakuutusmaksu.
Tietoja ei tullut. (Rapport non communiqué.)	24,688 803 3,784 4,587 + 20,101 14,500 2,848 11,820 14,668 - 168	882,052 96,900 88,610 185,510 + 696,542 1,741,927 934,990 608,501 1,543,491 + 198,436	130,792 53,851 63,400 117,251 + 13,541 271,815 236,445 35,370 271,815 0	525,653 380,024 83,880 463,904 + 61,749 961,163 923,314 93,534 1,016,848 - 55,685	675,000 540,666 28,369 569,035 + 105,965 425,000 357,482 42,506 399,988 + 25,012

und Landtransporten in Dresden.

vastuut kestävät ainoastaan lyhyen ajan.

ei vahvistettujen kaavojen mukaisia tietoja ole v:ta 1892 tullut.

Taulu 19. Voitto- ja

Compte de profits

	Triton.		Gauthiod.		Stockholms S. F. A. B.		Ägir.	
	<i>Fr.</i>	<i>ns.</i>	Kr.	ä.	Kr.	ä.	Kr.	ä.
Tuloja:								
<i>a)</i> Edelliseltä vuodelta:								
1. Saldo	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Vakuutusmaksureservi ¹⁾	—	—	202,647	59	231,806	73	295,069	09
3. Vahinkoreservi ¹⁾	14,800	54						
<i>b)</i> Vakuutusmaksutulot ¹⁾	145,240	84	491,080	97	310,976	68	654,176	01
<i>c)</i> Pääomansijoituksista	26,005	24	37,346	83	51,653	80	52,263	32
<i>d)</i> Muita tuloja	—	—	—	—	—	—	7,475	06
Summa	186,046	62	731,075	39	594,437	21	1,008,983	48
Menoja:								
<i>a)</i> Vahingonkorvauksia	74,200	21	462,849	46	211,950	33	475,182	93
<i>b)</i> Asioitsijain palkkioita ²⁾	8,294	54	28,075	74	22,851	42	21,248	88
<i>c)</i> Hoitokulut	³⁾ 23,408	14	48,408	53	30,429	36	84,485	35
<i>d)</i> Verot ja ulosteot	Otettu c.	—	3,370	98	5,841	86	5,845	38
<i>e)</i> Tulevaksi vuodeksi:								
1. Vakuutusmaksureservi ¹⁾	—	—	281,310	68	234,653	79	341,275	02
2. Vahinkoreservi ¹⁾	71,996	65						
<i>f)</i> Muita menoja	5	08	260	—	2,404	10	8,017	32
Summa	177,904	62	824,275	39	513,130	86	936,054	88
Voitto (+), tappio (—)	+ 8,142	—	— 93,200	—	+ 81,306	35	+ 72,928	60
Voiton käyttäminen:								
<i>a)</i> Pääomavararahastoihin ja käyttörahastoihin	Pidetään		—	—	10,000	—	12,928	60
<i>b)</i> 1. Osakkeenomistajille	käyttä-		⁴⁾ 6,000	—	60,000	—	60,000	—
2. Prosentteina maksetusta osakepääomasta	mättömä-		5 %	—	15 %	—	6 %	—
<i>c)</i> Palvelushenkilökunnan eläkerahastoon	nä voit-		—	—	—	—	—	—
<i>d)</i> Osapalkkioksi (tantieme), lahjapalkk. ja m. tark.	tona.		—	—	11,306	35	—	—

1) Jälleenvakuutukset poisluettuina. 2) Palkkiot jälleenvakuutuksista poisluettuina. 3) Tilistäpoistettuihin luettuina.
 4) Kts. palovakuutusta, taulu 15. 5) Kts. henkivakuutusta, taulu 6. 6) Ylimääräinen reservi v:ita 1891: 699,233: 61.

tappiolasku v. 1892.

et pertes en 1892.

Vega.		Pr. Nat. V. G. Stettin.		Victoria Berlin.		Nord. D. V. G. Hamburg.		Allg. V. G. Dresden.		D. Tr. V. G. Berlin.		Mannheimer V. G. ¹⁰⁾		Eidgen. Tr. V. G. Zürich.	
Kr.	ä.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Frcs.	c.
—	—	—	—	—	—	1 564	—	6,126	70	—	—	21,981	73	676	71
} 34,090	69	24,688	43	—	—	882,051	55	188,917	99	130,791	69	525,652	79	675,000	—
		14,500	—	2,410	—	1,741,927	12	286,263	—	271,815	—	961,162	73	425,000	—
200,680	84	150,260	99	205,691	52	3,409,250	70	1,597,202	04	560,846	58	3,496,761	10	2,847,156	10
19,925	19	—	—)	—	84,229	80	72,162	23	28,886	90	154,085	30	56,194	81
⁹⁾ 156	06	—	—	—	—	—	—	⁹⁾ 708,878	55	8,459	75	—	—	—	—
254,852	78	189,449	42	208,101	52	6,119,023	17	2,859,550	51	1,000,799	92	5,159,643	65	4,004,027	62
182,905	—	45,057	79	31,639	74	2,375,773	35	816,926	01	469,538	26	2,753,977	62	2,005,115	67
—	—	10,916	34	39,144	06	564,450	94	309,487	69	47,030	74	439,040	45	342,040	63
27,029	30	} 36,528	34	} 71,898	—	143,241	60	} 166,436	33	} 73,174	96	81,502	15	180,560	39
3,846	39					3,850	—					38,047	24	12,304	—
8,672	09	31,210	—	—	—	882,248	69	188,485	13	115,000	—	572,630	92	835,000	—
32,400	—	44,433	89	16,450	10	2,022,241	96	255,187	—	240,955	—	867,467	16	450,000	—
—	—	⁶⁾	—)	—	2,216	63	⁹⁾ 764,128	35	12,100	96	59,275	65	—	—
204,852	78	168,146	36	159,131	90	5,994,023	17	2,500,650	51	957,799	92	4,811,941	19	3,825,020	69
+ 50,000	—	+ 21,303	06	+ 48,969	62	+ 125,000	—	+ 358,900	—	+ 43,000	—	+ 347,702	46	+ 179,006	93
21,000	—	⁶⁾	—	Kts. t. 5.	—	22,460	—	—	—	3,475	—	—	—	50,000	—
20,000	—	—	—	—	—	78,750	—	300,000	—	32,000	—	250,000	—	100,000	—
10 %	—	—	—	—	—	12,5 %	—	100 %	—	10 %	—	12,5 %	—	10 %	—
2,000	—	—	—	—	—	3,245	—	—	—	—	—	10,000	—	—	—
7,000	—	—	—	—	—	18,984	—	58,900	—	7,525	—	¹¹⁾ 87,702	46	25,000	—

⁴⁾ Suoritetaan ennen muodostetuista käyttö- ja ylimääräisistä rahoista. ⁵⁾ Jälleenvakuutuspalkkioita ylitse omien palkkioiden.

⁶⁾ Ylimäär. reservi v:teen 1893: 762,940: 51. ¹⁰⁾ Tili vuosi: heinäk. 1 p. 1892—kesäk. 30 p. 1893. ¹¹⁾ Uuteen laskuun 37,344: 36.

Taulu 20. Tilinasemat (bilanssit)

Bilan le

	Triton.		Gauthiod.		Stockholms S. F. A. B.	
	<i>Smc.</i>	<i>72</i>	Kr.	ä	Kr.	ä.
Aktiva:						
a) Osakkeenomistajain sitoumukset	1,000,000	—	480,000	—	600,000	—
b) Kiinteistöjä	—	—	—	—	—	—
c) Myönnettyjä lainoja	—	—	345,850	—	418,000	—
d) Obligationeja ja muita arvopapereita	—	—	389,455	64	644,925	—
e) Pankissa ja kassassa	571,274	39	89,153	26	87,614	68
f) Tilissä asioitsijoilla	29,989	47	3,617	52	338	68
g) Tilissä vakuutusyhtiöillä			49,315	73	29,881	04
h) Maksamattomia ja kasvaneita korkoja	—	—	—	—	13,065	11
i) Kalusto	2,393	58	500	—	1,000	—
k) Muut varat	10,992	02	22,257	37	2	—
l) Voitto- ja tappiolasku	—	—	93,200	—	—	—
Summa	1,614,649	46	1,473,349	52	1,794,826	51
Passiva:						
a) Osake- ja takauspääoma	1,500,000	—	1,080,000	—	1,000,000	—
b) Pääomareservi	1,660	49	Sub a.	—	250,000	—
c) Vakuutusmaksureservi omaa vastuuta varten	—	—	281,310	68	234,653	79
d) Vahinkoreservi " " "	71,996	65			5,000	—
e) Erityis- ja ylimääräisiä reservejä	—	—	64,508	42	212,525	16
f) Palvelushenkilökunnan eläkerahasto	—	—	1)	—	—	—
g) Tilissä asioitsijoilla	1,525	17	1,416	20	1,944	—
h) Tilissä vakuutusyhtiöillä			22,757	78	6,945	85
i) Osakkaitten perimättömät osingot	—	—	—	—	—	—
k) Muita velkoja	31,325	15	23,356	44	2,451	36
l) Voitto- ja tappiolasku	8,142	—	—	—	81,306	35
Summa	1,614,649	46	1,473,349	52	1,794,826	51

1) 38,893: 73; hoidetaan erikseen. 2) Vekseliä. 3) Tilivuosi: heinäk. 1 p. 1892—kesäk. 30 p. 1893.

Muist. *Preussische National Versicherungs Gesellschaft* yhtiön tilinasema taul. 16 ja *Victoria (Berlin)* yhtiön taul. 7.

jouluk. 31 p:nä 1892.

31 déc. 1892.

Ägir.		Vega.		Nord. D. V. G. Hamburg		A. V. G. Dresden.		D. Trpt. V. G. Berlin.		Mannheimer V. G. ³⁾		Eidg. Tr. V. G. Zürich.	
Kr.	ä.	Kr.	ä.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Rmk.	pf.	Frcs.	c.
—	—	800,000	—	2,520,000	—	2,678,400	—	880,000	—	6,000,000	—	4,000,000	—
250,000	—	—	—	—	—	101,027	45	—	—	254,188	30	—	—
904,500	—	—	—	879,426	98	560,718	75	662,000	—	1,973,850	—	247,000	—
79,500	—	443,211	—	1,415,572	99	1,528,057	45	72,973	72	1,914,199	60	989,339	20
193,436	69	103,260	73	210,716	28	373,798	94	165,919	79	1,001,205	18	444,444	57
114,524	60	45,885	21	1,483,421	95	345,294	87	353,126	71	966,442	95	1,201,043	83
145,471	37			916,243	44	79,120	14			74,619	23	543,462	47
1,159	75	—	—	26,339	62	—	—	—	—	20,490	18	8,142	10
20,000	—	4,000	—	—	—	—	—	6,200	—	9,500	—	—	—
40,000	—	—	—	²⁾ 191,700	—	²⁾ 136,368	27	—	—	²⁾ 99,661	42	²⁾ 128,595	67
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,748,592	41	1,396,356	94	7,643,421	26	5,802,785	87	2,140,220	22	12,314,156	86	7,562,027	84
1,000,000	—	1,000,000	—	3,150,000	—	3,000,000	—	1,200,000	—	8,000,000	—	5,000,000	—
130,000	—	115,000	—	340,685	—	600,000	—	300,000	—	2,000,000	—	310,000	—
341,275	02	8,672	09	882,248	69	188,485	13	115,000	—	572,630	92	835,000	—
		32,400	—	2,022,241	96	255,187	—	240,955	—	867,467	16	450,000	—
—	—	136,527	—	—	—	762,940	51	110,000	—	—	—	—	—
—	—	—	—	47,599	60	140,000	—	—	—	75,100	—	—	—
605	23	—	—	132,132	66	9,670	93	—	—	—	—	20,277	15
105,277	33	53,707	85	943,513	35	383,922	33	130,291	22	305,183	50	600,318	02
940	—	50	—	—	—	—	—	974	—	3,087	50	—	—
97,566	23	—	—	—	—	103,679	97	—	—	142,985	32	167,425	74
72,928	60	50,000	—	125,000	—	358,900	—	43,000	—	347,702	46	179,006	93
1,748,592	41	1,396,356	94	7,643,421	26	5,802,785	87	2,140,220	22	12,314,156	86	7,562,027	84

Taulu 21. Vuosimaksut, korvatut vahingot ja kulut Suomessa vuonna 1892.

Primes, payements et frais en Finlande en 1892.

Laitoksia. <i>Compagnies.</i>	Vuosimaksut ¹⁾ . <i>Primes</i> ¹⁾ .		Korvatut vahingot ²⁾ . <i>Payements</i> ²⁾ .		Kuluja ja palkkioita. <i>Frais et commissions.</i>	
	<i>Smc.</i>	<i>na.</i>	<i>Smc.</i>	<i>na.</i>	<i>Smc.</i>	<i>na.</i>
Suomalainen. — Finlandaises.						
Triton	245,081	79	115,520	95	40,904	42
Ruotsalaisia. — Suédoises.						
Gauthiod	9,090	43	3,240	14	2,025	47
Stockholms S. F. A. B.	4,419	38	2,700	—	975	53
Ägir	180,285	86	52,280	47	17,027	08
Vega	82,598	51	20,311	02	³⁾ 4,000	—
Summa — Total	276,394	18	78,531	63	24,028	08
Saksalaisia. — Allemandes.						
Pr. Nat. V. G., Stettin	22,818	22	1,851	48	⁴⁾ 1,433	35
Victoria, Berlin	7,426	—	—	—	⁵⁾ —	—
Nord. D. V. G., Hamburg	205	27	—	—	395	05
Allg. V. G., Dresden	2,718	34	—	—	296	63
D. Trpt. V. G., Berlin	992	69	—	—	457	95
Mannheimer V. G.	4,000	86	—	—	499	93
Summa — Total	38,161	38	1,851	48	3,082	91
Schweitsiläinen. — Suisses.						
Eidgen. V. G., Zürich	13,117	54	3,069	75	1,833	53
Summa — Total	572,754	89	198,973	81	69,848	94

1) Jälleenvakuutusmaksuja vähentämättä.
Réassurances non déduites.

2) Jälleenvakuuttajain osuuksia vähentämättä.
Participation des réassureurs non déduite.

3) Toimitsijapalkkioita lukuunottamatta.
Commissions non communiquées.

4) Kts. taulua 17, muist. G. 5) Kts. taulua 2 A.
V. tabl. 17 note G. V. tabl. 2 A.

V.

LASIVAKUUTUS.

V.

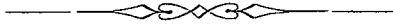
ASSURANCE CONTRE LE BRIS DES GLACES.

6. Yhtiön koko liike on antanut seuraavan voiton v. 1892:

a) Palovakuutus	Rmk.	231,596: 05
b) Kuljetusvakuutus	”	98,592: 63
c) Lasivakuutus	”	23,348: 11
d) Korkoja ja muita tuloja	”	227,154: 94
	Summa Rmk.	580,691: 73

Jaettu osakkeenomistajille 25 % maksetusta osakepääomasta ” 450,000: —

7. a) Osakepääoma: maksettu	Rmk.	1,800,000: —
takaussitoumuksia	”	7,200,000: —
b) Vararahasto	”	900,000: —
c) Erityisreservejä vakuutusmaksu- ja vahinkoreservien lisäksi	”	680,000: —

Keisarillisen Majesteetin Armollinen Julistus niistä ehdoista, joilla ulkomaalaiset vakuutuslaitokset harjoittakoot Suomessa vakuutusliikettä. Annettu Helsingissä, Kesäkuuta 11 p:nä 1891.

§ 1. Ulkomaalaisen vakuutuslaitoksen, joka haluaa Suomessa harjoittaa vakuutusliikettä, tulee kirjallisesti hakea lupaa liikkeen harjoittamiseen. Hakemus tästä on annettava Keisarillisen Suomen Senaatin Talous-Osastoon, ja pitää hakemusta seuraaman laitokselle voimassa olevat säännöt ynnä todistus siitä:

että laitos kotomaassansa laillisella oikeudella vähintäänkin viisi vuotta on harjoittanut ja vieläkin harjoittaa senkaltaista vakuutusliikettä, jota laitos aikoo harjoittaa Suomessa;

että laitoksella, jos se harjoittaa henkivakuutusliikettä, on vakuutusrahasto tahi vuosimaksu-varasto (premiereserv), joka vastaa yhtiön ulkona olevain vakuutuksien arvoa; sekä

että laitos on valinnut ja säännöllisessä järjestyksessä valtuuttanut Suomessa asuvan asioitsian, jonka tulee laitoksen puolesta maassamme harjoittaa vakuutusliikettä ja kaikissa siitä syntyvissä oikeussuhteissa vastaan ottaa haasteen sekä itse tahi toisen kautta kantaa ja vastata.

Vielä pitää asiakirjoihin liitettämän laitoksen sitoumus ei ainoastaan siitä, että se kaikissa sen liikkeestä Suomessa syntyvissä oikeussuhteissa taipuu Suomen lakien ja suomalaisen tuomioistuimen ratkaisun alaiseksi, vaan myös että jos laitos lakkauttaa liikkeensä, se noudattaa 5 §:n viimeisen kohden säädäntöä.

§ 2. Ulkomaalaisen vakuutuslaitoksen asioitsialla pitää oleman kansalaistensa luottamus ja hänellä tulee olla valta hallita itseänsä ja omaisuuttansa sekä, jos hän on ulkomaalainen, pitää hänellä, sillä tavoin kuin on säädetty ulkomaalaisen oikeudesta Suomessa harjoittaa elinkeinoa, oleman hankittuna senkaltaisen oikeus.

Älköön vakuutuslaitosta Suomessa edustako useampi kuin yksi asioitsia, kuitenkin olkoon tällä valta käyttää ala-asioitsioita.

Kaikki tässä ja edellisessä § mainittuin seikkain todistamiseksi tarvittavat asiakirjat pitää tuotaman esille alkuperäisinä ja ruotsalaisessa tai suomalaisessa käännöksessä.

§ 3. Jos yllä määrätty selvitys on säännöllisesti esiin tuotu ja Senaatti harkitsee ettei syytä hakemuksen hylkäämiseen muuten ole olemassa, annetaan laitokselle lupa sen vakuutusliikkeen harjoittamiseen, jota laitos on hakenut, ja pitää myönnetty lupa sekä asioitsijain nimi ja asuinpaikka ilmoitettaman maamme virallisissa sanomalehdissä, jonka ohessa asioitsialle annettu valtakirja on mainituissa sanomalehdissä julkaistava.

Milloin ulkomaalainen laitos lakkaa toimestansa maassamme, on siitä, niinkuin myöskin jos muutoksia on tehty laitoksen sääntöihin, ilmoitettava virallisissa sanomalehdissä.

4 §. Milloin ulkomaalainen vakuutuslaitos, joka on saanut luvan vakuutusliikkeen harjoittamiseen Suomessa, ottaa uuden asioitsian liikkeen johtamista varten maassamme, on ilmoitus siitä heti tehtävä Senaatin Kauppa- ja Teollisuustoimituskuntaan, joka, jos asioitsia ja valtakirja, sen mukaan kuin 1 ja 2 §§ siitä sanotaan, ovat säännölliset, ilmoituttaa maamme virallisissa sanomalehdissä tapahtuneesta muutoksesta samassa kuin uuden asioitsian valtakirja on julkaistava. Uuden asioitsian oikeus laitoksen edustamiseen alkaa samana päivänä kuin valtakirja on julkaistu ja katsotaan siis ne välipuheet, joita ennen valtuutettu asioitsia sitä ennen on laitoksen puolesta tehnyt, laitokselle sitoviksi.

5 §. Ulkomaalaisen vakuutuslaitoksen asioitsian tulee:

pitää semmoista kirjaa laitoksen liikkeestä maassamme, erittäin jokaisesta vakuutushaarasta, joka vastaa asioitsian toimintaa;

jokaiselta tilivuodelta ennen kuuden kuukauden kuluttua tilivuoden lopusta antaa Senaatin Kauppa- ja Teollisuustoimituskunnalle semmoisen kertomuksen laitoksen toimesta Suomessa, että siitä selvästi näkyy, muun ohessa:

vuoden kuluessa päätettyjen vakuutuksien laatu, luku ja määrä,
vuoden kuluessa koottujen vakuutusmaksujen summa,
vuoden kuluessa maksettujen korvauksien määrä,
kustannukset laitoksen liikkeestä Suomessa, sekä
laitoksen koko edesvastaussumma maassamme, kuin myös sitä paitsi,
ilmoitus laitoksen koko voitosta tahi tappiosta vuoden kuluessa sekä, erittäin henki-
vakuutuslaitoksilta, se määrä, mikä vakuutuksen saajia varten on pantu säilyyn vakuutus-
rahastoon tahi vuosimaksu-varastoon;

virallisissa sanomalehdissä ilmoittaa tämä tili;

kuuden kuukauden kuluttua siitä kuin laitoksen tilintarkastajat ovat tutkineet laitoksen koko liikkeen sekä kotomaassa että muissa maissa, antaa Kauppa- ja Teollisuustoimituskunnalle yhden kappaleen tilintarkastajain kertomuksesta ruotsin tai suomen kielellä;

vuosittain sanotulle Toimituskunnalle lähettää sen viranomaisen, joka pitää silmällä laitoksen tointa kotomaassa, antaman todistuksen siitä, ettei mainitun viranomaisen puolelta ole tehty muistutuksia laitosta vastaan sen kotomaassa tahi, jos muistutus on tehty, selvityksen sen sisällöstä;

jos muutokseen laitoksen säännöissä ryhdytään, ennen kuuden kuukauden kuluttua siitä, kuin muutos on tapahtunut, edellämainitulle Toimituskunnalle lähettää tieto muutoksesta;

Milloin laitos, jota asiamies edustaa, lakkaa vastaan ottamasta uusia vakuutuksia maassamme, siitä heti sanotulle Toimituskunnalle ilmoittaa, mainiten sen henkilön, jonka laitos on valtuuttanut voimassa olevain vakuutusten suhteen välittämään laitoksen velvollisuuksia vakuutuksen saajia kohtaan.

6 §. Oikeusto niiden juttujen käsittelemistä varten, joita syntyy ulkomaalaisen vakuutuslaitoksen liikkeestä Suomessa, on tuomioistuin siinä paikkakunnassa, jossa laitoksen asioitsia asuu.

7 §. Jos ulkomaalainen vakuutuslaitos tahi sen asioitsia laiminlyö täyttämistä, mitä tässä ylempänä säädetty on, saattaa laitoksen oikeus vakuutusliikkeen harjoittamiseen maassamme julistettaa menetetyksi.

Sama saattaa tulla seuraukseksi, jos laitos jättää täyttämättä niitä velvollisuuksia, joihin se on sidottu välipuheen kautta, minkä laitoksen asioitsia on säännöllisesti tehnyt.

Myöskin saattaa ulkomaalainen laitos tulla kielletyksi jatkamasta uusien vakuutuksien ottamista maassamme, jos tarkastavan viraston muistutus laitoksen tointa vastaan sen kotomaassa tai Suomessa havaitaan siihen johtavan.

8 §. Valvomaan ulkomaalaisen vakuutuslaitoksen toimintaa maassamme määrää Senaatti virallisen asiamiehen, jolle laitos on velvollinen antamaan ne tili- ja asiakirjat, joita vaaditaan julkaistaviksi aivottujen laitosta koskevien ilmoitusten tosiksi tarkastamista varten, ja pitää asiamiehen saatavina erittäin pidettämän ilmoitukset niistä oikeuden käymisistä, joita laitosta vastaan Suomessa nostetaan.

Laitoksen tulee viralliselle asiamiehelle maksaa sen palkkion, minkä Senaatti määrää.

9 §. Ulkomaalaisen vakuutuslaitoksen, joka siihen aikaan kuin tämä armollinen julistus annetaan, Suomessa harjoittaa vakuutusliikettä, pitää, jos laitos tahtoo jatkaa samaa liikettä, ennen kuukauden kuluttua mainitusta ajasta, antaman hakemuksen siitä, niinkuin tämän julistuksen 1 §:ssä säädetään.

10 §. Ylläseisovat säädännöt eivät ole sovitettavat niihin vakuutuslaitoksiin, jotka Suomessa ainoastaan päättävät jälleenvakuutus sopimuksia.

11 §. Mitä Suomessa toimivan ulkomaalaisen vakuutuslaitoksen veroittamiseen tulee, niin on voimassa, mitä siitä on säädetty tahi vastedes säädetään.

12 §. Tämän julistuksen määräykset eivät sovellu venäläisiin vakuutuslaitoksiin.

